

**Programa
Electoral**

PODER LOCAL

Eleccions Municipals 1995

PODER LOCAL

Endavant! Cap a la Independència

FUNDACIÓ JOSEP IRLA

Biblioteca

115 (CERC) / R. 44

Eleccions Municipals 1995

Francesc Macià, en l'obertura del I Congrés de Municipis de Catalunya:

*Ciutadans, representants dels municipis de Catalunya,
tingueu present que el president de la Generalitat és al costat
vostre per ajudar-vos a aconseguir aquelles millores materials
i morals que us calen i que mereixeu.*

Barcelona, 2 de febrer de 1933.

Presentació

Benvolguts/des ciutadans/nes

Des de la convocatòria de les darreres eleccions municipals, el 1991, moltes coses han canviat en el panorama polític, social, econòmic i cultural. Especialment en els darrers mesos el desgast del model polític espanyol sorgit de la transició és un fet inqüestionable. I aquest desgast s'ha sumat a una sèrie de canvis en el camp geoestratègic, de l'economia i de la tecnologia que l'esquerra clàssica -estatista- no ha sabut integrar en el seu discurs i que la dreta intenta vendre a l'opinió pública com el triomf del seu model socio-polític.

En moments com aquest és quan una força política com la nostra ha de saber articular un discurs coherent i valent. Coherent amb el discurs d'esquerres, nacionalista i republicà. Valent per afrontar els reptes que el final de segle ens posa al damunt de la taula. Però sobretot valent per no perdre de vista que tots els esforços de la gent que treballa en el dia a dia del nostre projecte, de tota la gent que ens ha precedit en aquesta lluita i de tota la gent que, de segur, la continuarà, continuen sent per aconseguir majors cotes de llibertat, de fraternitat, de solidaritat, de benestar i, en definitiva, de felicitat per a la societat catalana i per a tota la humanitat.

I que tot això s'ha de treballar en el terreny de les grans idees, de les estructures constitucionals i polítiques, en la legislació i en la reflexió teòrica, és ben cert. Però sempre sense perdre de vista el dia a dia.

Unes eleccions municipals tracten, fonamentalment, d'això. Del dia a dia i d'aquell àmbit institucional més a prop dels ciutadans i ciutadanes. I aquest programa marc que teniu a les mans és el resultat de la feina de gestió, d'anàlisi i reflexió dels alcaldes, regidors i militants d'Esquerra Republicana de Catalunya durant els últims quatre anys. Una feina, silenciosa i eficient, que ha fet possible, a més del treball polític general del partit, aquest document i que ha aconseguit un primer fruit: doblar el nombre de candidatures d'ERC respecte a les darreres municipals. Creixement i consolidació territorial, necessaris per a una força política que vol ser un dia govern a Catalunya.

És, doncs, aquesta gent esforçada i amb esperit de servei la que mereixerà, n'estic segur, la vostra confiança per governar amb mans netes i idees clares el màxim nombre possible d'ajuntaments de la Nació Catalana els propers quatre anys.

Àngel Colom

Secretari general d'Esquerra Republicana de Catalunya

Índex

1. Introducció	9
2. Programa municipal general	11
2.1 Quinze anys d'ajuntaments democràtics	11
2.2 La difícil situació actual	11
2.3 Quinze propostes de canvi	12
2.3.1 Règim local: competència de qui?	12
2.3.2 Crisi municipal, problema nacional	13
2.3.3 Marc competencial i descentralització	13
2.3.4 Mapa municipal	13
2.3.5 Ús partidista de les institucions	13
2.3.6 Organització territorial. Diputacions provincials	14
2.3.7 Consells comarcals	14
2.3.8 Finançament	14
2.3.9 Règim tributari	15
2.3.10 Banc públic de crèdit local	15
2.3.11 Acompliment dels serveis mínims	15
2.3.12 Capitals i àrees metropolitanes	16
2.3.13 Sistema electoral	16
2.3.14 Regeneració política	16
2.3.15 Municipalisme català	16
2.4 Un estil de fer política	17
2.4.1 ERC per a la gent d'esquerrers	17
2.4.2 ERC per a la gent nacionalista	19
2.4.3 ERC per a la gent republicana	19
3. Programa municipal sectorial	21
3.1 Organització municipal	21
3.1.1 Organització administrativa	21
3.1.2 Descentralització	21
3.1.3 El reglament orgànic	21
3.1.4 Organismes autònoms i empreses municipals	22
3.1.5 Participació ciutadana	22
3.2 Governació i protecció civil	23
3.2.1 Propostes d'ERC	23
3.2.2 Protecció civil	24
3.3 Hisenda	25
3.3.1 Introducció	25
3.3.2 Bases per a una política econòmica municipal de l'esquerra	26

3.4	Solidaritat: serveis socials i cooperació	27
3.4.1	Serveis socials	27
3.4.2	Cooperació internacional	30
3.5	Política ambiental	30
3.5.1	El medi ambient, marc de tota activitat humana	30
3.5.2	Àmbit competencial	31
3.5.3	Regidoria de medi ambient	31
3.5.4	Política ambiental d'ERC i normativa sectorial. Ordenació urbanística i medi ambient	31
3.5.5	Residus	32
3.5.6	Aigües	33
3.5.7	Ambient atmosfèric	33
3.5.8	Altres temes amb incidència ambiental. Sorolls	34
3.5.9	Protecció dels animals	34
3.5.10	Lleure	34
3.5.11	Educació i consciència ambiental	34
3.6	Urbanisme	34
3.6.1	Planejament urbanístic	35
3.6.2	Protecció de la legalitat urbanística	36
3.6.3	Revisió d'altres actes i acords en matèria urbanística	37
3.6.4	Idees marc que han de presidir els programes que cada secció local adopti	37
3.7	Política d'habitatge i del sòl	38
3.7.1	Mecanismes d'obtenció del sòl	38
3.7.2	Mecanismes de promoció d'habitatges	38
3.8	Cultura i festes	39
3.8.1	Animació socio-cultural	39
3.8.2	Participació	39
3.8.3	Coordinació societat civil-administració	40
3.8.4	Macroàrea o coordinació	40
3.8.5	Recursos econòmics	40
3.8.6	Normalització lingüística	40
3.8.7	Serveis culturals	41
3.8.8	Patrimoni històric	41
3.8.9	Cultura popular i tradicional	41
3.8.10	Festes, cursos i seminaris	41
3.8.11	Idees concretes d'actuació	41
3.9	Sanitat i salubritat pública	42
3.9.1	Promoció de la salut	42
3.9.2	Planificació i gestió dels serveis sanitaris	42
3.9.3	Control ambiental i salubritat pública	43
3.9.4	Prevenició de la salut	43
3.9.5	Restauració de la salut	43
3.10	Joventut	43

3.10.1	Introducció	43
3.10.2	Per una política integral de joventut des dels ajuntaments	44
3.10.3	Associacionisme	44
3.10.4	Casals de joves	45
3.10.5	Consells de joventut	45
3.10.6	Informació i documentació. Centres d'informació juvenil	46
3.10.7	Mitjans de comunicació per a la joventut	46
3.10.8	Estudis de joventut	47
3.10.9	Ocupació	47
3.10.10	Formació ocupacional	47
3.10.11	Autoocupació	48
3.10.12	Qualitat de vida. Habitatge	48
3.10.13	Ensenyament	48
3.10.14	Dinamització cultural	49
3.10.15	Lleure i equipaments esportius	49
3.10.16	Objecció de consciència i servei militar obligatori	50
3.10.17	Transports	50
3.10.18	Salut i sexualitat	50
3.10.19	Normativa en matèria de joventut (Principat de Catalunya)	50
3.10.20	Normativa en matèria de joventut (País Valencià, Illes Balears i Pitiüses)	51
3.11	Promoció econòmica	51
3.11.1	Introducció	51
3.11.2	Mesures de política nacional amb incidència sobre les competències municipals en matèria de promoció econòmica. Política de promoció empresarial	52
3.11.3	Objectius de la política de promoció econòmica local	52
3.11.4	Mesures concretes	53
3.11.5	Evolució de les polítiques econòmiques	54
3.12	Via pública	54
3.12.1	Objectius	55
3.12.2	Propostes programàtiques	55
3.13	Ensenyament	56
3.13.1	Introducció	56
3.13.2	Legislació	56
3.13.3	Propostes	56
3.14	Esports	57
3.14.1	Introducció	57
3.14.2	Marc legislatiu	57
3.14.3	Propostes i objectius	58
3.15	Sector agrari i pesquer	59

1. Introducció

De nou ens trobem davant unes eleccions municipals. És per aquest motiu que l'Operatiu Municipal Nacional ha elaborat, amb la col·laboració de diverses persones, aquest programa marc. El programa marc no és altra cosa que el programa electoral que presenta Esquerra Republicana de Catalunya a les properes Eleccions Municipals de 1995.

L'especificitat i les peculiaritats d'aquest tipus d'eleccions han aconsellat optar de nou pel sistema de programa marc. Parlant però en propietat, s'ha de dir que en unes eleccions municipals només són programes electorals aquells que es presenten a cada població; i aquests responen a una realitat i una problemàtica diferents perquè cada municipi és diferent. Tanmateix, l'experiència ens aconsella confeccionar un programa genèric i comú (marc) que tingui la virtut de servir de referent tant en l'aspecte de possible aplicació en el cas concret, com, des d'un punt de vista global, per unificar mínimament les polítiques del col·lectiu municipal d'ERC.

El primer aspecte citat, l'apartat últim i més important del programa, es dedica a les polítiques sectorials en les quals els ajuntaments tenen l'obligació o la possibilitat d'intervenir. S'hi detallen quinze àrees diferents que intenten especificar la totalitat de sectors susceptibles de ser objecte d'actuació. Val a dir, però, que, d'acord amb la potestat organitzativa dels ens locals, aquests es poden articular en els àmbits i regidories que creguin oportuns. Conseqüentment, l'esquema que segueix el programa sectorial cal valorar-lo només en l'aspecte temàtic. Al mateix temps, i pel que fa al contingut dels respectius sectors, hem optat per concretar en primer lloc el marc legal i, fins allà on és possible, el competencial, per desgranar seguidament un seguit de línies polítiques, propostes concretes i fins i tot recomanacions prèvies.

Continuant amb la idea de donar al cos programàtic i a l'acció política del col·lectiu d'electes municipals la coherència necessària, l'apartat anomenat *2.4 Un estil de fer política* es reserva a aquells aspectes generals i apriorístics que, conjugats amb les propostes sectorials, han de guiar la nostra activitat municipal. D'aquesta forma es fa referència a aspectes ideològics, a criteris de comportament i, fins i tot, al tremp i a l'estil que ha de caracteritzar els nostres representants.

I seguint l'ordre invers, ens centrem en la resta del primer capítol, que entenem que és de gran transcendència. Per a ERC aquestes cinquenes eleccions municipals han de servir per a alguna cosa més que per escollir uns representants municipals. La crítica situació econòmica, la indefinició competencial i la dependència institucional han abocat els nostres consistoris a una situació d'extrema gravetat. És per aquest motiu que entenem que s'ha d'aprofitar l'avinentsa que ens brinda la contesa electoral per proposar de forma decidida la reforma -al nostre entendre estructural- inexcusable i inajornable que el món local català necessita. Creiem fermament que el progrés nacional i social de la nació catalana passa indefectiblement per aconseguir una administració local simplificada, eficaç i a nivell europeu. Ha estat en aquest sentit que hem cregut molt interessant iniciar el programa marc amb aquest conjunt de reivindicacions macromunicipals. Els futurs càrrecs locals d'ERC defensaran una forma d'entendre la política, unes propostes pròpies d'un partit d'esquerra, republicà i català, però, també, la necessitat d'un canvi radical del sistema local vigent.

I, per acabar, només volem desitjar que aquest programa marc pugui acomplir plenament els objectius marcats: ser referència per harmonitzar mínimament l'activitat municipal del nostre partit i ser guia en la recerca de les solucions als problemes concrets dels nostres municipis. Tot plegat per ajudar al desenvolupament de les nostres poblacions i del nostre país.

Salvador Morera
Secretari general adjunt d'Afers Municipals

2. Programa municipal general

2.1 Quinze anys d'ajuntaments democràtics

El 1994 se celebrà el quinè aniversari de la recuperació de la democràcia municipal. Feia tres quinquennis que una munió de dones i homes de Catalunya, carregats d'il·lusió i bona voluntat, van travessar els llindars dels ajuntaments per acabar amb quaranta anys d'ostracisme i paràlisi. I la veritat és que es van trobar un panorama desolador: unes administracions sense recursos i amb unes necessitats per cobrir immenses. És per això que els que valorem l'ingent esforç realitzat per aquesta gent (de tots els colors polítics) no comprenem com no ha estat possible fer a Catalunya una commemoració oficial suficientment digna per reconèixer l'esforç d'aquells pioners.

Realment el llegat del franquisme va ser i és especialment dur a Catalunya. L'impacte d'una gran massa immigrada conjugat amb una administració permissiva amb els especuladors donà com a resultat un territori urbanísticament trinxat i absolutament desequilibrat. La manca de serveis comunitaris mínims, els problemes d'integració de la nova població, la concentració social en àrees industrials, el despoblament de les zones rurals, etc., foren problemes als quals els nous consistoris hagueren de fer front de forma prioritària.

La Constitució de l'Estat espanyol va instaurar una nova organització territorial en base a tres elements: l'administració de l'Estat, les comunitats autònomes i l'administració local. Es va reconèixer explícitament l'autonomia municipal i, com a conseqüència d'aquesta, la seva suficiència financera. Quinze anys després s'ha de concloure que això no ha estat res més que una mera declaració de principis, sense cap translació a la realitat. Qui considerava la nova organització territorial de l'Estat com de base federalista, valorant els resultats actuals ha d'afirmar sense ambigüitats que només estem davant d'un estat mínimament descentralitzat. La major capacitat de les comunitats autònomes es deu tant a l'assumpció de potestats de l'Estat com a les que han manllevat del món local.

Els intents del poder legislatiu i de l'executiu per apaiagar la crítica situació dels ajuntaments no ha reeixit. Des dels pedaços que significaren el Reial Decret 11/79 i la Llei 24/83 que de forma urgent intentaven millorar les finances locals fins a l'actual Llei reguladora d'hisendes locals de 1988, tot plegat no ha representat res més que petits

esforços transitoris. La gran revisió del sistema actual encara ha d'arribar. Això quant a les hisendes locals, però el mateix s'ha de dir del règim competencial local; malgrat la Llei reguladora de les bases del règim local de 1985, la delimitació del camp d'acció dels municipis continua sent extremadament imprecisa i, per tant, aquest camp és susceptible de ser ocupat per altres administracions.

Les il·lusions de què parlàvem al principi van haver de deixar pas al pragmatisme i al realisme. D'això, en tingué la culpa principalment la manca de poder real. Ni s'ha disposat dels recursos suficients, ni s'han obtingut les competències reals per governar amb l'efectivitat volguda. Amb tot, i globalment, s'ha de reconèixer que el paper de les corporacions locals ha estat molt positiu i que els avenços socials i la modernització general que ha pogut existir es deu, en gran mesura, a aquestes.

2.2 La difícil situació actual

Després de quinze anys d'ajuntaments en democràcia, hom té la impressió que la crítica situació no es pot allargar gaire més. Existeix l'opinió més o menys generalitzada que la crisi actual de l'administració local no pot donar gaire més de si. La majoria de responsables municipals, els partits polítics amb més compromís municipalista i l'opinió pública especialitzada reclamen un pacte global o un impuls renovador de gran abast.

Els ajuntaments catalans -ja no diguem els consells comarcals- es troben immersos en aquesta crisi general que afecta el tercer nivell administratiu. Quinze anys després pateixen especialment la falla estructural de l'aplicació del sistema autonòmic. Són massa els problemes acumulats durant els darrers anys que se sumen a les deficiències seculars dels ajuntaments a l'Estat espanyol. La manca de competència exclusiva en règim local de la Generalitat, la inexistència d'una autonomia local real, la falta de suficiència financera, l'aprofitament partidista d'aquesta situació a partir del control de les subvencions, etc., són clars exemples dels nous *handicaps* que han aparegut i que provoquen un empitjorament de la realitat local a casa nostra.

Les lleis de bases, les sentències del Tribunal Constitucional, les lleis sectorials estatals i la praxi administrativa de l'Estat han deixat en molt poca cosa la competència exclusiva de la Generalitat en règim local. Aquesta competència era una de les més cobejades pels partits nacionalistes perquè s'entenia que permetia organit-

zar i estructurar administrativament el territori, a part de ser una de les reivindicacions tradicionals del catalanisme polític (un exemple són les Bases de Manresa de 1892). En l'actualitat l'exercici d'aquesta àrea de Govern de la Generalitat es troba completament limitada i condicionada. Hom no entén per què aquesta no ha estat una de les demandes al govern central atenent la seva debilitat parlamentària.

L'autonomia local a l'Estat espanyol és una entelèquia. S'incompleix, per tant, el precepte constitucional que la instaura i també la Carta Europea d'Autonomia Local. L'aplicació del principi de subsidiarietat només seria possible a partir de la descentralització de l'administració de l'Estat i en certa mesura també de la dels governs autonòmics. Només a través d'un gran pacte polític o d'una reforma substancial de la realitat política es podrà aconseguir la transformació administrativa necessària.

Malgrat les promeses del PSOE de dotar suficientment els ajuntaments, aquests continuen patint una greu situació econòmica. L'element clau d'aquesta migrada realitat és la participació dels ens locals en els tributs de l'Estat. L'escàs pes pressupostari d'aquest ingrés, sumat a la falta o escassa dotació de fons de cooperació local de les comunitats autònomes, comporta una distorsió econòmica greu, ja que provoca l'abús d'altres modalitats d'ingrés: el deute financer i l'augment de la pressió fiscal. Mercès a aquests recursos, el poder municipal ha estat capaç de mantenir un pes relativament important dins la despesa del sector públic (un 13%). Però el problema es planteja a partir d'ara, ja que aquests ingressos han esgotat les seves possibilitats. Ja no és possible, en general, recórrer-hi per sistema; calen noves alternatives, calen solucions efectives i amb intenció de ser definitives.

La síndrome d'abstinència econòmica dels municipis catalans comporta, malauradament, la dependència quasi absoluta respecte a les administracions superiors. La imperiosa necessitat de rebre transferències condicionades o subvencions per poder realitzar alguna infraestructura o endegar algun servei requereix trobar-se en bona sintonia amb algun dels partits que regeixen governs autonòmics o diputacions. És evident, per tant, que hi ha un aprofitament partidista d'aquesta situació. Interessa controlar "la regadora" per així assegurar o incidir en la composició de les corporacions. ERC denuncia aquest fenomen i reclama l'establiment d'un sistema que permeti l'efectivitat de l'autonomia local. És indispensable arbitrar les reformes estructurals necessàries per aconseguir un marc que primi les transferències incondicionades sobre les finalistes.

La reivindicació d'una administració local forta i realment autònoma esdevé l'eix programàtic d'ERC. La tradició municipalista, republicana i nacionalista del nostre partit ens empeny a exigir la revisió radical del marc legal, competencial i institucional. Som conscients, al mateix temps, que la millora de les condicions dels ajuntaments és garantia de benestar i progrés general. L'experiència de la majoria de països desenvolupats del món així ens ho ha confirmat.

2.3 Quinze propostes de canvi

La idea de revisió general del sistema local vigent es concreta i es complementa amb propostes de canvi d'aspectes que incideixen negativament en la configuració i el funcionament de l'administració local catalana. Són moltes les coses a modificar. Amb tot, entenem que les reivindicacions es poden centrar en els quinze punts següents:

1. Règim local: competència de qui?
2. Crisi municipal, problema nacional
3. Marc competencial i descentralització
4. Mapa municipal
5. Ús partidista de les institucions
6. Organització territorial
Diputacions provincials
7. Consells comarcals
8. Finançament
9. Règim tributari
10. Banc públic de crèdit local
11. Acompliment dels serveis mínims
12. Capitals i àrees metropolitanes
13. Sistema electoral
14. Regeneració democràtica
15. Municipalisme català

2.3.1 Règim local: competència de qui?

A diferència dels estats federals, les competències sobre organització territorial i administració local estan repartides entre l'Estat i les comunitats autònomes. És per aquest motiu que la Constitució de 1978 reserva a l'Estat les bases del règim jurídic de les administracions públiques. Pel que fa al règim local, a més a més, s'explicita en un altre apartat que els atributs dels governs autonòmics estaran delimitats per la legislació bàsica que en aquesta matèria l'Estat dicta. La jurisprudència del Tribunal Constitucional ha condicionat encara més el paper normatiu de les comunitats autònomes. El Tribunal interpreta que el principi d'autonomia local configura un model d'estat, i que per tant només correspon a aquest dissenyar els principis de l'organització i de les competències de les entitats locals autònomes. El mateix es pot dir de la funció pública local. És en aquest marc que els governs catalans han exercitat llurs possibilitats. Només el Principat, d'acord amb la seva competència exclusiva, ha dictat una llei municipal. L'Estatut del País Valencià no reserva cap competència normativa al govern, i el de les Illes Balears es limita a reproduir l'article 148.1.2 de la Constitució. El conflicte principal esdevé, per tant, al Principat.

ERC creu necessari invertir l'estat actual de la qüestió, en el sentit de revisar el bloc estatutari que impedeix l'accés

legislatiu al règim local i, al mateix temps, reclama la modificació de la Llei 7/85 reguladora de les bases de règim local. Aquesta modificació hauria d'introduir el principi d'interiorització autonòmica, és a dir, que es pugui actuar prioritàriament en l'àmbit de la competència legislativa.

2.3.2 Crisi municipal, problema nacional

El cas del Principat és paradigmàtic. Quan la conjuntura espanyola ha permès pressionar el Govern central, en el farcell de les reivindicacions no se n'ha detectat cap d'índole municipal. De ben segur que l'autogovern català pateix greus mancances, però, malgrat tot, per què no s'ha demandat cap tema referit a l'administració local? Per què ni tan sols s'ha apuntat? O per què quan es negociava el nou cicle del Fons Nacional de Cooperació Local, cap membre del Govern català no es va manifestar al respecte? La resposta cal cercar-la en una concepció instrumental dels municipis. No s'assumeix el municipalisme, per falta de convicció, o, com a element fonamental del projecte de país. El que ha existit fins ara és una malfeança permanent i una clara animadversió respecte al món local, fenomen aquest traslladable a les altres regions de la Nació Catalana.

ERC reivindica el caràcter nacional del fet municipal. Aquest li és part integrant o, si es vol, és la mateixa cosa però a nivell inferior. Consegüentment, reclamar millores per als ajuntaments catalans és i només pot ser una demanda d'interès nacional. I aquí no valen excuses que amaguin interessos partidistes o temences per por a perdre poder. Els presidents dels executius catalans han de ser els grans defensors dels interessos dels ajuntaments davant el Govern central. Un avenç en el finançament local és un avenç nacional.

2.3.3 Marc competencial i descentralització

Un dels llasts que ha arrossegat l'administració local ha estat la falta d'un marc competencial ben delimitat. L'estructuració en tres nivells administratius (estat, comunitats autònomes i administració local) no ha anat acompanyada d'una adequada descentralització. Les ambigüitats i imprecisions entre les quals s'han de moure les corporacions locals són el comú denominador. Però si amb aquest panorama no fos suficient, a sobre es produeixen unes tendències que distorsionen encara més aquest fet: la laminació de competències locals per altres administracions i l'operació en sentit contrari, és a dir, la transmissió d'un servei no local i sense la contraprestació econòmica corresponent.

Per apaivagar les queixes municipals, i a instància del Congrés, el Govern central ha endegat els treballs de preparació d'un document per aconseguir aprovar el "Pacto

Local de Estado". La seva finalitat és arribar al consens polític necessari per modificar algunes qüestions institucionals, el paper de les grans ciutats, la modernització de l'administració local, etc., i la redefinició del marc competencial. En qualsevol cas no s'ha avançat gens ni mica pel que fa a negociacions i, per tant, a acords.

ERC reclama amb urgència la clarificació de les funcions a realitzar pels ajuntaments a partir d'una descentralització efectiva de l'Estat (tant de competències com de recursos) i també d'aquells temes susceptibles de ser-ho per part dels governs autonòmics.

2.3.4 Mapa municipal

La pràctica totalitat de països europeus han aplicat una política de reducció de municipis. La disminució del nombre de municipis afavoreix la capacitat de gestió dels que es mantenen i també fa minvar la despesa corrent global. Per tant, és políticament interessant vertebrar una política que d'una banda en limiti la creació de nous, a excepció dels contenciosos històrics, i per l'altra en fomenti la fusió.

La problemàtica de l'excés de municipis és especialment preocupant al Principat, si bé al País Valencià també és present.

ERC ha denunciat reiteradament la nul·la voluntat del Govern de la Generalitat de Catalunya per posar en pràctica una actuació que tendeixi a solucionar aquest inconvenient. Propugnem la implantació d'una política de fusió voluntària de municipis a partir d'incentius de diferent ordre. Això no vol dir que no considerem necessària la incentivació d'associacions de municipis sota la forma mancomunada. També demanem l'efectiva aplicació de les possibilitats legals de creació d'entitats territorials menors.

2.3.5 Ús partidista de les institucions

Evidentment que aquest no és un fenomen exclusiu de Catalunya. Però sí és especialment greu a casa nostra per diversos motius: per l'enfrontament permanent entre administracions, per l'obstaculització en el desplegament de l'organització territorial, per l'abús de campanyes pretesament institucionals, etc.

L'ús i abús de les grans institucions per part d'alguns partits té per al món local una incidència especialment greu. L'estratègia és ben simple: controlant les grans administracions es controla el territori (ajuntaments). I el terreny, a causa de la insuficiència financera permanent de les hisendes locals, està molt abonat per ser controlat. I aquí comença la roda maquiavèlica del clientelisme pur i dur. La dependència a les subvencions i l'arbitrarietat amb què aquestes es continuen concedint són l'exemple més clar de l'adulteració flagrant del principi d'autonomia local.

ERC denuncia aquesta forma d'actuar d'alguns par-

tits. Cal modificar radicalment el procediment pel qual s'atorguen la majoria de transferències condicionades. I per això, indistintament de creure imprescindible el relleu d'aquest sistema, s'ha d'optar per la suficiència i generalització dels fluxos financers no finalistes.

2.3.6 Organització territorial. Diputacions provincials

Tant les Illes Balears i Pitiüses com el Principat han estructurat administrativament el seu territori d'acord amb les seves potestats i, òbviament, d'acord amb les seves necessitats. Les Illes, per la Llei 5/89 de 13 d'abril, van instaurar els consells insulars. El Principat, amb l'aprovació de les LLOT (la 5/87, la 6/87 i la 7/87), va autoorganitzar-se a partir de la irrupció dels consells comarcals, la desaparició de l'Àrea Metropolitana de Barcelona i l'establiment del règim provisional de les diputacions provincials. El País Valencià ha creat el Consell Metropolità de l'Horta, però no ha instaurat les comarques, tot i preveure-ho el seu estatut d'autonomia.

Les majors dificultats pel que fa a la implantació de la pròpia organització territorial les trobem al País Valencià i en especial al Principat. Les dues tenen en comú la manca d'estructures pròpies, comarques la primera i vegueries la segona, i, al mateix temps, la permanència de les diputacions provincials.

ERC reclama la urgent creació de les comarques al País Valencià amb l'assumpció de competències tant del govern autonòmic com de les diputacions. I en el cas del Principat exigeix l'aplicació de la disposició addicional primera i segona de la Llei 5/87. D'aquesta forma s'ha de fer efectiva la transformació del Principat en província única (amb la desaparició de les diputacions), en la línia d'aconseguir la descentralització territorial de la Generalitat a partir de la implantació de les regions o vegueries. Arribats a aquí, denunciem la passivitat del Govern de la Generalitat per no esforçar-se a trobar sortida a aquesta qüestió que paralitza i obstrueix el funcionament correcte del món local català.

2.3.7 Consells comarcals

La posada en marxa dels consells comarcals al Principat -ja s'ha comentat que al País Valencià no s'ha produït- va ser un error. Els cinc anys de funcionament d'aquests ens locals han posat de manifest el que molts ja preveïem: la seva coexistència amb les diputacions provincials és impossible. En un país on l'administració local viu una crisi econòmica permanent, no té sentit un excés d'institucions (estat, governs autonòmics, diputacions provincials o consells insulars i consells comarcals).

Però a part a de les deficiències originàries, és necessari centrar-se en un problema afegit. Aquest és la falta de descentralització efectiva de la Generalitat vers els consells comar-

cals. El desànim dels actuals responsables d'aquesta administració supramunicipal es troba, fonamentalment, en el fet de no haver-se complert les promeses del Govern de la Generalitat. Però, a més a més, trobem altres problemes que se sumen a aquesta realitat realment complicada: la falta d'un espai propi d'acció política, la manca que la seva presència genera en algun partit polític, la falta d'un finançament digne, la revisió de la demarcació comarcal, el canvi del seu règim electoral, etc.

ERC lamenta la falta de consolidació dels consells comarcals i demana la simplificació d'administracions a Catalunya. Entén que com a administració local només poden existir els municipis (eixos fonamentals d'aquest nivell administratiu) i els consells comarcals. A aquests els han de pertocar les funcions de col·laboració, suplència imprescindible i coordinació dels municipis de la comarca. Els consells comarcals han de ser l'eina bàsica per aconseguir el ple reequilibri territorial.

2.3.8 Finançament

En grau d'importància, després del marasme competencial ve tot seguit el dèficit de finançament dels ens locals. Si s'observa amb atenció la composició pressupostària de les hisendes locals i es compara amb la dels països europeus o amb les autonomies a l'Estat espanyol que gaudeixen de concert econòmic, hom detecta algunes característiques destacables. La més important és l'escàs volum de transferències incondicionades (entre un 20% i un 25% enfront del 33% al 50%). La segona, i com a conseqüència de la primera, és l'elevat endeutament financer.

Sense cap mena de dubte, doncs, l'element clau és el capítol de transferències incondicionades o participació dels ens locals en els ingressos de l'Estat. ERC proposa tres vies de solució. Responen a tres estadis temporals diferents si bé podrien ser complementàries, atenent el sistema que s'adoptés:

- Fons de Cooperació Local. Exigim la creació d'aquest fons a càrrec dels governs autonòmics per als municipis catalans. A part del "Fondo Nacional de Cooperación Local", exigim la creació d'aquest fons pel concepte de participació en els tributs propis de les comunitats que no en disposin. Si algun govern autonòmic el crea, demanem que sigui pressupostat amb el percentatge òptim de participació en els seus tributs.
- Participació en els ingressos per IRPF. Proposem, seguint el model de països federals, la participació de les administracions territorials menors en la recaptació dels grans impostos. En concret, i continuant el camí de les comunitats autònomes, reclamem també la responsabilitat fiscal. Nosaltres plantejem la fórmula següent: demanem el percentatge equivalent al muntant recaptat per IRPF en cada autonomia, igual a allò ingressat per la participació dels ens locals respectius en els ingressos de l'Estat. Per exemple, agafem el cas del Principat en l'exercici de 1992. La Generalitat havia

de rebre per transferir posteriorment als ens locals del Principat un total de 164.024.000.000 PTA. Si tenim que, aquest any es van recaptar 1.030.258.000.000 PTA, en concepte d'IRPF, ens resulta un índex del 6,28%. Aquest hauria de servir de base per als exercicis posteriors. Aquest mecanisme té la propietat de ser fàcil d'aplicar i ser absolutament transparent des d'un punt de vista jurídic.

- El concert econòmic. Malgrat tot, defensem com a millor sistema de finançament el concert econòmic. Entenem que s'ha de vincular el problema de finançament dels municipis amb l'autonòmic. La proposta de concert econòmic creiem que és la via definitiva, dins l'Estat espanyol, per a una real suficiència financera de les hisendes locals. Per exemple, al País Basc (Comunitat Autònoma Basca i Comunitat Foral de Navarra), que disposen del concert, els ajuntaments gaudeixen de millors condicions econòmiques. Tenen una participació en els ingressos d'altres administracions sensiblement superior a la dels ajuntaments d'aquí. Així, per posar un exemple, entre el 43% i el 49% del pressupost de les quatre capitals basques són transferències d'aquest tipus, mentre que les tres catalanes es mouen entre un 23% i un 28%.

2.3.9 Règim tributari

Es té la impressió que la pressió fiscal ha tocat sostre. Encara que les necessitats financeres dels ajuntaments catalans siguin moltes, aquests no poden augmentar els seus recursos provinents de la recaptació de tributs. Per tant, del que es tracta és d'estudiar si el sistema fiscal és el millor o no. Molts experts aposten per fer-ne una revisió profunda, sense entrar en el tema de la participació en la quota líquida de l'IRPF.

ERC entén que són molts els aspectes del règim tributari local que s'han de canviar per aconseguir millors rendiments per a les hisendes locals: els apartats de repercussió sobre els subjectes passius, les relacions tributàries amb altres administracions i la major participació en la gestió dels tributs. Per tot això, proposem:

- La substitució de l'IAE per dos nous ingressos: un de matriculació, que seria de baixa quota i que es basaria en el tipus de negoci i en la seva situació. I l'altre seria un recàrrec sobre l'IVA a pagar per empreses i professionals. Aquesta transformació no implicaria major pressió fiscal.
- L'establiment d'un cadastre actualitzat segons els valors de mercat. S'hauria de fer de forma progressiva i implicaria la modificació a la baixa de tots els tributs que contemplem el valor cadastral com a base imposable.
- L'establiment de mínims exempts de tributació d'IBI per a domicilis habituals en casos d'atenció social. Per a domicilis deshabitats en ciutats amb falta d'habitatge, s'ha de permetre la possibilitat d'aplicar uns recàrrecs.
- Posar fi a les retencions del 25% dels rendiments dels comp-

tes bancaris dels ens locals.

- Acabar amb el pagament de l'IVA en les obres d'equipament comunitari que realitzin els ens locals.
- Permetre un major grau de participació dels ajuntaments en l'elaboració i gestió dels cens de l'IBI, IAE i de l'impost sobre vehicles.

2.3.10 Banc públic de crèdit local

Els ajuntaments catalans tenen serioses dificultats per accedir a crèdits preferents que com a entitats públiques es mereixen. L'existència d'un banc públic estatal (el "Banco de Crédito Local") no ha repercutit en beneficis tangibles. Si afegim a aquest fet la necessitat de recórrer al crèdit per disminuir els efectes del mal finançament (el percentatge d'endeutament dels ajuntaments catalans de més de vint mil h. és del 21%, mentre que el dels bascos es troba al 13%), tenim una situació molt delicada que cal modificar urgentment.

És en aquest sentit que ERC demana la creació d'entitats creditícies públiques d'àmbit català que es dediquin preferentment al servei de les corporacions locals. El seu funcionament hauria de respondre a l'interès general més que a criteris comercials. Per això el seu finançament hauria d'anar a càrrec o bé dels pressupostos dels governs autonòmics o, si no hi ha impediments legals, a càrrec dels coeficients de caixa de les caixes d'estalvi catalanes.

2.3.11 Acompliment dels serveis mínims

L'art. 26 de la Llei de bases del règim local i l'art. 64 de la L.L. M.R.L.C. estableixen els serveis mínims que cada municipi ha de prestar, segons uns trams de població. Resulta que força anys després de l'aprovació d'aquestes lleis, de trobar-nos a finals del segle XX i ser una nació que forma part de la Unió Europea, encara hi ha molts municipis que no són capaços de donar serveis tan bàsics com l'enllumenat públic, l'abastament domiciliari d'aigua o el clavegueram. Existeixen molts municipis dels considerats rurals on serveis comunitaris com aquests citats i d'altres continuen sent una quimera. Urbanitzacions modernes, recepcionades pels respectius ajuntaments o encara il·legals, no disposen de molts d'aquests serveis. I, per últim, també trobem barris de ciutats grans o mitjanes que encara no compten amb infraestructures culturals i serveis socials imprescindibles.

ERC contempla amb preocupació aquesta realitat i exigeix de les administracions superiors la prioritització d'aquestes problemàtiques en la seva política de cooperació local. Entenem que els plans d'obres i serveis i les transferències condicionades als ajuntaments han de dotar-se adequadament per tal d'acabar amb aquests déficits.

2.3.12 Capitals i àrees metropolitanes

La Nació Catalana compta amb grans capitals i importants ciutats. I aquestes, a la vegada, tenen les seves respectives àrees d'influència. El nostre país va viure amb especial virulència el desplaçament de masses de població vingudes del camp i, sobretot, d'Espanya. Les grans concentracions urbanes de l'època franquista van donar com a resultat la falta d'infraestructures comunitàries i de condicions mínimes de convivència.

Durant l'època democràtica aquestes urbs han anat creant les condicions mínimes d'habitabilitat. Però la migració de les seves finances i el fet d'haver de fer front a algunes despeses específiques de la seva realitat obliguen a fer un replantejament del seu paper en el territori. Al Principat s'ha començat a debatre el Pla Territorial General on les grans ciutats i el seu futur és un dels temes més debatuts. No tenim notícia de la tramitació d'un pla d'aquestes característiques a la resta de la nació.

ERC aposta per la integració i adaptació de les grans concentracions de població en un ordenament bàsic compatible amb una política general econòmica i urbanística dirigida a obtenir una millor distribució de la població pel territori nacional. És per això que entenem que l'organització territorial s'ha d'adaptar a aquestes circumstàncies i que al mateix temps s'ha de conjugar amb la voluntat de reduir el nombre d'administracions. Entenem que les grans conurbacions han de respondre unitàriament a algunes de les demandes que es plantegin a cada població.

Per tot això, demanem:

- Apostar per una Barcelona confederal, respectuosa amb els pobles i ciutats que formen l'àrea metropolitana. Per això creiem necessària la creació d'un Consell Metropolità responsable de l'ordenació d'aquesta àrea amb les competències d'urbanisme, habitatge, transport, medi ambient i sòl industrial. Els seus membres serien designats per elecció indirecta i en cap cas la presidència recauria en el batlle de Barcelona.
- L'assumpció de noves competències pel Consell Metropolità de l'Horta i la creació d'entitats que regulin serveis comuns a Palma de Mallorca i a les altres ciutats del país on les condicions així ho demanin.
- La implicació de l'Estat i dels governs autonòmics en el finançament de despeses de suplència, de capitalitat, de serveis especials, de les que generen externalitats i del transport metropolità.

2.3.13 Sistema electoral

El sistema electoral local es troba regulat a la Llei del règim electoral general. Aquest és un sistema que segueix la tònica de la resta de la llei i que, per tant, participa dels mateixos principis. Han estat diverses les veus que darrenament s'han aixecat per demanar-ne la modificació per

aconseguir una democràcia local més transparent i participativa.

ERC, d'acord amb la seva tradició i amb la voluntat de transformar alguns aspectes que la realitat s'ha encarregat de posar en dubte, proposa:

- La possibilitat que Catalunya pugui establir el seu propi sistema electoral per als ens locals.
- L'elecció directa dels integrants de consells comarcals.
- La presentació de llistes electorals obertes, en les quals cada ciutadà podrà escollir els seus representants directament.
- En les poblacions grans i sense que un sistema més proporcional pugui distorsionar els resultats, s'hauria de rebaixar el percentatge mínim per treure representació.
- En ciutats que estiguin organitzades en districtes, al mateix temps que es vota per a l'ajuntament, i de forma separada, es votarà per als representants de districte. El mateix és aplicable en les poblacions que disposin d'entitats menors.
- El recurs més reiterat a les consultes populars. Per això demanem la fixació de temes que obligatòriament haurien de sotmetre's a un plebiscit, el quòrum mínim de regidors o el nombre de signatures de ciutadans per demanar la convocatòria. També reiterem la innecessarietat de notificar a l'administració central la seva celebració.

2.3.14 Regeneració política

L'aparició de multitud de casos d'irregularitats, de corrupció i d'actuacions èticament reprovables també en la vida pública local fa, al nostre entendre, necessària i urgent la revisió d'aspectes legals ara vigents.

Amb la voluntat de retornar la credibilitat i la confiança en els poders públics, ERC proposa per a les corporacions locals les següents novetats:

- Mentre el sistema electoral continuï contemplat com a única possibilitat de presentació de candidatures la llista tancada, demanem que es limiti el màxim possible el fenomen del transfuguisme.
- Introduir nous mecanismes de control i ampliar els existents respecte a les possibilitats de benefici personal en el desenvolupament d'un càrrec local. Així, demanem la reformulació del registre d'interessos dels representants de cada corporació, una major dedicació al control extern de les finances municipals, més rigor en l'acompliment de les causes d'inhabilitat per contractar amb els ajuntaments, etc.
- Limitar el mandat dels batlles a només dues legislatures consecutives.

2.3.15 Municipalisme català

El partidisme envaeix la pràctica totalitat de la vida pública. Qualsevol esdeveniment amb certa rellevància política cau, almenys a casa nostra, en el cove de les disputes partidistes. Ha estat precisament com a conseqüència

d'aquest fet que el municipalisme d'aquí, a diferència del basc, s'ha dividit de forma tan marcada.

ERC ha estat sempre un partit decididament municipalista. Ja a l'època republicana es va organitzar el Primer Congrés de Municipis. En aquest esdeveniment es van marcar les grans directrius per al desenvolupament polític i institucional dels ens locals.

Continuant amb aquest esperit, ERC reclama:

- Que la celebració del II Congrés de Municipis serveixi per unificar el municipalisme català. I que alhora es caracteritzi per ser el forum de reivindicacions a favor de la totalitat d'administracions locals, independentment dels interessos dels partits majoritaris.
- Un pacte global d'acció a partir de les conclusions del Congrés. És a dir, que les conclusions adoptades siguin vinculants per a totes les forces polítiques i per a totes les administracions.
- Que el municipalisme d'arreu de la Nació Catalana actuï de forma coordinada i unitària.

2.4 Un estil de fer política

La confiança dels ciutadans en els polítics en general i en l'activitat política pateix una greu crisi. L'onada d'escàndols motivats per la corrupció posada en evidència als nivells més alts de l'administració ha provocat un desprestigi que moltes persones estenen a tots els que fem activitat política.

Serà un objectiu fonamental, en aquest mandat, tornar a motivar els ciutadans i guanyar la seva confiança. Això vol dir un contacte molt directe amb els ciutadans, una gran transparència, explicar les decisions i els fets que les motiven i aplicar mecanismes de participació.

ERC és un partit que no s'ha vist tacat i, per tant, té millor posició de sortida per obtenir aquest objectiu.

ERC ha de participar al govern o a l'oposició amb uns criteris clars.

El programa marc perfila les polítiques sectorials d'ERC per a cada àrea de gestió municipal. Totes elles han estat pensades i elaborades des d'una òptica nacional i progressista. No obstant això, les polítiques sectorials concretes, que són la millor eina i la més eficaç per obtenir els objectius polítics, han d'anar necessàriament acompanyades d'aquell substrat polític de caràcter més general que ens identifica sense dubtes com l'únic partit del ventall electoral d'esquerrers, republicà i nacionalista.

2.4.1 ERC per a la gent d'esquerrers

Ajuntaments per a la igualtat

El principi d'igualtat de tots els ciutadans ha de mar-

car la tasca política dels regidors d'ERC. En l'acció municipal diària, aquest principi no només s'ha de protegir de manera formal (convocant oposicions per accedir a llocs de treball municipal i concurrència pública lliure a les concessions i projectes d'obres) sinó també de manera efectiva, denunciant l'endollisme i l'amiguisme.

Tanmateix, el nostre compromís amb el principi d'igualtat no s'ha de limitar a garantir la igualtat tècnica davant la llei. La nostra convicció de partit d'esquerrers i de progrés ens convida a treballar per una societat on tots els ciutadans estiguin en igualtat de condicions. I des dels ajuntaments es pot realitzar una tasca important. Convé tenir present que vivim en una societat que no és justa i en la qual existeixen desequilibris socials manifestos que exigeixen polítiques municipals que contrarestin activament les desigualtats. És per això que totes les polítiques sectorials d'ERC han d'anar encaminades a eradicar les injustícies socials i a afavorir l'equilibri. La tasca que es pot realitzar des d'àrees com urbanisme (rehabilitant pisos, urbanitzant i creant equipaments i zones verdes a tots els barris, afavorint pisos de protecció oficial, etc.), economia i hisenda (sistemes impositius on pagui més qui més té, exempcions als menys afavorits, etc.), o cultura (accés a la cultura per a tothom, etc.), són molt efectives. La redacció del pressupost municipal és especialment important, ja que és l'eina gràcies a la qual podrem prioritzar inversions i polítiques que aixequin el nivell de les zones més deprimides.

Un apartat a part mereixen els serveis socials perquè, tot i fer una tasca imprescindible i de gran interès social, no han de substituir -com passa massa sovint- les mesures de reequilibri. Els regidors d'ERC hem de treballar per eradicar les causes que provoquen desequilibris socials en contraposició als que es limiten a potenciar la caritat social.

Hem de treballar des d'aquest principi d'igualtat perquè la dona no sigui objecte de cap tipus de discriminació. Això no pot quedar en una simple declaració d'intencions. Caldrà que des de les diferents regidories s'apliquin polítiques que ens portin a aconseguir la igualtat entre homes i dones.

Ajuntaments per a la igualtat home-dona

El principi general d'igualtat entre les persones adquireix un relleu especial en algun dels seus apartats. Les administracions municipals han de treballar en l'objectiu de la plena igualtat home-dona. És per aquest motiu que han de seguir una línia de govern que aculli expressament la discriminació positiva en favor de les dones.

Els responsables directes polítics dels ajuntaments han de mantenir una actitud no sexista en la seva acció diària. Així doncs, en relació a les retribucions, en la convocatòria de llocs de treball, en la retolació de carrers, etc., han de ser extremadament curosos per aconseguir la plena igualtat d'oportunitats.

En el terreny de les propostes concretes s'han d'impulsar els serveis d'atenció a les dones maltractades, els ser-

veis d'informació sexual i atenció psicològica i sanitària adients, la creació del registre de les parelles de fet, etc.

Ajuntaments per a la promoció econòmica

Per repartir riquesa cal haver-la creat. En aquesta situació de canvi econòmic, en què es produeix una redistribució de les activitats industrials i comercials a nivell mundial, els ajuntaments no poden ser uns simples espectadors.

La pèrdua de llocs de treball que ha comportat la darrena crisi, el perill que un segment de la població quedi fora del mercat de treball de forma definitiva i la necessitat que les empreses incorporin tecnologia i formació per consolidar la seva posició, són problemes vitals per a cadascun dels municipis.

Per això l'ajuntament ha de portar una activitat decidida en l'àmbit de la promoció econòmica, procurant desenvolupar l'economia i l'ocupació de la població, donant suport a la indústria, al comerç, als serveis i al sector primari, fent centres per a la creació de noves empreses, informant sobre ajuts públics, etc.

L'ajuntament ha de procurar que la formació ocupacional, els mòduls professionals o els estudis superiors que es fan a la població reforcin l'activitat econòmica i facilitin la integració dels ciutadans al món laboral.

A aquestes actuacions cal aportar-hi recursos però també aprofitar els ajuts d'altres administracions com la Unió Europea, a través dels seus programes. L'activitat de promoció econòmica de l'ajuntament s'ha de plantejar habitualment en un àmbit més ampli, ja sigui la comarca, la subcomarca, o un grup de municipis amb interessos coincidents.

Aquesta activitat implica una concertació entre agents públics i privats a partir de la qual, un cop analitzada la situació i les potencialitats del territori, es prenguin decisions estratègiques per consolidar la posició competitiva i augmentar el nivell de benestar. Aquest programa marc aporta un apartat específic sobre aquest tema, fruit de les aportacions i l'experiència de regidors i tècnics d'ERC.

Ajuntaments solidaris

Catalunya és terra d'acolliment i d'integració. Un dels grans capitals que hem acumulat al llarg dels anys és l'esperit obert a tots els immigrants que tenen voluntat de compartir i respectar la nostra cultura i la nostra terra. ERC sempre n'ha estat capdavantera, no en va molts dels nostres companys varen haver d'agafar el camí de l'exili quan el feixisme s'apoderà de la nostra terra. Seguint, doncs, aquesta tradició els republicans, des dels ajuntaments, donarem una bona acollida als immigrants i combatrem els brots de racisme que puguin sorgir, així com l'exploació a la qual sovint estan sotmesos. Paral·lelament posarem en marxa polítiques municipals d'integració posant especial èmfasi en l'ensenyament de la nostra llengua i dels nostres costums, amb una atenció prioritària per als infants.

També conviuen amb nosaltres, i moltes vegades

passen desapercebuts, col·lectius que necessiten una especial atenció a fi que no caiguin en la marginació. Un d'aquests grups és el dels discapacitats. Des d'ERC s'impulsarà l'eradicació de les barreres físiques, tant als transports públics com a l'entorn urbà, i l'acompliment de les normatives que garanteixen la reserva d'un nombre determinat de places de l'organigrama municipal per a discapacitats.

Un altre col·lectiu que és deficitari en solidaritat ciutadana són els malalts de la Sida. ERC, des de les àrees de benestar social, treballarà per difondre les mesures preventives, col·laborarà a millorar el nivell de vida dels malalts terminals i lluitarà contra els brots d'egoisme insolidari.

ERC s'ha caracteritzat també per ser un partit solidari amb els pobles del món que lluiten pel seu alliberament i amb els que viuen en la pobresa.

Des dels ajuntaments, ERC ha de generalitzar les aportacions municipals encaminades a pal·liar la pobresa i cooperar en el desenvolupament del tercer món. L'objectiu ha de ser destinar-hi el 0,7% del total d'ingressos consolidats del pressupost municipal. Una altra iniciativa que des de les candidatures d'ERC ha d'arribar a tots els indrets de Catalunya són els agermanaments amb ciutats del tercer món amb l'objectiu de donar a conèixer la realitat d'aquests països, fer-nos-hi una mica més sensibles i aportar ajuts tècnics i materials. També cal endegar una política de conscienciació ciutadana de la realitat del tercer món.

Ajuntaments respectuosos amb l'entorn

Un dels trets definitoris d'ERC és l'oposició frontal a la sobreexploació del medi i la recerca de noves actituds d'interrelació societat-entorn que retornin l'equilibri que el capitalisme consumista i sense control ha generat. El programa marc conté un apartat dedicat al medi ambient on s'expliquen les mesures que des dels ajuntaments s'han de prendre. Un programa que fa seves les propostes de l'ecologisme i que incorpora l'experiència i el treball de regidors ecologistes a les candidatures d'ERC.

No obstant això, si no existeix una sensibilitat global i, sobretot, si des de l'àrea d'urbanisme no es planteja una política clarament proteccionista i respectuosa amb l'entorn, difícilment es podrà reinstaurar el necessari equilibri natura-civilització. També des de les àrees d'economia, hisenda, cultura i ensenyament es poden prendre mesures que poden contribuir a enlairar la consciència ciutadana en aquest camp.

Ajuntaments per a la pau

ERC, seguint la tradició pacifista del partit que ja a l'Estatut de Núria del 31 deia: "El poble de Catalunya (...) voldria que la joventut fos alliberada de l'esclavatge del servei militar", es proposa defensar: que els ajuntaments assumeixin la responsabilitat d'informar els nois que entren en l'leves dels drets i les possibilitats de declarar-se objectors de consciència o insubmisos que alguns col·lectius proposen.

2.4.2 ERC per a la gent nacionalista

Ajuntaments on es noti que som a Catalunya

A Catalunya encara queda molta feina per fer fins que la nostra llengua estigui autènticament normalitzada, tot i que les realitats municipals són molt diverses i no comparables. En el camp de la catalanització podem diferenciar:

- La fase interna, que sovint està parcialment assolida, té com a objectiu que tots els papers municipals (rebutos, cartes, revistes, atestats, etc.) siguin en català, que tots els funcionaris estiguin en condició d'entendre'l i parlar-lo correctament i que a més l'usin sempre d'entrada.
- La fase ciutadana té com a objectiu impulsar la catalanització de la població. Les àrees des d'on es pot incidir en els ajuntaments són l'Escola d'Adults i el Consell Escolar Municipal mitjançant el Consorci per a la Normalització Lingüística.

Tanmateix no és suficient, i convé fer un pas més. Des de l'ajuntament es pot exigir fermament, sense entrar en contradicció flagrant amb les lleis limitatòries dels drets de la nostra llengua, que els proveïdors presentin factures en català, que la propaganda municipal la facin canals d'informació catalans, etc. L'acció en favor de la llengua depèn més de la voluntat i l'empenta dels governants que no de les potestats legals que estiguin explícitament concretades.

Ajuntaments oberts a la cultura catalana

Sovint alguns ajuntaments estan catalanitzats lingüísticament però la seva política cultural i festiva és clarament estrangera. Des de les candidatures d'ERC s'impulsarà la catalanització de costums i festes, acceptant totes les aportacions forànies, vehiculant-les entre les tradicions autòctones amb la finalitat d'incidir en ambients que d'entrada ens són refractaris o senzillament ens desconeixen.

Ajuntaments per vertebrar el país

L'acció municipal d'un partit nacionalista ha de procurar obtenir més quotes de poder i, en definitiva, de llibertat. Dins aquest àmbit, les candidatures d'ERC han de defensar totes aquelles reivindicacions de caràcter més general que afecten directament el funcionament dels municipis i les seves competències. Per sobre de tot convé ressaltar una vegada més el nostre desacord amb la Constitució espanyola, perquè no garanteix l'autonomia financera dels municipis, perquè dificulta una fórmula de repartiment de la despesa del 50:25:25 (i per descomptat del 33:33:33 o 25:50:25 o 25:25:50) limitant moltíssim les competències municipals i contradient el principi que estipula que "tot servei que pugui prestar una administració propera no l'ha de donar una de més llunyana", perquè perpetua la figura de les províncies amb les diputacions i els governs civils i això dificulta enormement la divisió

territorial pròpia de Catalunya i perquè les competències en administració local se les reserva l'Estat amb els consegüents problemes derivats de la llunyania i la insensibilitat nacional i lingüística del govern de l'Estat.

És una funció nostra la tasca de vertebrar el país, d'exigir que els consells comarcals siguin dotats de pressupost i de competències, que la Generalitat es descentralitzi i acostii els seus serveis als ciutadans que viuen lluny de Barcelona, que faci funcionar el fons català municipal que ha de servir per reequilibrar el país, que racionalitzi les polítiques de subvencions i que es paguin dins els exercicis municipals, etc.

Els regidors i alcaldes d'ERC tindran una participació decidida al II Congrés de Municipis de Catalunya, defensant aquestes propostes.

Correspon també a la gent d'Esquerra del Principat proporcionar l'acostament amb els companys del País Valencià i les Illes, a fi de conèixer la seva realitat i de lliurar malentesos que des de l'aparell de l'Estat i les forces regionalistes s'escampen intencionadament. Què més fàcil que agermanar-se amb una ciutat valenciana i fer intercanvis d'escriptors locals, d'artistes, de gegants i faràndula, de nois de colònies, de mestres i professionals per conèixer la realitat, fer amistats i, en definitiva, fer aliats i difusors del "no som diferents"?

Ajuntaments per construir la independència

En la nostra acció municipal hem de procurar convèncer els ciutadans de la necessitat d'aconseguir la plena sobirania de la nació catalana. No només amb criteris ideològics. Cal posar de manifest les contradiccions de l'estructura actual, la seva ineficàcia, les millors socials que podrien aconseguir-se si no estiguessin sotmesos a l'espòli, amb una inversió molt més reduïda que els impostos que ens recapten, i la no acceptació de la nostra personalitat nacional.

L'independentisme es reforçarà si guanyem el suport dels ciutadans amb la nostra actuació als ajuntaments.

2.4.3 ERC per a la gent republicana

Ajuntaments on participen els ciutadans

Una de les principals preocupacions de tots els partits és la manca d'interès que es detecta entre moltes capes de la població pels afers col·lectius i, sobretot, per la política. Des d'ERC pensem que aquest allunyament, fruit de la política que han portat d'ençà la transició els partits majoritaris, s'ha de trencar obrint les institucions als ciutadans i facilitant la participació.

Realment la llei no hi ajuda gens. Tanmateix existeixen algunes experiències prou interessants:

- Tenir un programa de la ràdio municipal o butlletí informatiu obert a la participació directa dels ciutadans i institucions del municipi lliurement.

Reglamentar la iniciativa popular per fer propostes

d'acord al Ple i a la Comissió de Govern, i la intervenció en els plens municipals d'entitats ciutadanes perquè puguin manifestar la seva opinió.

- Convocar assemblees explicatives periòdiques obertes a tothom per discutir temes d'interès col·lectiu.
- Crear òrgans de gestió amb participació de representants d'entitats i associacions.

Ajuntaments descentralitzats

Des dels ajuntaments es continuarà la política d'apropar els serveis als ciutadans. Per tant, sempre que la grandària del municipi (física o poblacional) ho exigeixi, es repartiran els serveis entre els barris o nuclis de població, encara que pugui ser més costós econòmicament. Una bona mesura amb ajuntaments amb pocs funcionaris i reduïts recursos és fer circular periòdicament, de manera rotatòria, alguns funcionaris contractats que els barris necessitin (els serveis de recaptació o d'informació, els serveis socials o el coordinador cultural).

La integritat ètica dels càrrecs electes municipals d'ERC

Periòdicament es van destapant afers de corrupció i tràfic d'influències entre polítics dels partits majoritaris. ERC,

des dels ajuntaments, treballarà en la seva línia històrica de servei al país amb dignitat i integritat moral, prenent el compromís de denunciar, sense por a represàlies, totes les irregularitats i afers foscos dels quals tingui constància.

Hem de dignificar l'actuació política i procurar merèixer la confiança i la col·laboració dels ciutadans, cosa que resulta imprescindible per transformar la societat.

La coherència i l'autoexigència

Els regidors d'ERC han de ser coherents, de manera que les seves actuacions no contradiguin els criteris ideològics o els compromisos amb la població:

- Cal complir les pròpies normes o ordenances municipals. (Quin exemple dona el cotxe del regidor o batlle aparcant obstruint el pas, per exemple?)
- Cal exercir l'autoritat, però no fer ostentació del poder.
- Cal ser exigents amb la nostra pròpia actuació, amb el mateix criteri que ho han de ser els treballadors municipals.
- Cal explicar les decisions que es prenen o les propostes que es fan i els motius. Cal una feina pedagògica perquè els ciutadans les facin seves o, si més no, les comprenguin.
- Cal pronunciar-se o decidir, amb la màxima objectivitat. No és coherent defensar des del govern allò que s'hauria atacat des de l'oposició. I a l'inrevés.

3 Programa municipal sectorial

3.1 Organització municipal

3.1.1 Organització administrativa

El model organitzatiu que correspon als ajuntaments és el dibuixat amb caràcter general per a tot el territori de l'Estat espanyol per la Llei reguladora de les bases de règim local de 1985. Respectant l'esquema general, els ajuntaments a través del Reglament Orgànic Municipal (ROM) poden desenvolupar autònomament les normes organitzatives que creguin convenients.

Si no ho fan, els serà aplicat el model organitzatiu que amb caràcter supletori dictin les comunitats autònomes, tot i que la potestat autoorganitzativa es reserva a tots els municipis. I aquest és el motiu pel qual creiem imprescindible atorgar entitat pròpia a l'organització. És bàsic per a qualsevol corporació organitzar-se de la forma més adequada per fer front a les tasques que té encomanades.

L'organització municipal bàsica es defineix en dos pols: un, l'executiu, el batlle i la comissió de govern que designa lliurement i a la qual atorga delegació de competències pròpies en la mesura que la llei li permet. L'altre pol és el ple de l'ajuntament que, a banda de les competències pròpies que la llei li atorga en afers cabdals per a la vida del municipi, té la missió de controlar i fiscalitzar l'acció del govern municipal.

Complementen l'estructura municipal les comissions informatives, que sense caràcter executiu tenen per missió dictaminar i proposar al ple l'adopció d'acords; hi són presents tots els grups municipals. Aquests han d'existir en totes les poblacions de més de vint mil habitants, però voluntàriament es poden crear en les de menys si així ho acorda el ple.

Dintre de les potestats d'autoorganització de l'ajuntament, és convenient reorganitzar l'estructura administrativa enquadrant el personal al servei de la corporació en unitats administratives que s'adeqüin a les àrees de servei (hisenda, urbanisme, serveis socials, cultura) que l'ajuntament presta. Caldrà, però, que determinats temes, que afecten diferents regidories, siguin tractats conjuntament, tant a nivell polític com tècnic, per aconseguir més efectivitat.

3.1.2 Descentralització

Atesa la complexitat de les actuacions dels ajuntaments fruit de la progressiva ampliació del seu àmbit d'intervenció, la legislació catalana preveu fórmules de descentralització territorial i sectorial que pretenen agilitar la capacitat i l'adaptabilitat de la gestió municipal. Els òrgans territorials de gestió desconcentrada són un recurs utilitzable preferentment per aquells ajuntaments que tenen diversos nuclis de població separats del centre urbà, ja que creen un òrgan col·legiat on s'integren regidors representants dels veïns i de les entitats cíviques presidits per un regidor delegat per l'alcalde de la llista més votada en l'àmbit territorial que es tracta. Aquests organismes tenen caràcter informatiu i de propostes i correspon la gestió i execució només al regidor-delegat que els presideix. L'actuació delegada d'aquests organismes es farà sempre seguint els plans i programes que per a tot el municipi aprovi el ple. És una fórmula intermèdia que, trencant l'uniformisme de la gestió municipal ordinària, sent la participació ciutadana directa en un àmbit territorial limitat, que en principi no compta amb condicions suficients per constituir-se en entitat municipal descentralitzada.

La descentralització també es pot produir als barris i districtes. Cal que el ROM reconegui autonomia als districtes o ajuntaments de barri. Aquests funcionen autònomament en totes aquelles funcions que tenen encomanades (policia local, recaptació tributària, serveis socials, etc.). La coordinació s'encomana de forma central i la seva dependència és directa respecte a l'ajuntament. ERC defensa fermament aquesta possibilitat organitzativa. És així com millors serveis es poden donar als ciutadans.

3.1.3 El reglament orgànic

El Reglament Orgànic Municipal és l'expressió de la capacitat d'autoorganització dels ajuntaments, és la norma jurídica que cada corporació pot establir per regular:

- El funcionament dels òrgans col·legiats (sessions), intervenció de representants de les associacions citada en els torns de preguntes, etc.
- El règim estatutari dels membres de la corporació (incompatibilitats, registre d'interessos, informació sobre l'actuació dels òrgans de govern, etc.).
- La participació dels ciutadans en la vida municipal: dret a la informació i intervenció en les sessions públiques quan es debatin propostes ciutadanes.
- L'organització complementària municipal: des de les comis-

sions informatives als òrgans territorials i sectorials de participació.

3.1.4 Organismes autònoms i empreses municipals

A banda d'aquests aspectes organitzatius, en l'àmbit de la prestació de serveis públics han proliferat en els darrers anys els organismes autònoms locals i les societats mercantils de capital, total o parcialment públics. La diferència entre els primers i els segons és que uns són creats pels ajuntaments dotant-los de personalitat jurídica pública i actuen subjectant-se segons l'objecte social al dret privat o al dret públic, i els segons se sotmeten al dret civil o mercantil. Aquesta diversificació de les formes d'actuació municipal comporta d'una banda la superació de l'estructura burocràtica centralitzada com a forma tradicional de prestar serveis públics i d'altra banda és una porta oberta a integrar els òrgans directius dels organismes i empreses representants de les entitats ciutadanes per donar participació en la gestió ordinària als veïns. Cal tenir en compte que com més complexa és l'estructura d'un ajuntament que actua a través d'organismes autònoms, empreses, gerències urbanístiques, consorcis amb altres administracions i particulars, més difícil és fer-ne un control i una efectiva informació i participació de cara als administrats. La flexibilització de l'organització municipal i la seva diversificació, sobretot quan hi ha una tendència a utilitzar procediments similars als de la gestió empresarial privada per satisfer interessos públics, ha d'estar compensada per una paral·lela agilitat dels mecanismes d'informació i participació ciutadana que permeten realment el seu control social. Per aquest motiu cal que la documentació generada per qualsevol dels organismes i empreses estigui a l'abast de la ciutadania.

3.1.5 Participació ciutadana

La participació dels ciutadans en la política municipal no s'ha de reduir a votar cada quatre anys. Cal que els ciutadans puguin ser més protagonistes de les decisions de l'ajuntament i incorporar-los a la gestió per ampliar i reforçar la democràcia participativa.

Per això, des d'ERC procurem crear i utilitzar mecanismes de participació ciutadana.

La participació pretén:

- Facilitar l'accés dels ciutadans a la informació sobre activitats, obres, serveis, programes i documents municipals.
- Apropar la gestió municipal als ciutadans, millorant-ne l'eficàcia.
- Crear un marc d'informació i debat sobre les polítiques sectorials de l'ajuntament, procurant conservar els objectius i aplicar-los conjuntament amb entitats i associacions de la població.

- Promoure la intervenció ciutadana, d'entitats i associacions en la gestió dels serveis municipals.

Si s'acorden objectius comuns entre ajuntament i moviment associatiu, l'acció és compartida més àmpliament per la població.

Aquesta participació, que pot disposar d'un reglament propi o estar prevista al ROM, ha d'establir uns drets i, alhora, uns deures de les entitats i associacions, i és convenient que tracti de:

La informació municipal

- Establir els drets d'accés als mitjans d'informació municipals (butlletí informatiu, ràdio, televisió, etc.).
- Reconeixent el dret a la consulta de documents públics, arxius, registres, determinant les condicions, forma de petició, terminis de resposta, etc.
- Establir que les entitats i associacions siguin informades dels projectes que els afecten.

El suport a entitats i associacions

- Dret d'obtenir subvencions econòmiques o d'establir convenis amb l'ajuntament.
- Dret d'ús de locals i instal·lacions municipals.

Òrgans de participació

Representants de les entitats i associacions cíviques participaran als:

Consells municipals: són òrgans de caràcter sectorial que tenen funcions d'assessorament i col·laboració en l'activitat.

Objectius:

- Col·laborar en l'elaboració de programes i projectes.
- Ser consultats en l'elaboració d'ordenances i reglaments relatius al sector.
- Fer seguiment de l'activitat municipal.
- Consells de districte, o territorials. Corresponen a municipis grans amb una estructura administrativa descentralitzada. En aquests consells es debaten els problemes, propostes, obres, etc., que afecten el territori de referència.
- Consells de caràcter específic, per a la col·laboració en la resolució de problemàtiques més concretes com ara les drogodependències o les polítiques entorn de la població immigrada.
- Consells de patronats o empreses municipals. Cal que disposin de representants del món associatiu.
- Comissions de gestió. Creades per gestionar serveis públics o instal·lacions municipals.

Audiència pública. Reunió de caràcter públic convocada per informar i/o debatre temes importants per a la ciutat. Podrà ser convocada a petició de diverses entitats.

Iniciativa ciutadana. A través d'un escrit subscrit per un nombre mínim fixat de ciutadans, es pot sol·licitar que l'ajuntament realitzi una determinada actuació.

Referèndum o consulta popular. Entorn d'un tema important per a la població o per a un barri. Pot ser

sol·licitat per un nombre mínim de ciutadans que pot fixar-se entorn del 10%.

Dret a intervenir als plens municipals. En temes que els afectin, les entitats o associacions podran fer una exposició, a través d'un únic representant, en el ple municipal per a posicionar-se sobre algun punt de l'ordre del dia. Igualment es podrà intervenir, per petició municipal o sol·licitud ciutadana, en les comissions informatives. És evident que segons el volum de la població els òrgans de participació seran ben diferents.

Aconseguir un bon nivell de participació ciutadana no és fàcil, i depèn també, en bona part, de la vitalitat i capacitat del teixit associatiu, però és un objectiu que hem de mantenir i fer avançar en la seva implantació.

3.2 Governació i protecció civil

A l'Estat espanyol la seguretat pública està encomanada en forma de competència exclusiva a l'Estat. Així ho reconeix l'art. 149.1.29 de la Constitució espanyola. En aplicació d'aquesta competència l'Estat ha dictat les dues lleis fonamentals en aquesta matèria, la Llei Orgànica 2/86 de cossos i forces de seguretat i la Llei Orgànica 1/92 sobre protecció de la seguretat ciutadana.

No obstant això, l'Estatut d'Autonomia del Principat preveu la creació d'un cos propi de policia i la legislació local sempre ha regulat (amb més o menys extensió) les policies locals. Pel que fa als Mossos d'Esquadra-Policia de la Generalitat, ha passat de ser una policia residual i d'aparcador a començar a exercir funcions pròpies de policia a partir de la Llei del 1994 i del nou model aprovat enguany fruit de les negociacions Generalitat-Estat. Aquest nou model (molt difuminat encara en els seus contorns) reforça la idea del model del 1985, és a dir, que el servei policial bàsic s'integra només a partir de la policia de la Generalitat i de les policies locals. Ara, a més, s'introdueix el principi de desplegament territorial amb substitució de funcions de les forces de l'Estat, si bé en cap moment no s'ha parlat del replegament d'aquestes.

La seguretat ciutadana a l'administració local és reconeguda en l'art. 63.2 de la llei municipal i de règim local de Catalunya, i l'art. 25.2 de la Llei de bases de règim local. Aquests articles especifiquen que el municipi exercirà competències en seguretat de llocs públics, en ordenació del trànsit de vehicles, persones a la via pública i protecció civil. Aquest marc legislatiu es complementa al Principat amb la Llei 10/84 sobre coordinació de policies locals i la Llei 16/91 de les policies locals. A les Illes, amb la Llei 10/88 de coordinació de policies locals. Al País Valencià, amb la Llei 2/90 de coordinació de policies locals.

Ens trobem, per tant, davant una competència pròpia de l'Estat però en la qual també intervenen els ajuntaments i, a partir del nou model policial, la Generalitat al

Principat. És en aquesta complexa realitat que els municipis desenvolupen les seves potestats en seguretat pública. Les funcions de les policies municipals es concentren en les matèries de trànsit urbà, de policia administrativa, de via pública, de vigilància i de policia judicial. Tot, però, en base a una permanent política de coordinació i cooperació amb la resta de cossos de seguretat, amb la perspectiva final que hi hagi, al Principat, tan sols dos nivells de policia: les policies locals -coordinades adequadament i ben dotades com a cossos de seguretat bàsics del país, com a policia integral i ordinària- i el cos dels Mossos d'Esquadra, cos especialitzat per als afers supramunicipals i com a suport de les policies locals o els municipis que no en tinguin.

3.2.1 Propostes d'ERC

Per a la plena aplicació del model policial català

La situació actual encara és susceptible de patir modificacions i retrocessos. Malgrat tot, continuem apostant per la competència exclusiva de la Generalitat en seguretat ciutadana. I pel que fa al moment actual, cal accelerar el desplegament territorial dels Mossos d'Esquadra i els acords amb l'Estat per anar concretant les substitucions dels seus agents. Entenem que ara s'han de començar a marcar les bases del servei policial bàsic entre Mossos d'Esquadra i policies locals, tant des de la perspectiva i objectius del Govern de la Generalitat com dels municipis. Pel que fa al nivell local, entenem que les juntes de seguretat locals han d'incorporar automàticament representants dels mossos.

Per a la plena coordinació entre els diversos cossos

Proposem la suprema direcció de la Generalitat, mentre el desplegament de la policia catalana no sigui efectiva a tot el territori del Principat, en la coordinació entre les diverses forces i cossos de seguretat de l'Estat, els Mossos d'Esquadra i les policies locals. Al mateix temps la Generalitat té el deure d'informar puntualment de les característiques del desplegament als municipis afectats. A més, ha de requerir les informacions necessàries del replegament dels cossos de l'Estat i els seus efectes en els municipis catalans (casernes, solars reservats a aquests cossos, etc.).

Per a una efectiva coordinació de policies locals

Les potestats dels governs autonòmics en aquesta relació interadministrativa de coordinació han esdevingut polèmiques en alguns aspectes i insuficients en la majoria. Sense fer cas a les opinions que denuncien la seva possible incompatibilitat amb els paràmetres establerts a la legislació (com per exemple el cas del Principat), entenem que sí que s'imposen alguns canvis: major protagonisme i pes específic de les comissions de coordinació de les policies locals, millors prestacions en els serveis comuns d'utilització supramunicipals, coordinació real en matèria de protecció civil, més concreció en els objectius i les prioritats que han de

respectar els municipis coordinats, elaboració dels reglaments que desenvolupin la llei, com en la formació dels vigilants, etc.

Per a la plena implicació dels governs autonòmics en la seguretat ciutadana local

A tot el país només una petita part dels municipis disposa de cos propi de policia local. Això comporta una dependència total dels cossos policials d'altres administracions, que fins ara es concretava en la Guàrdia Civil. Com sigui que ara, al Principat, ens trobem en un procés progressiu de desplegament dels Mossos d'Esquadra, i que aquest cos ja ha anat adquirint una gran experiència en contactes amb les corporacions locals, creiem necessari prioritzar la col·laboració de la policia catalana en tasques de suport als municipis. S'ha de reactivar la signatura de convenis de col·laboració municipis-Departament de Governació per aconseguir, en un temps transitori, la prestació efectiva dels serveis policials a tot el territori rural català.

Aquesta col·laboració, que s'hauria de coordinar a nivell comarcal (amb la participació dels consells comarcals), incorporaria també els municipis amb cos propi, i, en especial, aquells que disposen d'un terme municipal molt extens o que són dels considerats turístics i que per tant tenen unes necessitats estacionals.

Per a una policia local moderna i prestigiosa

Hem d'ajudar a acabar amb l'estereotip que la policia local està formada per persones amb poca capacitat o que no serveixen per a altres feines. Reivindiquem la dignificació d'aquest cos. Recordem la necessitat de posar especial èmfasi en la seva formació i reciclatge permanent. Considerem imprescindible que al Principat tots els agents locals realitzin el curs de preparació a l'Escola de Policia de Catalunya.

També reclamem que els cossos de policia local disposin de tots els mitjans tècnics que necessiten, per la qual cosa entenem que els governs autonòmics han d'ampliar els seus programes de suport a aquestes policies.

Per últim, demanem que les policies locals siguin cossos plenament democràtics en el seu funcionament i representació sindical. Que estiguin plenament al servei del poble, per la qual cosa entenem que encara s'ha d'avançar en la normalització lingüística entre els seus membres.

Per a un reforçament de l'autoritat del batlle

ERC proposa potenciar el paper del batlle com a primera autoritat local en matèria de seguretat pública. Malgrat que se li reconegui la direcció de la policia local, l'actuació de la resta de policies en el seu municipi no respon ni al principi de coordinació ni al reconeixement a causa de la seva autoritat. Reclamem el seu paper de màxima autoritat en l'ordre públic local.

Per a la descentralització del servei policial

ERC propugna la descentralització política i admi-

nistrativa de les ciutats i viles. És per això que instem també a la descentralització de la policia local. Demanem que cada districte disposi d'una dotació de guàrdia urbana i que a més es creï la figura del policia de barri.

Per al replantejament del servei de dipòsit de detinguts

La disposició final quarta de la Llei de bases de règim local estableix que els municipis cap de partit i on no existeix cap centre penitenciari assumiran en règim de competència delegada el servei de dipòsit de detinguts a disposició judicial i que la custòdia dels detinguts correspondrà als agents municipals. Com sigui que la major part d'aquests municipis no disposen dels mitjans necessaris, ERC en reclama el finançament a càrrec de l'Estat o del govern autonòmic segons si aquest darrer tingui o no competència sobre centres penitenciaris. Malgrat tot, apostem per la no municipalització d'aquest servei.

Per a la creació del Servei d'Atenció a les Víctimes del Delicte (SAVD)

El millor servei de seguretat ciutadana és aquell que és complementat per una política de prevenció de delictes però també per una atenció especial a les víctimes d'aquest delicte, bo i recordant que com a part integrant de la prevenció cal, per l'administració competent, realitzar una adequada política de reinserció dels presos. Però tornant a centrar-nos en la qüestió que ara interessa, ERC aposta, en els ajuntaments que no en disposin, per la creació del SAVD. Aquest hauria d'estar integrat no només per agents locals sinó per persones amb una formació especialitzada.

3.2.2 Protecció civil

El concepte de seguretat pública ha passat de concebre's en un sentit estricte d'ordre públic a un altre concepte més ampli, que ja no conté només la repressió del delicte sinó també la protecció de les persones davant de situacions de risc personal general, com poden ser catàstrofes d'origen natural o causades per l'activitat humana.

La llei bàsica a tot l'Estat és la 2/85 sobre protecció civil. A partir d'aquesta llei, les autonomies i els ens locals exerciran diverses responsabilitats i potestats. Els governs autonòmics han projectat la seva activitat en les reduïdes competències que se'ls reconeix: creació de gerències de protecció civil, de comissions interadministratives, de participació i actuació en els sinistres, promoció de voluntariat i redacció de plans especials (PENTA, INFOCAT, etc.) i territorials.

Pel que fa a l'administració local, la protecció civil s'exerceix a partir del marc competencial descrit. El batlle és l'autoritat màxima d'aquesta matèria en el seu municipi.

ERC, davant la complexitat del model competencial i, sobretot, per la insuficient resposta i manca de coordinació administrativa demostrades davant successos naturals ocor-

reguts darrerament, proposa:

- La transformació en competència autonòmica de la protecció civil en els seus aspectes bàsics i fonamentals.
- L'aprovació urgent de tots els plans especials pels governs autonòmics.
- Reactivar l'aprovació i homologació generalitzada de Plans Bàsics d'Emergència Municipal. És prioritat absoluta dels nous equips de govern aprovar aquests plans, indiferentment de si el seu municipi té més de vint mil habitants. També cal adaptar els actuals als nous plans especials que els governs autonòmics aprovin.
- També s'imposa la redacció de Plans Comarcals Bàsics. La coordinació entre els municipis i la d'aquests amb l'administració autonòmica serà fonamental.
- La creació de comissions locals de protecció civil. En formaran part: el batlle, el regidor de governació, un representant de la Creu Roja, un representant dels bombers, representants del voluntariat, etc.
- L'organització d'una associació de voluntaris del municipi.

3.3 Hisenda

3.3.1 Introducció

L'àrea d'hisenda d'un ajuntament es caracteritza per estar condicionada per dos factors: un d'extern i un d'intern. El primer respon a la subordinació dels ajuntaments als fets macroeconòmics i polítics de la realitat que els toca viure. El segon es refereix al paper clau que aquesta regidoria sempre desenvolupa en l'activitat d'una corporació.

Sense cap mena de dubte els condicionants exteriors són absolutament decisius en les característiques i el funcionament de cada hisenda local. És una obvietat manifesta que els dèficits del finançament procedent de l'Estat i dels governs autonòmics són la causa principal de les limitacions pressupostàries dels ajuntaments. Certament la crisi financera local té altres causes externes encara que no tan decisives: el gran nombre de municipis, la sobre-població d'administracions locals, la falta de descentralització real de l'Estat i de les comunitats autònomes, l'elevat cost del crèdit, la no participació en la quota líquida de l'IRPF, un sistema tributari poc flexible i inadequat, la necessitat de finançar serveis de suplència, la poca incidència encara en el món local dels fons provinents de la Unió Europea, etc.

ERC, com ja s'ha expressat en capítols precedents, reclama una reforma del sistema actual, que condemna els municipis a ajustar permanentment els seus pressupostos. Tanmateix, si es comprova l'evolució de la despesa pública local a Catalunya, s'hauria d'arribar a la conclusió que el sistema de finançament no és tan dolent, ja que aquesta ha augmentat moderadament durant els últims deu anys. Però, malgrat tot, som del parer que el que ha permès aquest augment moderat de la despesa no han estat les transferències

d'altres administracions, sinó el recurs reiterat i desmesurat a altres tipus d'ingrés: crèdit i tributació. És per això que defensem la tesi que s'ha arribat al màxim de les possibilitats econòmiques que permeten els sistemes de finançament actuals. Globalment als ajuntaments no els queda gaire més marge de maniobra. Es troben quasi al límit de l'accés al crèdit i de la potencialitat dels ingressos tributaris (la pressió fiscal global es troba saturada). És per tant imprescindible i necessari cercar fórmules noves de finançament extern per als ajuntaments. ERC proposa la participació dels municipis en la recaptació líquida de l'IRPF i, alternativament, el concert econòmic. No hi ha cap altra solució.

La dotació del Fons de Cooperació Local per a les autònoms no és ni serà la solució mentre les comunitats autònomes continuïn tenint també greus limitacions pressupostàries. Ha arribat el moment d'acomiar el sistema que preveu la Llei reguladora d'hisendes locals per insuficient i pervers.

I és precisament amb aquesta realitat amb la que han de treballar els nostres ajuntaments. Evidentment que la crisi de les hisendes locals no afecta de la mateixa forma tots els consistoris. En podem trobar amb una economia absolutament sanejada i d'altres, en canvi, que tenen problemes per fer front a les factures dels seus proveïdors. Tant els uns com els altres, però, és ben segur que es trobarien en millors condicions si, posem el cas, els governs catalans gaudissin del sistema de concert econòmic com el País Basc o Navarra.

Com dèiem al principi, l'àrea d'hisenda o, si es vol, de finances o d'economia, té un paper estratègic cabdal dins un consistori. Malgrat tot, la seva funció s'aproxima més a ser un mitjà que no un fi en ella mateixa. En les altres àrees es produeix l'autèntica acció de govern, en canvi a hisenda, potser per la seva falta d'alteritat (això també és relatiu), se li retreu el seu caire d'estricta instrumentalitat. Sigui com sigui, segur que estem davant una àrea que marca, dirigeix, coordina i planifica l'obra de govern.

Són moltes les circumstàncies que intervenen a l'hora de dissenyar una política econòmica municipal. Una ja s'ha citat, el condicionament exterior respecte a l'encaix administratiu i financer que pateix el municipi català. Però també n'hi ha d'altres. Així per exemple en una època de crisi, les previsions d'ingrés i les de despesa poden variar: es recaptarà menys en plus-vàlues i en l'impost sobre construccions, però en canvi la subhasta d'obra pública s'adjudicarà amb pressupostos molt a la baixa.

També hi ha factors interns que constrenyen molt la política a portar a terme: el percentatge d'endeutament, pel qual haurem de dedicar una part important de recursos ordinaris al pagament d'interessos, i l'elevat cost de les despeses ordinàries respecte a la utilitat real dels serveis que es presta, la previsió incorrecta dels costos reals de manteniment d'alguna infraestructura, etc.

Valorant tot aquest seguit d'observacions per comprendre la complexitat de la matèria que tractem, creiem convenient fer un seguit d'advertències que encara que puguin considerar-se com a òbvies no deixen de tenir un interès

pràctic per a la bona gestió de l'àrea que tractem:

- Correcta elaboració i exactitud de les dades del compte general.
- Rígor pressupostari. Tant en l'elaboració com en l'execució.
- Importància de comptar amb un bon equip humà en les tasques d'intervenció, gestió tècnica i assessorament.
- Participació municipal en la revisió i gestió dels cens dels tributs més importants.
- Estudis rigorosos dels costos del manteniment d'infraestructures i serveis locals.
- Control constant de l'execució de les obres municipals.
- Transparència pública de tots els elements amb transcendència econòmica: pressupostos, liquidacions, ordenances municipals, etc.

3.3.2 Bases per a una política econòmica municipal de l'esquerra

La política econòmica d'ERC ha de tenir com a objectiu l'increment del nivell i la qualitat de vida de tota la societat de forma harmònica i solidària. Per tant, l'objectiu principal ha de ser la redistribució de la renda. Som conscients que aquests objectius vénen limitats per la condició subsidiària de la hisenda local respecte a l'estatal i autonòmica. Però, malgrat tot, hem de maldar per acabar amb els dèficits que encara pateixen les nostres ciutats i pobles.

Minoració de la despesa sumptuària

Tenint en compte la crisi de les hisendes locals i de l'economia en general, i, sobretot, per ser gent d'esquerra, ens hem de caracteritzar per l'austeritat i pel rebuig a tots aquells dispendis innecessaris o sense una finalitat clara. Hem d'eliminar o reduir al mínim els desemborsaments en dietes, recepcions ostentoses, cortxes oficials, ornamentació exagerada de carrers, viatges sense una finalitat clara, festes no populars i amb un cost elevat, etc.

Contenció de la despesa corrent

Hem de ser molt rigorosos, en l'import total i particularitzat de cada unitat administrativa, en l'apartat de despesa corrent. El plantejament general ha de ser el de prioritzar la política d'inversions i de creació de serveis imprescindibles per transformar la realitat local. Aquesta és, en definitiva, la raó d'existir de qualsevol administració. Hem d'utilitzar criteris d'anàlisi cost-benefici.

Manteniment de la inversió

En un període de regressió econòmica és aconsellable, sempre dintre de les disponibilitats pressupostàries, mantenir un nivell d'inversions reals elevat. La suplència de les administracions públiques respecte als agents privats esdevé una peça clau per a la reactivació econò-

mica nacional i comarcal, sense comptar amb la conjuntura internacional, evidentment.

Si la corporació local s'ho pot permetre i sobretot per a ciutats grans, fóra interessant experimentar la possibilitat financera del *factoring*. És molt convenient per a l'economia privada no demorar massa els ingressos.

Per últim, cal recordar que és precisament en època de regressió que cal fer front amb més atenció a uns serveis molt determinats que són precisament conseqüència de la crisi.

Reconducció del deute financer

La norma bàsica ha de ser que el nivell d'endeutament ha de dependre de les necessitats del municipi. Ara bé, com ja s'ha comentat abans, els nivells d'endeutament dels ajuntaments catalans són molt elevats. És per aquest motiu que proposem una recontractació de tot el deute acumulat amb condicions, tant de tipus d'interès com de temporalitat, més favorables.

S'ha d'estar amatent a les línies de crèdit que puguin realitzar algunes administracions directament o via conveni amb entitats privades.

Priorització en inversions per als serveis considerats mínims i bàsics

Hem de prioritzar la política de dotació de serveis mínims a tot el municipi. Hem de tendir, potser a excepció de les urbanitzacions de segona residència i no recepcionades, a la cobertura total dels serveis d'enllumenat públic, asfaltat de carrers i clavegueram.

També hem de dedicar tots els esforços a cobrir serveis bàsics com els de sanitat, benestar social i cultura.

Descentralització de la despesa

És imprescindible territorialitzar la despesa. Aquesta no es pot concentrar només al casc urbà principal. Cal invertir també, i possiblement més, en els nuclis dispersos i en els barris perifèrics.

Hem de dirigir la nostra política econòmica a equilibrar el territori municipal. S'han de prioritzar les actuacions assistencials, urbanístiques i culturals en les àrees urbanes degradades i en els barris marginals.

Optimitzar l'ús de les subvencions externes

La dependència dels ajuntaments a les transferències condicionades és total. És per aquest motiu que s'han d'optimitzar al màxim les que es puguin rebre. Per exemple, les més importants (PUOSC, PCAL, etc.) s'han d'utilitzar en qüestions de gran importància per al municipi.

Política de redistribució de la renda

No podem apostar per un creixement de la pressió fiscal sobre els ciutadans, excepte en el cas que sigui per a nivells de renda o patrimoni de grau elevat. Tanmateix, els ajuntaments, fins allà on els sigui possible, han de seguir aquesta línia de conducta. D'aquesta manera els ingressos tributaris es recaptaran segons la capacitat econòmi-

ca de cadascú i la despesa es dirigirà amb preferència a cobrir les deficiències bàsiques.

Progressivitat tributària

Hem de dur a terme una política que vagi més enllà dels esquemes de la proporcionalitat. S'ha de primar la progressivitat, és a dir, aquell que té més ha de pagar més que proporcionalment que el que té menys.

Al mateix temps s'ha de recordar que la tributació local -de forma encara força limitada- pot repercutir en la tributació estatal. Aquesta interacció és especialment important en els impostos d'IBI i de plus-valor. Aquests dos tributs es poden desgravar en el pagament de l'IRPF.

Mesura en la creació de nou patrimoni municipal

La insuficiència financera municipal ha provocat que molts ajuntaments, delerosos d'aconseguir nous ingressos, permetessin la requalificació i consegüent creació de nous polígons urbans. L'objectiu és poder disposar de nou patrimoni (l'aprofitament mitjà en parcel·les edificables) per procedir a la seva venda. Certament aquests ingressos atípics són molt benvinguts, però els seus efectes sobre el territori són molt greus. Desaconsellem absolutament aquesta forma d'actuar. Aquest és un exemple clar de les moltíssimes conseqüències d'una gestió econòmica incorrecta o d'un finançament local inadequat.

Política de foment per a l'associacionisme cívic, juvenil i cultural

La corporació local ha d'estructurar una política de foment que serveixi de suport i estímul a aquelles entitats extramunicipals que realitzen activitats d'interès general.

Les associacions, col·lectius i entitats diverses han de ser beneficiaris d'aquests ajuts. Les subvencions han de ser proporcionals al pressupost de cadascuna, al nombre d'associats que tinguin i al volum d'activitats anuals que realitzin. Les condicions per ser beneficiaris i les assignacions s'hauran d'establir reglamentàriament. Mai no es podran utilitzar les subvencions per fer clientelisme ni res que s'hi assembli.

Dèficits necessaris

L'interès públic justificarà en algunes ocasions que la prestació d'algun servei sigui deficitària. Existeixen algunes prestacions municipals que per la seva condició d'estratègiques hauran d'exercir-se malgrat ser deficitàries. Podem trobar casos com els serveis municipals de llars d'infants, llars de jubilats, transport públic (a excepció del metropolità), etc., que atenent a les circumstàncies del municipi no permeten cap altra solució que aquesta.

Promoció econòmica

L'activitat de promoció econòmica fins fa poc era absolutament desconeguda per la majoria d'ajuntaments. Les circumstàncies han obligat que també l'administració local s'impliqués en la vida econòmica del seu municipi. És imprescindible que els ajuntaments dediquin recursos

i mitjans a tots els aspectes col·laterals de l'activitat econòmica, com poden ser la planificació d'estratègies locals i la difusió de la realitat econòmica local.

Solidaritat amb el tercer món

Els ajuntaments d'ERC s'han de comprometre a destinar un mínim del 0'7 % dels seus ingressos consolidats a la cooperació internacional.

3.4 Solidaritat: serveis socials i cooperació

3.4.1 Serveis socials

Consideracions generals

Genèricament els serveis socials abasten, mitjançant la intervenció del personal preparat i amb el suport d'equipaments i recursos adequats, tot el conjunt d'actuacions i activitats organitzades que s'orienten cap a la promoció dels mitjans necessaris per prevenir la marginació i cap a la prestació de suport personal, d'informació, d'orientació i d'ajut a tots els ciutadans.

L'existència d'unes necessitats socials justifiquen que tot un col·lectiu disposi d'una xarxa de serveis socials i que es portin a terme tota una sèrie d'actuacions per tal d'anar creant una societat més justa i equitativa, serveis i actuacions que hauran de ser molt pròxims a la ciutadania. Tasca, doncs, en la qual els municipis hauran d'incidir molt directament, dins la xarxa de serveis socials, actuant a fi d'augmentar el benestar social de la població.

Les actuacions locals en matèria de serveis socials per a aquests propers anys vindran molt marcades, al Principat de Catalunya, per la nova Llei de descentralització de serveis socials (Llei 4/94, de 20 d'abril).

Referència normativa

La Llei de descentralització dels serveis socials del Principat de Catalunya (Llei 4/94, de 20 d'abril) determina qui prestarà aquests serveis, seguint l'estructura següent:

1. Municipis superiors a 20.000 h.

Constitueixen una àrea bàsica de serveis socials i han de prestar, com a mínim:

- Serveis bàsics d'atenció social primària.
- Serveis d'atenció domiciliària.
- Serveis residencials d'estada limitada.
- Serveis de menjador.
- Serveis d'assessorament tècnic d'atenció social primària.

També hauran de programar:

- Serveis socials d'atenció primària.

- Prestar i gestionar els serveis socials d'atenció primària.
- Coordinar aquests serveis amb els del mateix nivell prestats per institucions d'iniciativa privada o mercantil.
- Proporcionar suport informatiu d'avaluació a l'administració de la Generalitat.

A més, hauran de:

- Prestar i gestionar els serveis que rebin per delegació.
- Col·laborar en la gestió de les prestacions econòmiques i les subvencions del Departament de la Generalitat.

Els municipis superiors a 50.000 h. hauran de prestar i gestionar els serveis de transport públic adaptat.

2. Els municipis inferiors a 20.000 h.

Hauran d'oferir els serveis d'una àrea bàsica de serveis socials, de forma agrupada amb altres municipis per mitjà del consell comarcal.

3. Els consells comarcals

Han de prestar, com a mínim:

- Serveis d'atenció a la infància i a l'adolescència.
- Atenció precoç.
- Integració laboral.
- Transport adaptat.
- Centres ocupacionals.
- Habitatges per a persones amb discapacitats.
- Centre de dia, residències i habitatges tutelats per a la gent gran.
- Centres de dia per a toxicòmans.

4. Sectors regionals

(Compostos per un conjunt de comarques a determinar), tenen les funcions següents:

- Centres d'acollida i residencials per a infants i adolescents.
- Centres per a dones maltractades.
- Serveis d'integració familiar.
- Centres de dia d'atenció especialitzada, centres residencials i serveis de valoració per a persones amb discapacitats.

Així doncs, tot i que les competències de serveis socials directes del municipi són les d'atenció primària, veiem que en tot el desplegament dels serveis socials l'administració local, a través dels consells comarcals, tindrà un paper fonamental, i d'aquests dependrà que els serveis socials arribin a les poblacions. Per tant, en aquesta nova legislatura els regidors de serveis socials hauran d'impulsar i vetllar perquè aquests serveis arribin als territoris, perquè es faci efectiva la descentralització que preveu aquesta nova llei, però sobretot s'hauran de posar esforços per tal de trobar els mecanismes de finançament, convenis, concerts o subvencions per anar teixint aquesta xarxa pública, mecanismes que la llei no estableix i que arribaran als municipis que tinguin més iniciatives i elevin més propostes d'actuacions i de coordinacions als estaments pertinents (consell comarcal, diputació i Generalitat).

Principis de la política social d'ERC

La política social d'ERC es dirigeix a tota la ciutada-

nia per tal que la totalitat dels nostres municipis siguin un model de societat més justa, equitativa, solidària i lliure. Per a això caldrà que la població menys afavorida com a conseqüència dels desequilibris econòmics, culturals i/o demogràfics tingui el nostre suport i rebí els recursos adients per arribar als mínims als quals tota persona té dret per cobrir les seves necessitats.

Per poder complir tot això cal seguir els principis següents:

1. Coneixement de les necessitats de la població

És del tot imprescindible per portar a terme una autèntica política social:

- Conèixer objectivament les necessitats de la població.
- Conèixer bé els recursos disponibles, les mancances i, a partir d'aquí, saber quina pot ser l'oferta del municipi.
- Estudiar prèviament qualsevol projecte, planificant les nostres actuacions a través d'un coneixement autèntic del tipus de necessitats de la població.

2. Prevenció

L'única manera de fer una política social efectiva és endegant actuacions preventives. Malbarataríem els recursos si les nostres actuacions es dediquen a anar "tapant" demandes puntuals que faci la ciutadania. Les accions d'ERC han d'anar encaminades a prevenir situacions de risc, i actuar abans que apareguin les problemàtiques en aquelles situacions previsiblement difícils.

3. Serveis socials per a tothom

Els serveis dels nostres municipis haurien d'estar suficientment dotats de personal i recursos per tal d'arribar a tota la ciutadania. Caldrà fer una tasca de divulgació i informació a fi i efecte que tothom conegui els seus drets i deures. Sobretot, cal fer accessibles els serveis socials a aquells més necessitats, ja que sovint són els sectors més apartats dels canals d'informació.

4. Serveis socials integrats

La complexitat de les problemàtiques socials fa imprescindible que totes les actuacions que es duïguin a terme no siguin parcialitzades, sinó que siguin planificades també des de la complexitat. Caldrà que es treballi en contacte directe i en bona coordinació amb d'altres serveis com els de salut, ensenyament, treball, urbanisme, etc. i establir uns canals de coordinació de tots els equips professionals que intervinguen amb els mateixos individus, famílies i col·lectius.

Cal evitar que cada servei actuï pel seu compte. S'ha d'aprofitar l'estructura municipal per crear serveis integrals i equips professionals que puguin intervenir davant un determinat problema social.

Les regidories de serveis socials d'ERC haurien de:

1. Evitar crear una "macroregidoria" de benestar social independent i parcialitzada i intentar que totes les altres regidories planifiquin les seves actuacions seguint criteris solidaris i justos i tenint en compte la situació dels més desavantatjats i dels que difícilment poden fer sentir la seva veu.
2. Dotar suficientment de recursos la regidoria de serveis socials per tal de poder fer efectiva una política social preventiva, universal i integral.

3. Intensificar les gestions i la participació en les altres administracions i entitats (consell comarcal, departaments de la Generalitat, diputació, Federació de Municipis de Catalunya, organismes de la Unió Europea, etc.) per tal d'aconseguir prestar un bon nivell de serveis socials.
4. Intensificar les actuacions i els recursos que suposin el manteniment de les condicions de vida més properes a la normalitat (com ara els serveis domiciliaris, per evitar que s'obligui els avis a deixar el seu domicili).
5. Cal tenir molt clares quines són les competències municipals i quines són les de les altres administracions, per tal d'evitar despesa supletòria que hipotequi actuacions pròpies dels ajuntaments i inversions que no corresponen, a fi i efecte de reclamar-les a altres administracions tot vetllant perquè es facin efectives.

Actuacions puntuals per àmbits

1. Infantesa, adolescència i família

- Tasca informativa sobre la importància del paper dels pares en l'educació dels nens i la necessitat de preparar-nos per a aquesta tasca.
- Detectar les famílies en situació de risc a través de les escoles, APA, EAIA, EAP, serveis socials d'assistència primària, hospitals, etc., i actuar de forma ràpida i eficaç.
- Estudiar les situacions de risc i buscar una sortida rehabilitadora, sempre que sigui possible des del punt de vista psico-social, adaptada a les necessitats de les famílies potencialment afectades.
- Acords amb l'INEM per millorar les capacitats laborals.
- Tramitació de rendes mínimes de reinserció.
- Ajuts per a habitatges -construcció o rehabilitació- en col·laboració amb el Patronat Municipal de l'Habitatge i/o ADIGSA.
- Potenciació de les escoles d'adults.
- Beques per a menjadors escolars.
- Serveis per atendre nens que surten de l'escola quan tots dos pares treballen.
- Promoure l'associacionisme.

2. Drogodependències

L'actuació dels governs municipals i dels seus equips tècnics en aquesta àrea haurà de centrar-se en els apartats de prevenció i en la reducció dels efectes sobre els usuaris de les drogues.

a) Prevenció. La base de l'actuació ha de ser la família, l'escola i el barri.

És en aquest sentit que:

- Creiem necessari afavorir la pràctica de l'exercici de la responsabilització de la participació social, sobretot de les persones adolescents i joves. És millor renunciar a campanyes publicitàries universals i inespecífiques.
- S'ha de potenciar la coordinació intersectorial i interad-

ministrativa per tal de facilitar un pla de prevenció de drogodependències que es pugui desenvolupar en diferents àmbits d'intervenció (sanitat, ensenyament i joventut entre altres) dins el marc d'una política d'infantesa i adolescència.

- No es pot donar suport a cap moviment social de caràcter reactiu a l'entorn de les drogodependències.
 - Les associacions de drogodependents rehabilitats només podran exercir tasques d'intervenció en el marc de programes terapèutics dirigits per professionals.
 - Les campanyes municipals contra la droga també han d'incorporar el tabac i l'alcohol.
- b) Reducció dels efectes de les drogues en els consumidors. Els actuals patrons de consum de substàncies que generen dependències poden generar greus problemes de salut i benestar social. És per esmortir aquest fet que:
- Cal continuar amb l'oferta de programes lliures i alternatius a les drogues amb l'objectiu que el consumidor que ho desitgi pugui arribar a l'abstinència en el consum.
 - Quan aquests pacients no assolixin l'abstinència, és necessari potenciar els programes de tractament amb substàncies agonistes i antagonistes als opiacis.
 - Cal potenciar el contacte, la comunicació i l'estimulació de la demanda assistencial de tota la població de persones drogodependents. És imprescindible que aquests tractaments es realitzin tant amb una infraestructura estable com itinerant. També s'han de potenciar programes d'intercanvi de xeringues i de dispensació de preservatius.
3. Economia, treball, habitatge, famílies monoparentals
- Davant les problemàtiques cròniques familiars de manca de recursos econòmics, problemes de treball i habitatge, hauríem de centrar-nos a millorar les capacitats personals dels ciutadans, potenciant al màxim la formació bàsica i formació ocupacional, i millorant sobretot les capacitats laborals a través de formació laboral específica en activitats que tinguin més sortides en el nostre municipi.

4. Disminucions

- Compliment de la llei de supressió de barreres arquitectòniques.
- Promoure l'accés a activitats lúdico-culturals.
- Suport a les famílies amb algun discapacitat.

5. Gent gran (malalties, soledat, etc.)

- Hauríem de centrar les accions a mantenir la gent gran en els seus entorns propis, potenciant al màxim tots els serveis que es puguin oferir en domicili (treballadores familiars, teleassistència, bugaderia, menjars, etc.), vetllant per la participació activa dels avis en la vida del poble, evitant al màxim les activitats exclusives per a gent gran, prioritzant les activitats més normalitzadores i aquelles que suposin un bon intercanvi intergeneracional.

- També s'hauria de vetllar pel col·lectiu d'avis amb més risc, oferint serveis d'atenció i seguiment directes, on s'impliquin totes les regidories, des d'urbanisme a sanitat.

6. Immigració

- A les poblacions on hi ha col·lectius importants d'immigrants caldrà evitar les actuacions destinades exclusivament a immigrants, perquè totes les regidories del municipi haurien de tenir la sensibilitat de pensar en els col·lectius culturalment diferents i socialment més desprotegits a l'hora de programar qualsevol tipus d'actuació.
- Les actuacions pròpies poden ser les encaminades a millorar les condicions per afavorir la integració de l'idioma (formació, intercanvis culturals, etc.).

7. Sida

- Profilaxi a nivell familiar de l'embaràs.
- Campanyes a l'abast de tota la població perquè es prenguin les mesures adients per evitar la proliferació de la malaltia.
- Garantir a les persones dedicades a la prostitució exàmens mèdics periòdics amb plena garantia de confidencialitat i reserva.
- Servei d'atenció domiciliària.
- Suport a les famílies que tenen algun membre afectat.
- Respectar el dret a la intimitat dels malalts o portadors del virus.
- Avaluar les necessitats derivades de la població afectada, per tal que la Generalitat porti els recursos socio-sanitaris que corresponguin.

3.4.2 Cooperació internacional

Introducció

És sabuda per tothom la gran diferència existent entre els països del Nord i del Sud quant al seu grau de desenvolupament i les conseqüències que se'n deriven. Casos tan recents com els de Somàlia i Rwanda no fan res més que confirmar la dramàtica situació en què es troben.

Les desigualtats Nord-Sud provoquen problemes ecològics, demogràfics i de pau mundial que afecten el conjunt del planeta. Els països del Nord som en gran part els responsables de la situació actual. Efectivament, els processos de colonització i descolonització i el tipus de relació comercial, entre d'altres, en són les causes. La cooperació és, doncs, una obligació ètica que no podem defugir.

ERC ha de treballar pel valor més important de les esferes: la solidaritat.

Instruments locals per a la cooperació amb el Sud

• Instruments tècnico-polítics

- Acord del ple de destinar el 0,7%, com a mínim, dels ingressos consolidats del pressupost municipal (el de l'exercici anterior) a la cooperació internacional immediatament o amb la voluntat

d'acostar-s'hi el més ràpidament possible.

- Adhesió preferent al Fons Català de Cooperació al Desenvolupament (FCCD) que gestionarà totalment o parcialment la quantitat cedida. Això no treu que les cooperacions es puguin fer a un altre tipus d'entitat similar. Es crearà la figura del responsable de relacions internacionals, que farà de canal de comunicació entre l'ajuntament i el FCCD o altres entitats, i de tot allò que estigui relacionat amb la cooperació, com la relació ajuntament-Organitzacions no Governamentals (ONG) locals.

• Sensibilització ciutadana

- Sempre que sigui possible es realitzarà per via de les ONG del municipi, que tindran una especial consideració a l'hora de ser subvencionades atès el seu caràcter humanitari. Si això no és possible, l'ajuntament assumirà la seva funció d'informació i sensibilització en la mesura de les seves possibilitats.
- En el marc escolar, on els ajuntaments tenen molt a aportar, la primera feina serà la de conscienciar el conjunt de la comunitat escolar, especialment pares i professors. Es podran dur a terme diverses activitats d'educació per a la pau. Potenciar el "reciclatge" del professorat en aquests temes serà també un dels elements claus en aquest terreny.

3.5. Política ambiental

3.5.1 El medi ambient, marc de tota activitat humana

La defensa del medi és un dels principals referents d'actuació d'ERC, tal com queda reflectit en la seva declaració ideològica.

Aquest concepte, però, cal entendre'l en la seva globalitat ja que els problemes ambientals incideixen en tots els aspectes de l'activitat i el desenvolupament humans i, per tant, no poden ser considerats dins d'una única sectorial de la política. És per això que els programes de medi ambient que proposa ERC s'han d'entendre com el marc necessari de tota activitat humana, definida aquesta dins un model global de desenvolupament sostenible -alternatiu al model capitalista vigent-, que sigui més respectuós amb l'entorn i que pugui garantir la solidaritat entre generacions i entre tots els països del món.

Aquests objectius passen per un ús més racional de les disponibilitats del medi, la renovabilitat dels recursos i una ordenació del territori que afavoreixi un desenvolupament social i econòmic més equilibrat i adequat a les potencialitats de cada regió.

Amb la voluntat de participar activament en la cons-

trucció d'aquest model alternatiu, ERC considera els ajuntaments com un element clau pel fet de ser el nivell d'administració més proper al ciutadà. Això els permet ser més sensibles a les seves necessitats i, alhora, tenir més capacitat d'implicar els ciutadans en la preservació del propi entorn.

Aquesta visió global sobre el medi ambient ha d'impregnar tota acció política que desenvolupin els alcaldes i regidors d'ERC en qualsevol dels diferents àmbits d'actuació municipal.

Les competències que tenen assignades els ajuntaments en matèria de medi ambient són limitades i a vegades disperses, però també és cert que queda un ampli marge d'actuació per als responsables municipals amb iniciatives i sensibilitat per als problemes ambientals.

3.5.2 Àmbit competencial

Les competències existents en matèria de medi ambient es troben actualment repartides entre tots els nivells de l'administració pública (estatal, autonòmica i local). A nivell estatal no s'ha elaborat una llei general del medi ambient i per aquest motiu la legislació existent és sectorial. Això fa que les competències en aquesta matèria es trobin disperses entre diversos ministeris.

Pel Reial Decret 2496/83, de 20 de juliol, l'Estat va transferir les competències sobre medi ambient a la Generalitat, la qual tampoc no ha elaborat una llei general específica. Això fa que la legislació actual a Catalunya tingui també caràcter sectorial i que les competències estiguin també repartides entre la major part dels departaments de l'administració de la Generalitat.

Pel que fa als municipis, les seves competències han de venir establertes per la llei. La Llei estatal 7/85, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local (LRBRL, art. 25.2) i la Llei 8/87, de 15 d'abril, municipal i de règim local de Catalunya (LMRLC, art. 53.2) estableixen un àmbit competencial mínim (a exercir segons l'Estat o la Generalitat) i que en matèria ambiental fa referència a:

- Prevenció i extinció d'incendis.
- Ordenació, gestió, execució i disciplina urbanística.
Parcs i jardins. Conservació de camins i vies rurals.
- Protecció del medi.
- Protecció de la salubritat pública.
- Subministrament d'aigua i enllumenat públic.
Recollida i tractament de residus, clavegueram i tractament d'aigües residuals.
- Transport públic de viatgers.
- Ocupació del lleure i turisme.

No obstant això, els serveis mínims obligatoris que han de prestar els ajuntaments en matèria de medi ambient són només:

- Per a tots els municipis: recollida d'escombraries, abastament domiciliari d'aigua potable i control d'alimentació i begudes.
- Per a municipis amb més de 20.000 habitants: prevenció i extinció d'incendis.

- Per a municipis amb més de 50.000 habitants: protecció del medi ambient i transport col·lectiu urbà de viatgers.

A banda d'això, la Generalitat pot crear, per llei, entitats metropolitanes com la del transport, la dels serveis hidràulics i la del tractament de residus, dotades de les competències que s'especifiquen a l'art. 17 de la Llei 7/87, de 4 d'abril.

Com veiem, segons la legislació actual, només els municipis amb més de 50.000 habitants tenen l'obligació específica de vetllar per la protecció del medi. De la resta no en diu res. De tota manera, l'article 63.1 de la LMRLC ens diu que "El municipi pot promoure tota mena d'activitats i prestar qualsevol servei públic que contribueixi a satisfer les necessitats i aspiracions de la comunitat veïnal". És dins aquest apartat que els ajuntaments poden promoure una política específica de medi ambient.

3.5.3 Regidoria de medi ambient

La regidoria de medi ambient ha de marcar la política ambiental de l'equip de govern. Des d'aquesta regidoria s'ha d'assessorar qualsevol de les altres que dugui a terme actuacions que tinguin algun tipus d'incidència sobre l'entorn. Atès que el compromís amb el medi ambient ha de ser global, pot ser convenient aprovar un document que reflecteixi els principis de la política ambiental de l'equip de govern, aprovat pel ple, amb el compromís de totes les regidories de respectar-lo. La regidoria de medi ambient haurà de vetllar pel compliment d'aquest document.

A banda d'això, a aquesta regidoria li pertoca la funció de ser l'interlocutor de l'ajuntament amb la ciutadania, els organismes públics, les entitats i col·lectius i les organitzacions no governamentals en totes aquelles qüestions mediambientals. Ha d'esdevenir, així mateix, el catalitzador de la participació ciutadana i principal impulsor de la informació i educació ambiental.

3.5.4 Política ambiental d'ERC i normativa sectorial. Ordenació urbanística i medi ambient

L'urbanisme és un concepte molt ampli, però podem considerar que consisteix bàsicament a regular els diferents usos del sòl. L'àmbit d'actuació és generalment municipal i condiciona l'ordenació i estructura del territori, dels nuclis urbans, i en preveu llur creixement i desenvolupament.

L'ordenació del territori està íntimament lligada a la política ambiental ja que és impossible referir-se a una sense considerar l'altra. Per als responsables municipals d'ERC, tota ordenació del territori ha de venir orientada des d'una òptica ambientalista, de respecte i conser-

vació de l'entorn natural.

Aquesta visió haurà d'impregnar els principals instruments legals de planificació i usos urbanístics: plans directors de coordinació, plans generals d'ordenació, plans parcials o plans especials (el marc legal de totes aquestes actuacions està recollit al Decret Legislatiu 1/90, 12 de juliol, pel qual es va aprovar la refosa dels textos legals vigents a Catalunya en matèria urbanística).

Són moltíssimes les consideracions que podríem fer des del punt de vista mediambiental en aquest apartat sobre l'ordenació del territori, però es fa difícil generalitzar atesa la gran variabilitat de característiques orogràfiques i ecològiques que presenten els diferents municipis de Catalunya. Apuntarem, no obstant això, algunes generalitzacions a tenir en compte.

En referència a qualsevol activitat classificada que pugui establir-se dins d'un municipi cal assenyalar que l'eina fonamental que tenim és el Reglament d'activitats molestes, insalubres, nocives i perilloses, RAM, aprovat per Decret 2414/61, de 30 de novembre, i modificat pel Decret 3494/64, de 5 de novembre. Aquest RAM regula gran part de les fonts causants del deteriorament del medi.

El RAM reconeix les competències municipals (art. 6) en la cessió o denegació de les llicències d'instal·lació i d'obertura d'instal·lacions industrials i mercantils i confereix el deure de la vigilància i l'exercici de la facultat sancionadora (art. 35). També confereix competències per reglamentar l'emplaçament i els requisits en la instal·lació de les activitats classificades, dins del que estableix el propi RAM, mitjançant les ordenances municipals. En el moment que s'atorga una llicència s'ha de concretar la relació de l'activitat amb l'espai que vol ocupar, amb els diferents elements ambientals (aigua, aire, etc.) i la imposició de mesures correctores.

En aquest apartat cal fer referència també a les activitats extractives (pedreres, graveres o extracció de sorres) on, a l'igual que en d'altres activitats, el paper de l'ajuntament és molt important ja que és qui concedeix les llicències pertinents. En tot cas s'hauran de garantir les mesures correctores més adients (Decret 343/83, de 15 de juliol, sobre les normes de protecció del medi ambient d'aplicació a les activitats extractives). Altres instal·lacions o espais que cal tenir presents per actuar conseqüentment des dels ajuntaments són els abocadors de qualsevol tipus de residus.

Quant a la conservació de les masses forestals, el paper dels municipis (Llei 6/88, de 30 de març, forestal de Catalunya) és important en aquells de la seva propietat (que hauríem de tendir que cada cop fossin més) així com en tots els aspectes que intervenen en la lluita contra els incendis forestals (des de la prevenció fins a les tasques d'extinció). En aquest sentit cal destacar el paper que juguem dins les ADF i remarcar la necessitat que tots ells estiguin inclosos en alguna d'elles.

També és important el paper dels municipis a l'hora de definir dins del seu territori totes aquelles activitats relacionades amb el lleure (camps de golf, zones de pícnic, pis-

tes forestals, circuits i un llarg etc.).

En el mateix punt cal remarcar el gran interès que té la conservació de les masses forestals i les zones agrícoles periurbanes per les funcions ecològiques i socials que desenvolupen.

Per acabar, cal fer una referència especial a tots aquells municipis que estan inclosos dins d'espais naturals que gaudeixen d'alguna figura de protecció. En aquest cas hauran d'ajustar l'ordenació del seu territori a allò que disposa la Llei 12/85, de 13 de juny, d'espais naturals (articles 4, 5, 18 i 27-30) o bé al que disposa el Pla d'Espais d'Interès Natural, PEIN, si és el cas.

3.5.5 Residus

La producció de residus sòlids és un dels grans problemes que afecten la nostra societat. El creixement demogràfic, la concentració cada cop més gran de gent al voltant dels grans nuclis urbans, la utilització de materials i béns d'envel·liment ràpid i l'ús abusiu de tot tipus d'envasos i embalatges tenen com a conseqüència l'acumulació de residus en quantitats que fan que cada cop sigui més difícil la seva recollida i el seu tractament.

Per la seva naturalesa i pel tipus de gestió que necessiten, els residus sòlids d'origen urbà i els residus sòlids d'origen industrial tenen un tractament diferenciat.

Pel que fa als residus sòlids urbans, RSU, la seva gestió ve determinada per la Llei 6/93, de 15 de juliol, reguladora dels residus. L'art. 38 d'aquesta llei parla sobre les competències i funcions dels municipis i estableix que la gestió dels residus urbans és una competència pròpia d'aquests. Els ajuntaments han de prestar, com a mínim, el servei de recollida, de transport, de valorització i de disposició del rebuig d'aquests residus.

Aquesta mateixa llei estableix la recollida selectiva en els municipis de més de 5.000 habitants (art. 47) i instaura (art. 46) el servei de deixalleria (centre de recepció i emmagatzematge selectiu de residus urbans que no són objecte de recollida domiciliària). En aquest sentit, l'art. 43 marca les previsions urbanístiques i d'equipament urbans que calguin per a aquest fi. En el cas de l'Entitat Metropolitana dels Serveis Hidràulics i del Tractament de Residus, és l'art. 44 que li atorga les competències en aquesta matèria.

Davant la problemàtica que representen els residus urbans, la proposta d'ERC es fonamenta en base als principis de reducció, reutilització, reciclatge i reemplaçament (l'anomenada estratègia de les 4R). Això es tradueix en un tractament i un ús més racional dels materials basat en l'estalvi i la recuperació a partir de la selecció en origen. En aquest punt és important el paper que poden jugar els ajuntaments desenvolupant una política orientada cap a una recollida selectiva eficaç, estesa al màxim de materials possible i que poden acomplir, si s'escau, de forma mancomunada amb altres municipis veïns. En tot cas, aquesta política haurà de venir precedida i acompanyada

d'una bona campanya informativa que abasti tots els sectors (veïns, comerciants, etc.).

Per a ERC, les formes vigents fins ara en el tractament de residus (abocaments i incineració) hauran de quedar reduïdes només a la fracció resultant d'haver exhaurit al màxim totes les altres vies alternatives.

Els problemes generats pels residus sòlids d'origen industrial, RSI, són de naturalesa diferent i depenen directament de les activitats que es desenvolupen en un determinat municipi. Les competències municipals en referència als RSI són de dos tipus: la prevenció de la problemàtica del residu i la inspecció i seguiment de la correcta gestió dels residus industrials.

Per prevenir una mala gestió dels RSI caldrà que s'actui abans de concedir la llicència municipal d'activitats classificades demanant dictàmens a la Comissió Central d'Indústries i Activitats Classificades que ja demanarà la pertinent revisió del projecte a la Junta de Residus. És a dir, indirectament hem d'assegurar una correcta gestió dels RSI ja sigui banal, no especial o especial.

No obstant això, el municipi podrà realitzar les tasques d'inspecció i seguiment que cregui oportunes i que hauran de quedar reflectides en les ordenances municipals. Quan la gestió del residu sigui incorrecta s'haurà de posar en coneixement de la Junta de Residus per tal que dictami sobre el tractament correcte.

3.5.6 Aigües

La contaminació de les aigües és un fet desgraciadament molt freqüent a Catalunya, país amb uns nivells baixos de pluviometria i unes necessitats d'aigua cada cop més grans. La legislació actual en matèria d'aigües té diversos problemes competencials i podríem dir, en línies generals, que la legislació bàsica ve donada per l'Estat (més concretament per la Llei d'aigües 29/85, de 2 d'agost) mentre que correspon a la Generalitat el desplegament legislatiu.

Tant la Llei 5/81, de 4 de juny, de desplegament legislatiu en matèria d'avaluació i tractament d'aigües residuals i el seu Reglament, com el Pla de Sanejament de la Generalitat han proporcionat un marc i uns instruments d'actuació basats en el principi de "qui contamina paga". Aquest principi té com a objectiu fonamental la recaptació d'un cànon per crear infraestructura de sanejament.

La planificació global (art. 2.1), construir consorcis, decidir actuacions agrupades i donar suport (art. 2.2) són competència de la Generalitat. Per la seva banda, els municipis tenen competències en la prestació del servei, la proposta de tarifes i la possibilitat de recaptar cànon (art. 16.1.b).

Altres competències municipals en matèria d'aigües són el control de la potabilitat, de la salubritat de les fonts públiques així com l'abastament d'aigua domiciliària, la instal·lació del clavegueram, l'avaluació d'aigües residuals, la clausura de pous negres i la supressió d'aigües estancades.

Els ajuntaments també poden participar en l'execució de les obres que du a terme la Junta de Sanejament en matè-

ria d'aigües contaminades.

3.5.7 Ambient atmosfèric

La majoria dels problemes que afecten l'atmosfera tenen l'origen en els agents contaminants que s'hi vessen. Per tal de garantir la seva protecció caldrà intervenir i actuar sobre tots els factors contaminants i des de tots els àmbits, entre els quals no queden exclosos els municipis.

Des del punt de vista competencial tenim la legislació bàsica de l'Estat, recollida a la Llei 38/72, de 22 de desembre, de protecció de l'ambient atmosfèric i el Decret 833/75, amb el seu desplegament posterior i la legislació de desenvolupament de la Generalitat, amb la Llei 22/83, de 21 de novembre, de protecció de l'ambient atmosfèric i el Decret 322/87, de 23 de setembre, de desplegament de l'esmentada llei.

La legislació contempla la contaminació des de dues vessants: la immissió industrial. En la immissió (qualitat de l'aire en superfície) és on els municipis tenen competències (art. 76.2 Decret 883/75).

En zones amb problemes greus de contaminació la legislació preveu la declaració de zones classificades per tal d'actuar en conseqüència. En aquest sentit podem parlar de les Zones d'Atenció Especial (ZAE), que són declarades pel conseller de Governació quan per causes diverses s'ultrapassen els nivells d'immissió fixats amb caràcter general.

Sense haver d'esperar la declaració, però, els alcaldes dels municipis afectats poden declarar provisionalment la Zona d'Urgència, que en un termini de 72 hores el conseller de Governació ratificarà o deixarà sense efecte. La declaració d'aquestes situacions comporta la possibilitat de prendre determinades mesures restrictives en les activitats contaminants.

Una zona pot declarar-se Zona de Protecció Especial (ZPE) si es constaten nivells superiors als admissibles i per reduir-los no n'hi ha prou amb la declaració de ZAE. En aquest cas caldrà elaborar un pla d'actuació.

La Llei 22/83 atorga als municipis la potestat d'aprovar ordenances en matèria de contaminació atmosfèrica (art. 11). Atès que la majoria de problemes que afecten l'ambient atmosfèric deriven de la utilització de combustibles fòssils, la pròpia administració municipal hauria d'elaborar un Pla d'Eficiència Energètica Municipal adequat a la implantació de mesures d'estalvi energètic i optimització del cost de l'energia. Per tal de donar exemple, el propi parc mòbil i els vehicles utilitzats per al transport públic haurien d'estar sempre en les millors condicions i aprofitar la renovació d'aquests per introduir vehicles menys contaminants o bé que utilitzin energies alternatives sempre que això sigui possible.

Així mateix, un bon estudi sobre la circulació al municipi pot permetre l'elaboració d'un Pla de Circulació a través del qual es pugui reduir l'ús del cotxe en el centre del municipi, descongestionar aquells punts més conflictius i ampliar les zones d'aparcament.

3.5.8 Altres temes amb incidència ambiental. Sorolls

La normativa específica referent a sorolls és, a hores d'ara, molt reduïda i limitada a sectors concrets. No hi ha cap llei que en reguli les causes.

En el cas de les grans ciutats, on la contaminació acústica ja és un problema important, els ajuntaments han començat a regular-la mitjançant les ordenances municipals, les quals assenyalen les prevencions fixant els límits d'emissió màxims, les sancions aplicades, els graus de responsabilitat o el règim d'inspecció.

3.5.9 Protecció dels animals

La Llei 3/88, de 4 de març, de protecció dels animals és l'eina que pretén "recollir tots els principis de respecte, defensa i protecció dels animals que figuren en els tractats i convenis internacionals i a les legislacions dels països socialment més avançats". Aquesta llei, que es fonamenta sobre la base que qui té un animal ha d'atendre'l i mantenir-lo en condicions en la prohibició de maltractar i fer patir els animals, atorga determinades funcions d'inspecció i vigilància als municipis o entitats supramunicipals (art. 40). Cal l'abolició immediata de qualsevol festa o espectacle públic que impliqui el patiment o mort de qualsevol animal.

3.5.10 Lleure

La situació actual de la societat del nostre país ha convertit el lleure en una part molt important de la vida dels ciutadans. Aquest increment de l'oci ha dut a l'aparició d'una sèrie d'activitats noves que han alimentat un important mercat.

Algunes d'aquestes activitats, lligades bàsicament al turisme i l'esport a l'aire lliure, provoquen un considerable impacte sobre el medi (esports anomenats d'aventura, motociclisme de muntanya, circulació en vehicles 4x4, activitats nàutiques, etc.).

En aquest sentit, és fonamental l'actitud dels ajuntaments a l'hora de donar llicències, permisos, construir infraestructures, destinar-hi espais i serveis, etc.

3.5.11 Educació i consciència ambiental

El model de societat en què vivim s'ha desenvolupat en un sistema econòmic basat en l'increment accelerat de la producció i el consum. Aquest model aprofundeix els desequilibris socials i ambientals existents ja que no té en compte la renovabilitat dels recursos emprats ni els efec-

tes de la degradació ambiental produïda.

Davant d'aquest model, ERC proposa un canvi en la consciència col·lectiva, a través de l'educació i la cultura, que transformi l'actual escala de valors i generi més capacitat d'autocrítica vers el model vigent. En aquest sentit considerem molt important la tasca a realitzar des dels ajuntaments en qüestió d'educació ambiental, aprofundint en la informació i la participació dels ciutadans i fent-los corresponsables de la conservació del propi entorn natural. El paper dinamitzador dels ajuntaments a través de qualsevol iniciativa és molt important i ha d'orientar-se cap a la integració de tots els sectors vers una veritable política mediambiental en el municipi.

Aquestes propostes poden abastar des de la participació activa en la recollida selectiva de residus, el respecte pels drets dels animals, la conservació dels espais naturals del municipi (boscos, zones agrícoles, periurbanes, etc.), l'estalvi energètic, l'ús racional de l'aigua o la promoció de la utilització de la bicicleta com a mitjà de transport urbà. Les possibilitats d'actuació són molt grans atès que hi ha molta feina a fer però, en tot cas, és molt important que, per donar exemple, el primer a participar i col·laborar en totes elles sigui el propi ajuntament.

Finalment, esdevindria molt positiva la creació d'un consell municipal de medi ambient, amb caràcter consultiu, on tinguessin veu les diverses organitzacions, col·lectius, entitats o institucions involucrades en la preservació del medi ambient al municipi: ajuntament, sindicats, organitzacions ecologistes, associacions empresarials, organitzacions de consumidors, etc.

3.6 Urbanisme

L'urbanisme és l'àrea que engloba les competències relacionades amb l'àmbit físic del municipi. Per tant, la política urbanística condiciona l'ordenació del territori i l'estructuració de la ciutat (ubicació de carrers, indústries, jardins, escoles, mercats, etc.) i les condicions generals de vida (estat de carrers i enllumenat, aparcaments, recollida d'escombraries, clavegueram, etc.).

En aquests darrers anys l'àrea d'urbanisme ha estat considerada com "la més important" de l'àmbit municipal, tot i que cada vegada van prenent més força altres àrees com cultura o benestar social. Per entendre el gran pes específic d'aquesta àrea convé tenir en compte que els primers ajuntaments democràtics varen haver de centrar la majoria dels esforços a crear les mesures legals i les inversions necessàries per pal·liar i corregir en la mesura del possible el creixement anàrquic, especulatiu i sense cap servei que la passivitat i la corrupció dels ajuntaments dels 60-70 varen generar. És per això que si en algun ajuntament encara no s'ha realitzat aquesta tasca caldrà que sigui l'objectiu prioritari de les candidatures d'ERC.

Malgrat la tendència a disminuir el pes específic de l'àrea d'urbanisme és innegable que sovint absorbeix la majo-

ria de recursos municipals, raó suficient perquè els programes municipals de les candidatures d'ERC hi prestin una atenció especial.

3.6.1 Planejament urbanístic

El planejament urbanístic té com a finalitat preveure i dissenyar l'ordenació, el creixement i el desenvolupament del municipi a mitjà i llarg termini. Per tant és l'àrea que determina el model de ciutat del futur i, en definitiva el medi físic on es viurà en els propers anys. Les figures del planejament són:

Planejament territorial:

- Pla Director Territorial de Coordinació.

Planejament general:

- Pla General d'Ordenació Urbana
- Normes Complementàries i Subsidiàries de Planejament.

Planejament parcial:

- Plans Parciais d'Ordenació.
- Plans Especials.

Planejament territorial:

- Pla Director Territorial de Coordinació.

Fixa les grans directrius per a l'ordenació del territori i el model territorial en què ha de coordinar-se el Planejament General que el desenvoluparà. El Pla Director Territorial de Coordinació no existeix sempre, en teoria només en casos justificats i quan la complexitat del territori i la necessitat de planificar anticipadament grans infraestructures ho requereixin, però a la pràctica fins i tot en aquests casos sovint es deixa que ho resolguin tot a través de Plans Generals municipals o intermunicipals.

El Reglament de Planejament que el desenvolupa, a l'Art. 11 apartats c), d) i e), preveu que el PDTC haurà de preservar els recursos naturals i els valors naturals i paisatgístics o ecològics dels processos d'urbanització i que haurà d'adoptar mesures per defensar, millorar i desenvolupar el medi ambient. Al Principat s'està debatent a hores d'ara el Pla General Territorial.

Planejament general

Ordena el territori d'un o més termes municipals sençers, estableix el règim de sòl urbà, urbanitzable i no urbanitzable i fixa la normativa per a cada tipus de sòl.

- Pla General d'Ordenació Urbana (PGOU).

Conegut també com a Pla General Municipal si afecta un sol municipi i Intermunicipal si n'afecta més d'un. El PGOU ordena tot el municipi i estableix tres tipus de sòl: urbà, urbanitzable (programat i no programat) i no urbanitzable (abans es deia rústic).

El sòl urbà és el que el PGOU reconeix com a tal perquè està consolidat per l'edificació en un mínim de 2/3 parts de la seva superfície i perquè té accés rodad, subministrament d'aigua potable, evacuació d'aigües (clavegueram) i subministrament d'energia elèctrica.

El sòl urbà es desenvolupa a través de plans mitjançant Plans Especials i d'Estudi de Detall.

L'Estudi de Detall no és una figura de planejament sinó només un instrument per completar, adaptar o reajustar les determinacions del planejament general referides a alineacions i rasants de carrers i ordenació de volums en un àmbit concret (una parcel·la, una illa, un tram de carrer).

El sòl urbanitzable. És el que el PGOU reconeix com a tal perquè són terrenys aptes per ser urbanitzats. Cal distingir dues categories:

- Sòl urbanitzable programat (SUP). És el que s'ha d'urbanitzar d'acord amb el calendari i les condicions fixades al Programa d'Actuació del PGOU.
- Sòl urbanitzable no programat (SUNP). És el que no està previst d'urbanitzar segons el Programa d'Actuació del PGOU.

En el SUP es poden redactar Plans Parciais d'Ordenació (PPO), en canvi en el SUNP no es poden redactar fins que s'hagi aprovat un Programa d'Actuació Urbanística (PAU), que té com a missió "programar", o sigui transformar el SUNP en SUP.

El sòl no urbanitzable abans es deia rústic. És el sòl que el PGOU protegeix i preserva del procés urbanitzador. Per tant, en aquest tipus de sòl no hi tenen lloc els plans parcials, si de cas només els Plans Especials per executar infraestructures molt concretes: carreteres (sovint es fan sense el PE previ), instal·lacions hidroelèctriques, etc.

Contingut del PGOU:

(Documents escrits):

- Memòria informativa, justificativa i descriptiva.
- Normativa (o normes urbanístiques).
- Estudi econòmic i financer.

-Programa d'actuació.

(Documentació gràfica):

- Plànols d'informació.
- Plànols d'ordenació.

El programa d'actuació del PGOU, l'arma política

Tot PGOU ha de tenir un programa d'actuació que és el que preveu les actuacions concretes que l'han de desenvolupar (mitjançant la redacció, tramitació i execució dels Plans Parciais, Especials, Estudi de Detall, etc.). La finalitat del PA és establir els objectius per al desenvolupament de les determinacions del PGOU i en funció d'aquests objectius fixar les directrius generals que regiran les prioritats municipals d'execució dels diferents sistemes generals previstos al PGOU (xarxa viària bàsica i equipaments generals, tant parcs i zones verdes com culturals o d'ensenyament), de les possibles operacions de reforma urbana que aquell hagués previst (actuacions de renovació, millora, en sistema i normatives, en espais de protecció, etc.) i de determinació del sòl urbanitzable programat.

El pla econòmic i financer

L'aplicació del PA, en ser un programa d'actuacions i no un conjunt de normatives, va estretament lligat a les disponibilitats econòmiques del consistori, per tant ha d'anar

acompanyat d'un pla econòmic. Els recursos poden procedir del pressupost ordinari del municipi o de subvencions d'altres institucions, però normalment procedeixen en la seva totalitat (execució privada) o en una part de l'aportació dels veïns beneficiats (mitjançant contribucions especials o execució compartida). Ha de ser un criteri generalitzat i recomanable que l'execució totalment privada es prioritzi en totes aquelles realitzacions en què l'interès general no s'hagi de preservar i que l'ajuntament es reservi les actuacions (compensació, cooperació o expropiació) i els recursos en aquells àmbits on l'interès ciutadà ho justifiqui.

El pla econòmic del programa d'actuacions seguirà les directrius fixades per a l'estudi econòmic-financer del PGOU.

- Normes complementàries o subsidiàries del planejament.

Les normes complementàries complementen el planejament general regulant aspectes que aquest no ha previst.

Les normes subsidiàries substitueixen el Pla General. Normalment es redacten per suplir transitòriament la manca d'un PGOU o perquè la poca entitat del municipi permet ordenar-lo sense necessitat de PGOU.

Contingut de les normes subsidiàries:

(Documentació escrita):

-Memòria informativa, justificativa i descriptiva.

-Normativa (o normes urbanístiques).

(Documentació gràfica):

-Plànols informatius.

-Plànols d'ordenació.

Planejament parcial

El planejament parcial serveix per desplegar o desenvolupar el planejament general. Per tant, no té sentit si no hi ha la base prèvia del planejament general sobre la qual es recolza.

Aquest planejament està subjecte a les directrius marcades pel planejament general i per tant no pot mai contradir-lo (serveix per ampliar-lo o desenvolupar-lo, però mai no pot modificar-lo).

El planejament parcial pot ser:

- Pla Parcial d'Ordenació (PPO), també conegut com Pla Parcial.
- Plans especials. N'existeixen de molts tipus, però els més freqüents són:

Pla Especial de Reforma Interior (PERI).

Pla Especial de Millora Urbana (PEMU).

És un calaix de sastre, se'n poden redactar de rehabilitació, de protecció, etc., i, en definitiva, de qualsevol cosa.

Contingut del Pla Parcial i dels Plans Especials:

(Documentació escrita):

-Memòria informativa, justificativa i descriptiva.

-Normes urbanístiques (o normativa)

-Pla d'etapes.

(Documentació gràfica):

-Plànols d'informació.

-Plànols d'ordenació.

Consideracions

És convenient que les candidatures d'ERC es manifestin en el seu programa municipal sobre el model de ciutat que preveu el PGOU o les normes complementàries o subsidiàries del Planejament. Si és un model amb importants diferències de fons amb el model d'ERC -tenint en compte que els PGOU convé que siguin fets per consens i que tinguin una durada suficient per ser útils (la llei preveu un mínim de 8 anys), perquè vindrien a ser el que una constitució és a un estat de dret- caldrà proposar una revisió del PGOU i dels seus objectius.

Molts dels PGOU vigents foren redactats pels primers ajuntaments democràtics i per tant a hores d'ara molts municipis ja tenen l'experiència d'uns quants anys d'aplicació i hauran pogut observar les mancances que tenien i els errors de previsió que es varen cometre en la seva redacció.

Un dels errors de previsió més habituals, sobretot en els PGOU redactats en àrees en plena època de recessió econòmica, és la no contemplació del redreçament de l'activitat econòmica i, en conseqüència, que hagin quedat superats pel *boom* de la construcció, per l'augment del parc automobilístic o pel naixement de noves empreses.

O, al contrari, que les expectatives de creixement que es preveien no s'hagin arribat a produir per problemes estructurals, d'aïllament, despoblació, crisi de sectors concrets, llunyania de pols econòmics, etc., i que les previsions del PGOU representin unes càrregues financeres insuportables (molts km. de carrers amb les corresponents despeses de manteniment, llum, escombraries, etc. Moltes cessions, moltes voreres, carrers molt amples i pocs habitants per pagar-les).

Es quan es donen aquestes circumstàncies que s'imposa una revisió a fons. Cal, però, tenir en compte que és un procés llarg, laboriós i que obre una guerra d'interessos entre els propietaris de terrenys a requalificar. És per això que molts ajuntaments, sobretot aquells que són governats per majories absolutes, davant aquests conflictes i el desgast electoral que poden produir, procedeixen a la seva modificació puntual i sistemàtica segons les seves conveniències en aquell moment.

Aquesta pràctica ha de ser denunciada i blasmada pels equips d'ERC perquè amaguen sovint interessos aliens al bé comú i obren la porta al clientelisme més desenfrenat i desvirtuen el sentit de la planificació.

3.6.2 Protecció de la legalitat urbanística

La protecció de la legalitat urbanística és conseqüència d'un desig d'assegurar el compliment i l'observació de l'ordenació reguladora dels actes d'utilització del sòl.

Avui en dia, una progressiva conscienciació social quant al perill que suposen per a la qualitat de vida els atemptats contra el medi ambient i qüestions com l'especulació immobiliària estan traslladant a la col·lectivitat les conseqüències d'un sobreaprofitament urbanístic amb lucre privat

que fa necessària una resposta enèrgica.

Actualment el nivell de politització que pateix l'administració local dificulta moltes vegades la correcta aplicació de les normes de disciplina urbanística. És necessari, doncs, que la conciliació d'interessos oposats es doni en el marc d'una política de col·laboració del particular amb l'administració sempre i quan no serveixi per encobrir finalitats fraudulentament.

Obres realitzades sense llicència o contra llicència

Les obres d'edificació realitzades sense llicència, ordre d'execució o sense ajustar-se a les condicions assenyalades en aquestes, poden ser suspeses immediatament pel batlle o el conseller de política territorial d'ofici o a instància del director general d'Urbanisme, que ho comunicarà a l'ajuntament en el termini de tres dies.

A partir de la notificació de la suspensió, el titular té l'obligació de sol·licitar la llicència o d'ajustar-se a les condicions d'aquesta en el termini de dos mesos. En cas contrari es procedirà a l'enderrocament.

La competència per enderrocar i retornar les coses al seu estat inicial correspon a l'ajuntament.

Si en el termini d'un mes després dels dos atorgats a l'interessat per regularitzar la seva situació no es procedeix a enderrocar, la competència pot ser exercida pel conseller de Política Territorial. En el cas que les obres haguessin finalitzat, hi ha un termini de quatre anys per part de l'administració per actuar en els mateixos termes vistos anteriorment. (Art 254, 255 i 256 del Decret de Refosa.)

Obres realitzades a l'empara d'una llicència il·legal

Cal partir del pressupost previ en el cas que es tracti d'una infracció greu segons estableixen els art. 263 de la Llei catalana i 54 de la RDU.

- Obres en curs d'execució: el batlle, a iniciativa pròpia o a petició del conseller de Política Territorial o aquest últim quan el president de la corporació desatengui durant el termini de deu dies tal petició, acordaran la suspensió cautelar dels efectes de la llicència o ordre d'execució i la immediata paralització de les obres. Aquesta suspensió és tan sols cautelar, correspon als tribunals als quals s'ha de notificar l'acord de suspensió en el termini de tres dies, la decisió definitiva (art. 257 Llei catalana).
- Obres acabades: ens referim als casos en què els actes d'edificació realitzats a l'empara de llicències il·legals ja s'han consumat.

En aquest cas la revisió de la llicència o ordre d'execució que constitueix una infracció urbanística greu haurà de ser acordada per la pròpia corporació que la va atorgar, bé d'ofici o a instància del conseller.

Si la corporació no adopta l'acord en el termini d'un mes des de la comunicació del conseller es produeix la subrogació de la Comissió d'Urbanisme.

Cal recordar que el límit temporal per procedir a aquesta revisió és de quatre anys des de la data d'acabament de les obres.

Obres i llicències en zones verdes i espais lliures

La transcendència i gravetat que suposa una infracció urbanística en aquests casos justifica que es donin unes variants respecte dels sistemes descrits anteriorment.

1. Si es tracta d'obres sense o contra llicència seran nul·les de ple dret i es procedirà tal i com hem vist en els casos anteriors sense límit de termini.
2. Si es tracta d'obres realitzades a l'empara de llicències atorgades amb infracció dels usos previstos als plans aquestes seran nul·les de ple dret, nul·lità que es podrà impugnar sense límit temporal (art. 260 Llei catalana).

3.6.3 Revisió d'altres actes i acords en matèria urbanística

La legislació vigent possibilita també la revisió d'ofici per les corporacions locals de tota mena d'actes i acords en matèria d'urbanisme, incloses les llicències que podran ser anul·lades en qualsevol moment si tenen algun vici de nul·lità de ple dret, sense límit temporal de quatre anys anteriorment vist per als casos en què les obres realitzades a l'empara de la llicència il·legal estiguessin acabades (art. 292 Llei catalana). De la mateixa manera, el transcurs de quatre anys de l'acabament de les obres en els supòsits que aquestes s'han executat sense llicència o ordre d'execució no impedeix a l'administració actuant revisar l'acte tàcit de legalització de l'obra en els casos en què hi hagi infracció manifesta de les normes urbanístiques relatives a parcel·lació, ús del sòl, alçada, volum i situació de les edificacions segons l'art. 259 del Decret de Refosa.

Legitimació per incoar el procediment

La legislació reconeix una acció a tots els ciutadans per reaccionar contra qualsevol transgressió de l'ordenament urbanístic sense que sigui necessari cap interès concret, en entendre que aquest interès concorre per la simple condició de ciutadà.

En els casos en què les obres compten amb la cobertura d'una llicència o ordre d'execució, el particular no pot obligar el batlle a fer ús de la seva facultat, sinó recórrer l'atorgament de la llicència davant la corporació municipal i si no té èxit, davant la sala del Contenciós del TSJ en la forma ordinària per demanar l'anul·lació de la llicència per infracció urbanística greu (STS 18-02-86).

3.6.4 Idees marc que han de presidir els programes que cada secció local adapti

Funció progressista de l'urbanisme

Massa avesats com estem a sentir parlar de l'urbanis-

me en termes especulatiu, és a dir, lligat a escàndols financers o extremadament sensibles a les tensions econòmiques, oblidem que la legislació urbanística utilitzada rigorosament en benefici de la col·lectivitat permet un gran control de les tensions econòmiques sobre el territori, del creixement de les ciutats en funció de models polítics que s'adoptin i de les possibles plus-vàlues especulatives que es generin.

És fàcil constatar com ho fa ERC que els principis fonamentals que regien les primeres actuacions urbanístiques dels primers ajuntaments democràtics l'any 1979 han anat perdent força. En definitiva, hi ha hagut un declivi de les utopies urbanístiques que s'ha traduït en una pèrdua progressiva de la il·lusió i en la gradual imposició de la lògica de mercat per damunt el model d'equilibri dissenyat pel Planejament, fet constatable a través de les constants modificacions dels Plans Generals.

Tota tasca política dels regidors d'ERC ha d'estar orientada a la recuperació del Planejament com a arma cívica d'oposició, amb fort contingut de lluita contra l'especulació, de recuperació d'espais lliures, de reserves de sòl per a equipaments públics i serveis col·lectius.

L'urbanisme municipal a la dècada dels 90

Una idea important que caldria que fes fortuna és que durant la legislatura vinent 95-99, es produïrà la revisió de pràcticament tot el Planejament General del país. Cal destacar la importància que regidors d'ERC deslligats de vincles econòmics puguin fiscalitzar un dels processos més importants en la vida d'una ciutat i que més condiciona el desenvolupament futur i incorporar valors netament d'esquerres.

En relació a aquestes revisions es poden incloure discursos basats en:

- Augment dels recursos econòmics i capacitats polítiques per a la gestió urbanística.
- Assumir les necessitats d'habitatge, circulatòries, la terciarització o l'equilibri en la multiplicitat d'usos.
- No oblidar l'increment del paper de l'usuari enfront del resident, a qui s'hauran d'estendre i extrapolar els beneficis de la urbanitat i en funció dels quals sovint s'haurà de planificar la ciutat.
- Assegurar el compliment de la normativa d'accessibilitat viària per als discapacitats físics i sensorials.

3.7 Política d'habitatge i del sòl

En els pròxims anys hi haurà una forta demanda d'habitatges, ja que la generació que va portar a la saturació, primer de les escoles i després dels instituts i la universitat, passarà segurament a la necessitat de tenir un habitatge. Per tant, ens trobarem amb una manca d'habitatges important.

D'altra banda, les corporacions locals estan obligades per la llei a desenvolupar una política pròpia d'habitatges i de sòl, ja que aquesta és la funció bàsica dels patrimonis municipals de sòl que deriven de les actuacions urbanístiques.

Una de les fites del govern municipal en els propers quatre anys serà, doncs, aconseguir sòl urbanitzable. El nou text legal de 1992 enforteix les possibilitats d'adquirir patrimoni municipal del sòl. Tota política d'habitatges es realitza en funció d'una política del sòl determinada. Per tant, l'estratègia municipal s'ha de centrar en la definició d'aquesta en el desenvolupament d'un patrimoni municipal del sòl en funció dels seus pressupostos.

3.7.1 Mecanismes d'obtenció del sòl

- Obtenció del 10% del sostre edificable, de cessió obligatòria a l'ajuntament (aprofitament mitjà), resultant dels plans parcials i dels programes d'actuació urbanística. Aquest percentatge de cessió és una forma de recuperar les plus-vàlues generades per la urbanització i de disposar del sòl per construir habitatges.
- Cal denunciar des d'ERC la impossibilitat de dur a terme una política de sòl si el 10% d'aprofitament mitjà (AM) és substituït pel seu equivalent econòmic.
- Cal mantenir l'adscripció a les cessions de l'aprofitament mitjà al fi que les justifiqui per dur a terme una política municipal del sòl.
- Intervenció selectiva, amb finalitats de promoció urbanística, de la funció residencial de la ciutat a través de PERI (Plans Especials de Reforma Interior) i intervenció en els espais públics. Una intervenció d'aquest tipus, dirigida a nous residents, pot servir per revitalitzar els que volen habitatges cèntrics, que d'altra banda serien expulsats a la perifèria, i revitalitzar els barris adjacents. Aquesta intervenció rehabilita urbanísticament i socialment els barris antics i reequilibra la població.
- Compra directa de terrenys urbans i urbanitzables.
- Expropiacions per formar reserves de patrimoni municipal.
- Concurrencia a subhastes judicials d'immobles.
- Convenis per a l'obtenció de sòl a un preu raonable amb entitats públiques i privades.

3.7.2 Mecanismes de promoció d'habitatges

- Oferiment de sòl a la Generalitat per HPO (Habitatges de Promoció Oficial) i habitatges a preu taxat, destinats principalment als veïns de rendes més baixes i, si pot ser, en règim de lloguer.
- Construcció directa d'habitatges per a venda o lloguer a través de les empreses públiques locals, escollint el tipus d'habitatge que més es necessiti (exemple: pisos reduïts per a parelles joves).
- Potenciar la constitució de cooperatives d'habitatges.

- Fer que als nous plantejaments urbanístics (plans parcials, PAU, etc.) s'inclogui, entre les normes del Pla, un percentatge d'habitatges en règim protegit (HPO i a preu taxat) amb caràcter obligatori. Així es fa entrar la iniciativa privada en la construcció d'habitatges a preus assequibles.
- Donar a conèixer i, si cal, gestionar la sol·licitud dels ajuts públics per a l'adquisició o rehabilitació d'habitatges.
- Reducció de taxes per a la rehabilitació o l'adequació dels habitatges a les noves normatives per evitar la degradació.
- Subvencions a parelles joves.
- Convenis amb institucions financeres que tinguin comptes d'estalvi-habitatge.
- Programa de vitalicis concedint pensions vitalícies a canvi de la propietat de l'habitatge (gent gran).

Cal dir que moltes d'aquestes iniciatives poden sonar a política ficció, perquè és evident la poca capacitat que tenen els ajuntaments per constituir reserves de sòl per a promoció pública per mancances d'infraestructura i finançament. De totes maneres la nova llei estatal de valoracions, amb la potenciació de l'expropiació-sanció en casos d'incompliment dels deures urbanístics, dona més possibilitats i facilitats per crear patrimonis municipals, qüestió aquesta que s'ha de tenir en compte en un futur immediat.

Així mateix, també caldrien un seguit de mesures que depassen l'àmbit municipal com una reforma del mercat hipotecari, mesures de foment de l'estalvi en habitatges alliberant plus-vàlues obtingudes per la venda d'una vivenda en determinades condicions com s'ha fet a d'altres països, etc.

Un dels problemes que es plantegen, sobretot en convenis amb entitats d'àmbit superior (Generalitat, diputació) és que els habitatges construïts en els solars oferts puguin ser habitats per ciutadans d'altres poblacions i, per tant, que no se solucioni el problema d'habitatge del municipi (les normes d'adjudicació tenen un caràcter general).

Si la gestió es fa des d'una empresa municipal mixta o des d'un patronat local, es poden redactar unes bases d'adjudicació que primin els residents de la població.

3.8 Cultura i festes

El fet cultural és un dels aspectes més rellevants de la nostra vida col·lectiva. L'activitat cultural és el que dona personalitat al nostre poble i, de totes les accions de la persona, la que més ajuda a l'alliberament i la consciència individual i col·lectiva. Per tant, és un element de realització personal. Una de les bases del nacionalisme català és justament la cultura, en les seves més diverses manifestacions.

Un programa marc planteja grans criteris i propostes que posteriorment ens permetran aplicar les idees concretes a la realitat de cada un dels nostres pobles i ciutats. La dificultat de fer un programa electoral per a les eleccions municipals no és altra que les realitats diferenciades de les diferents poblacions del país.

3.8.1 Animació socio-cultural

Aquest és un concepte que cada cop més està arrelant en la nostra societat i que constitueix un element d'integració. A Catalunya és un concepte encara poc desenvolupat, mentre que a la majoria de països d'Europa podríem dir que ja en tornen.

L'animació socio-cultural (ASC) neix a partir d'una societat industrial en crisi, provocada per:

1. El creixement i la concentració d'una gran massa de població d'arrels ben diferenciades en nuclis urbans.
2. L'augment d'indústries consumistes i, com a conseqüència, la pèrdua de la qualitat de vida.
3. L'aparició d'un temps de lleure i d'esbarjo que contrasta amb la manca d'equipaments culturals i de vida associativa a les ciutats.
4. La pèrdua del sentiment de pertànyer a una societat on solament es viu, fomentant així un individualisme compartit, un anonimat urbà.

Partint, doncs, d'aquest punts, podem definir l'animació socio-cultural com el conjunt d'actuacions que ofereixen al ciutadà la possibilitat, i motiven el desig, de ser ell el protagonista del seu desenvolupament i del de la comunitat a la qual pertany.

L'animació socio-cultural s'adreça al conjunt de la població d'un territori, a totes les edats, col·lectius diferenciats i realitats culturals, posant-les en contacte i promovent iniciatives de creació cultural, al mateix temps que pretén el desenvolupament local d'un territori. I a partir d'aquí és on ERC ha d'entrar a fons en aquest tema, fent propostes de caire integrador i utilitzant l'animació socio-cultural com una eina més de cara a la normalització cultural del país.

3.8.2 Participació

El tema de la participació és complex. Des d'una òptica d'esquerres, cal apostar per la participació de manera clara i decidida. Però també és cert que la societat avui en dia està poc preparada per afrontar les complexitats que implica donar joc a la ciutadania.

Per aquest motiu la proposta ha de ser gradual; és a dir, participació sí, però seguint uns passos que ens permetin avançar gradualment al mateix temps que compaginen la tasca política amb la tasca pedagògica de formar la societat mirant cap al futur. És important plantejar-se una línia d'actuació, en funció de la realitat de cada poble i ciutat, i mantenir-la amb coherència, a ser possible durant tota la legislatura, la qual cosa es pot fer des del govern o des de l'oposició.

Per tant, ens caldria treballar el tema de la participació a partir de la nostra realitat, fent propostes concretes i tenint molt present:

- a) El paper de la societat civil, la seva influència, el seu nivell d'organització, etc.
- b) Els precedents que en aquest sentit ja puguin existir. No

és bo canviar realitats més o menys consolidades. En tot cas sempre és millor optar per una redefinició gradual.

3.8.3 Coordinació societat civil-administració

En la política cultural d'aquest país trobem dos grans models d'intervenció. Per una banda, el model que ha potenciant CiU, i que ha consistit a potenciar extraordinàriament la societat civil a base de subvencions, la qual cosa ha provocat de vegades un desenteniment per part de l'administració en assumptes que han recaigut únicament en la societat civil, amb els corresponents riscos i alguns desastres. Ha estat una política de deixar fer sense que hi hagués criteris objectius ni una planificació lògica, cosa que no passa en qualsevol política cultural que es pretengui avançada.

L'altre model potenciat per PSC-PSOE i IC ha estat el contrari. Un paper predominant de l'administració sense donar joc pràcticament a la societat civil, amb la qual cosa s'ha disparat excessivament el protagonisme de l'administració, la qual cosa ha provocat un increment important de la despesa pública d'una banda i de l'altra un perill important de desaparició dels col·lectius organitzats en aquests llocs.

ERC vol potenciar clarament l'entesa administració-societat civil, que combinada d'una manera adequada amb el concepte expressat anteriorment d'animació sociocultural pot donar resultats excel·lents. Pel que fa a l'entesa administració-societat civil hi ha diferents arguments que ens permeten apostar clarament per aquesta línia d'actuació.

1. Per a qualsevol administració és molt més rendible econòmicament una entesa amb la societat civil que no una actuació en solitari. La tasca que es pugui desenvolupar des de la societat civil tindrà menys costos de personal, etc.
2. Potenciar la societat civil és enfortir el teixit associatiu, una de les riqueses i trets característics del nostre país.
3. Amb aquesta fórmula estem donant joc a la participació, que des d'una òptica d'esquerres és prou important.
4. Si l'entesa es produeix d'una manera correcta és evident que l'administració no defuig la seva responsabilitat de governar.
5. L'apropament que significa aquesta entesa és un valor afegit que no es pot menysprear, i més avui en dia en què els polítics no són gaire ben valorats per la població.

Aquest és un dels eixos bàsics del programa electoral. Cal, però, adaptar aquest model a la realitat de cada poble i ciutat i plantejar-lo des de les diferents òptiques que es puguin presentar. Insistim en la necessitat d'una anàlisi acurada de la realitat de cada població perquè aquesta teoria s'ha d'aplicar molt bé, si no és millor no aplicar-la.

3.8.4 Macroàrea o coordinació

Temes com cultura, esports, joventut, festes o participació ciutadana haurien de tenir en els diferents ajuntaments un tractament global i coordinat. Evidentment dependrà de la dimensió de l'ajuntament perquè això tingui una forma o una altra. D'entrada, en ajuntaments mitjans i grans seria interessant plantejar la creació d'organismes autònoms que permetessin la participació de la societat civil a través de les diferents entitats dels pobles i ciutats i que donessin una globalitat als temes esmentats anteriorment.

La fórmula per estructurar les diferents regidories ha de ser pròpia de cada ajuntament i prou oberta per permetre que diversos regidors comparteixin tasques en aquesta macroàrea. En aquest àmbit es procurarà la coordinació d'entitats, compartint serveis i programació comuns. Des de l'ajuntament, s'incentivarà amb recursos, cessió de locals, etc.

3.8.5 Recursos econòmics

És del tot evident que, en general, l'àrea de cultura a nivell dels pressupostos municipals és una de les més reduïdes que hi ha.

És per aquest motiu que des d'ERC s'ha d'impulsar com una qüestió important l'augment de les partides destinades a cultura, atès que per millorar la qualitat de vida dels ciutadans, objectiu sens dubte que hem de perseguir, cal també introduir elements actius en el món del l'oci i el lleure, i per tant potenciar d'una manera important la culturalització de la societat a tots els nivells. No oblidem tampoc que una societat amb un alt nivell cultural és una societat on la integració de tots plegats en una mateixa comunitat és més fàcil.

3.8.6 Normalització lingüística

Si tenim clar que l'objectiu de la normalització lingüística és, per a ERC, l'hegemonia de la llengua catalana en tots els àmbits, és evident que som molt lluny d'acomplir-lo. És especialment preocupant la situació lingüística en les relacions interpersonals entre la població jove i en àmbits com l'empresarial, la justícia, etc.

Des dels ajuntaments cal impulsar de manera decidida el procés de normalització lingüística, tant en les activitats de l'ajuntament com en tots els àmbits de la ciutat o poble.

Pel que fa a la normalització lingüística de l'ajuntament s'ha avançat força, però hi ha municipis on encara queden coses a fer. El català ha de ser la llengua instrumental de l'administració local i, per tant, tota la documentació interna i tot el que s'adreça als ciutadans o a d'altres administracions es farà en català.

Per això cal:

- L'aprovació i aplicació d'un reglament per a l'ús de la llengua catalana, que tindrà caràcter normatiu a tots els departaments i organismes municipals.
- Completar, si cal, la retolació vial en català.
- Completar la formació en català de funcionaris i treballadors, i exigir-ne el coneixement als qui s'incorporin de nou a l'ajuntament.
- Informatització utilitzant programes en versió catalana.
- Normalització lingüística entre tota la població.

L'ajuntament ha de ser un important dinamitzador social de la llengua i ha de procurar la catalanització progressiva de la població. L'organisme des del qual es pot portar a terme totalment o parcialment aquesta activitat és el Consorci per a la Normalització Lingüística (CNL), una entitat amb personalitat jurídica pròpia que es nodreix de recursos autonòmics (65%) i locals (35%). Territorialment s'estructura en centres de normalització lingüística (oficina, servei o centre), depenent de la seva dimensió territorial i poblacional (municipal, comarcal, etc.). Aquests centres són precisament els encarregats de dur a terme les tasques concretes de política lingüística: coordinació, correcció, revisió, traducció, assessorament, cursos, dinamització, etc. A partir de les dades sociolingüístiques de la població, obtingudes des dels padrons municipals, enquestes, etc. cal decidir les accions prioritàries de normalització. Cal que els regidors d'ERC tinguin un paper actiu al Consell de Centre, que aportem propostes, prioritats, i vetllin pel resultat de les activitats i campanyes.

També hi ha d'altres actuacions que corresponen directament a l'ajuntament com:

- Establir exempcions o bonificacions fiscals, o bé ajuts o subvencions, per avançar en l'ús normalitzat del català al comerç, la indústria i les activitats professionals en general.
- Procurar la normalització en el món associatiu. En l'àmbit de l'esport, per exemple, o el veïnal, hi ha encara força a fer.

3.8.7 Serveis culturals

La llei fixa com a única obligació específica, quant a equipaments culturals, la biblioteca per a municipis de més de 5.000 habitants. És cert que cal primar la rendibilitat cultural en les despeses d'una regidoria de cultura, però cal no oblidar el seu vessant econòmic. Aquest últim aspecte s'ha de vigilar de manera especial en la despesa corrent, ja que no és estalviar inaugurar un local barat amb uns elevats costos de manteniment o que a la llarga serà infrautilitzat.

Així doncs, és aconsellable que els projectes d'infraestructura cultural tinguin un caràcter polivalent per atendre les necessitats específiques de cada localitat (espais polivalents, gran teatre o teatre de petit format, etc.) tenint en compte les expectatives de creixement poblacional.

3.8.8 Patrimoni històric

Per garantir l'accés als béns culturals, tant avui com per a les properes generacions, cal protegir el nostre patrimoni cultural. Per aquest motiu és útil establir un pla de salvaguarda del patrimoni històric, tant immoble com moble. A banda de citar les obligacions i potestats que fixa la Llei del patrimoni cultural català a l'administració local (protegir, consolidar, recuperar, intervenir, etc.) és important insistir en la conveniència de confeccionar un inventari local de béns culturals, incloent-hi els béns culturals d'interès nacional i els béns culturals d'interès local. Aquest instrument, que ha de recollir les característiques del bé i l'estat en què es troba, ens ha de permetre planificar el futur destí, rendiment (cultural i, també, econòmic) i gestió d'aquest patrimoni comú.

3.8.9 Cultura popular i tradicional

El mapa municipal català és ric en manifestacions de cultura popular i tradicional.

També és tradicional el suport dels ajuntaments en el seu foment. No cal insistir en el fet que cal donar tot el suport possible a aquestes manifestacions, ja sigui a través de convenis o subvencions als diferents grups o associacions, realització de concursos o premis, o bé per mitjà d'ajut en equipaments: locals, mitjans de transport, etc. Cal fer esment de la Llei de protecció i foment de la cultura popular i tradicional i de l'associacionisme cultural que reconeixen també un paper d'integrador cultural als ajuntaments.

3.8.10 Festes, cursos i seminaris

Aquest apartat és un altre en què les institucions poden realitzar una important tasca de foment i suport a les iniciatives cíviques. En les manifestacions culturals més arrelades a la població (com ara festes majors, de barri, carnestoltes, etc.) cal respectar el protagonisme de la base social, i l'ajuntament ha d'actuar com a instrument de suport. Amb l'organització de cursos, exposicions, seminaris, etc. es contribueix a la dinamització cultural de les nostres viles.

3.8.11 Idees concretes d'actuació

- Creació d'infraestructura pública, racional i apropiada als ciutadans: xarxa de biblioteques, teatres o sales polivalents, espais d'assaig per a grups musicals o teatrals, centres cívics, sales d'àudio-visuals i videoteques, etc.
- Programació estable de teatre, música i dansa al llarg de l'any per potenciar la creació d'espectadors i, per

tant, incrementar el nivell cultural de la població. (Cal saber que en aquesta línia hi ha importants subvencions de la Generalitat i la Diputació a través de la xarxa de teatres públics.) En aquest sentit és important la potenciació de grups del país siguin de música, teatre o dansa.

- Catalanització de les festes (festes majors, Carnaval, Sant Jordi, etc.) amb incorporació d'elements autòctons d'una manera important (sardanes, grups de grallers, castellers, bandes de música, esbarts, orfeons, corals, diables, dracs i altres elements del bestiar, etc. El folklore català és molt ric i per tant no cal importar-ne de fora, a no ser que es presenti com a tal, però aleshores sempre es pot triar el país.).
- Incentivar la producció cultural de la ciutat o poble a través de concursos d'idees, premis, beques, etc. En qualsevol cas s'ha d'intentar buscar fórmules originals i modernes que motivin la participació i, per tant, es puguin potenciar per elles mateixes.
- Establiment de programes de formació adreçats tant a les entitats i als seus gestors com a la població en general, i que tinguin continguts culturals.
- Política d'edicions pròpia sobre temes culturals i històrics relacionats amb el municipi.
- Conservació del patrimoni cultural de la ciutat o poble a través d'actuacions de protecció d'aquest i, si cal, restauració.
- Política d'intercanvis culturals amb altres poblacions, siguin catalanes, siguin de fora del país, amb participació de les diferents entitats del poble o ciutat.
- Potenciació, des de l'administració, de l'esponsorització per part d'empreses, ja sigui a nivell públic o de les pròpies entitats, per tal d'aconseguir més fons per a la cultura.
- Potenciació de museus comarcals i locals (en ciutats d'un cert nombre d'habitants). Aquesta potenciació ha d'anar acompanyada d'un concepte molt més obert del que són i representen els museus a nivell del país. Cal convertir-los en focus irradiadors de cultura i oberts a tots els sectors de la societat: entitats, escoles, administracions, etc.
- Actuar de manera decidida com a dinamitzador social de la llengua, ja sigui directament o a través del Consorci per a la Normalització Lingüística.
- Creació d'infraestructura per potenciar la relació de la gent en diferents àmbits.
- Potenciació de l'aparició de grups de diferent tipologia que permetin aquesta interrelació entre diferents persones, barris i fins i tot comunitats.
- Iniciar una política de convenis de col·laboració amb les diferents entitats de la ciutat que substitueixi progressivament la política de subvencions indiscriminades i on a més d'un benefici per a les entitats també hi hagi un benefici en forma de contrapartida per a la ciutat o poble. Regular d'una manera clara la forma d'accedir a aquests convenis.
- Suport a la creació d'infraestructura per part de la societat

civil. No oblidem que aquelles entitats que disposen de patrimoni propi són les que tenen més garanties de futur.

3.9 Sanitat i salubritat pública

Històricament els ens locals havien intervingut en aquells serveis sanitaris no garantits per l'administració central. Aquest era el cas de l'atenció psiquiàtrica, l'assistència als ciutadans sense recursos, mesures preventives en l'edat escolar, programes de salut materno-infantil, etc.

Les competències municipals en matèria sanitària es troben regulades a partir de la normativa local i la legislació sectorial de l'Estat i de les comunitats autònomes. Aquest nou marc legal defineix una situació diferent. Es reconeix als municipis un paper molt reduït en la gestió i direcció dels serveis sanitaris. L'art. 25 de la LRBRL concreta les competències en protecció de la salubritat pública, participació en la gestió de l'atenció primària de salut i la prestació dels serveis socials i promoció i inserció social. Els municipis poden ampliar les seves competències a partir de les delegacions que l'administració central o autonòmica puguin realitzar al seu favor.

3.9.1 Promoció de la salut

Aconseguir el grau més alt possible de salut és un objectiu social de la màxima importància, la realització del qual exigeix la intervenció de molts altres sectors socials i econòmics, a més d'aquells més directament implicats amb la salut. Per això, cal l'atenció integral a l'individu, la família i la comunitat, mitjançant programes d'educació sanitària i promoció de la salut, prevenció, cura, rehabilitació i inserció.

Aquest objectiu s'aconseguirà:

- Procurant que la població disposi de bons serveis sanitaris, que són responsabilitat del Servei Català de la Salut.
- Desenvolupant les competències municipals en l'àmbit de la salut.

Tot això suposa, doncs, que els ajuntaments han de vetllar pels punts que es desenvolupen tot seguit.

3.9.2 Planificació i gestió dels serveis sanitaris

L'objectiu és evolucionar cap a un model sanitari més avançat, on qualsevol ciutadà tingui dret al millor tractament mèdic existent, siguin quins siguin els mitjans econòmics de què disposi. Cal defensar, doncs, una aportació pública creixent al sosteniment del sistema i cal, també, aconseguir una major cobertura de prestacions.

Des dels ajuntaments els objectius fonamentals serien:

- Facilitar l'accés als serveis sanitaris de tota la població.
- Incrementar els recursos destinats a la prevenció i promoció de la salut.
- Potenciar l'atenció primària de salut.

Per facilitar la gestió i direcció i aconseguir una atenció a la salut integral i eficient és necessària una major participació en la gestió dels recursos, és a dir, una major participació a definir els objectius, elaborar els pressupostos i fer un seguiment dels centres d'atenció primària de salut, adscrits a la població. En aquesta legislatura, la reforma de l'assistència primària ha de completar tot el territori de Catalunya i, per tant, han d'estar en funcionament totes les àrees bàsiques de salut.

3.9.3 Control ambiental i salubritat pública

Els ajuntaments on ERC sigui present tindran especial cura dels factors ambientals i promouran l'educació ambiental, que ja repercuteix en els comportaments col·lectius i produeix un canvi positiu de les conductes i les escales de valors de la població respecte al medi que els envolta. En aquest àmbit, on es concentren bona part de les competències directes de l'ajuntament en el camp de la sanitat, ERC promourà la defensa ecològica que s'entén com la lluita contra qualsevol tipus de contaminació, actuant per prevenir, reduir o abolir-la. També protegirà la salubritat pública.

Actuarà amb major control sobre els sorolls, vibracions, radiacions i factors contaminants químics, biològics i radiològics de la població.

Control dels aliments i dels additius alimentaris, de la qualitat dels productes bàsics i de l'aigua (tant de l'aigua potable com de la de les piscines).

Procurar que els consumidors disposin d'una oficina d'àmbit local o comarcal que els informi, assessori i defensi.

Control d'higiene en els habitatges i edificis de convivència humana (albergs, hotels, residències per a la gent gran, mitjans de transport, mercats, zones d'esport), així com de l'actuació de les persones manipuladores d'aliments.

Una major vigilància de les aigües residuals i dels residus sòlids, procurant la construcció de depuradores si no se'n disposa.

El respecte a tots els espais verds i naturals de la població i dels que l'envolten, ja que són essencials per a un bon desenvolupament mental i biològic.

Control dels animals domèstics i aplicació, si cal, de programes de desratització.

3.9.4 Prevenció de la salut

Entenem com a promoció de la salut totes les actuacions orientades a conservar, millorar i restaurar la salut com a estat de complet benestar físic, mental i social.

Per promoció de la salut s'entén ajudar les persones i col·lectivitats a aprendre i acceptar la responsabilitat del seu propi benestar. Per tant, dins dels ajuntaments és necessària una actuació que conduïxi a millorar la qualitat de vida de la població, promocionant les activitats preventives. Aquestes actuacions es portaran a terme per part de les àrees bàsiques de salut, o conjuntament amb l'ajuntament, i que consistiran:

- Donar una millor informació de com utilitzar els recursos sanitaris existents i potenciar l'educació sanitària que aconseguixi el canvi dels comportaments de salut.
- Prevenció a l'infància, amb una millora de la qualitat assistencial i diagnòstica a les escoles, amb un acurat seguiment anual del desenvolupament físic i intel·lectual, i amb l'educació d'hàbits que fomentin la salut.
- Prevenció de les malalties cardíaco-vasculars, promocionant la disminució dels factors de risc com el tabac, la hipertensió, la hipercolesterolèmia i l'obesitat.
- Prevenció del càncer mitjançant campanyes divulgatives d'educació sanitària i fer un cribell dels controls corresponents per al diagnòstic precoç.
- Realitzar programes d'abast local o comarcal de prevenció de les drogodependències i toxicomanies, amb participació dels diferents sectors implicats (regidories de sanitat, serveis socials, policia local, jutges, metges, associacions d'ex-toxicòmans, etc.).

També es procurarà que l'assistència primària disposi de serveis específics adreçats a la dona, com la planificació familiar.

3.9.5 Restauració de la salut

Entenem com a restauració de la salut tot el suport assistencial necessari per al tractament, rehabilitació i reinserció del malalt agut i crònic, independentment de l'edat i situació econòmica.

Els ajuntaments on hi sigui ERC vetllaran per la qualitat assistencial que puguin rebre els ciutadans:

- Millorant l'atenció a la gent gran, amb una ampliació de l'assistència domiciliària.
- Amb controls de qualitat, participant dels centres d'atenció primària.
- Promocionant la creació, des del Servei Català de la Salut, de centres de cures pal·liatives i de clíniques del dolor que facilitin el control del dolor agut i crònic.

3.10 Joventut

3.10.1 Introducció

L'adveniment dels governs municipals democràtics amb les eleccions municipals de l'any 1979 suposa, entre

d'altres qüestions, no solament un canvi de règim i d'equip de govern municipal sinó, a més a més, la introducció de nous espais d'actuació política abans inexistents.

Així, la creació de regidories de serveis socials es mostra d'una nova manera d'entendre el paper de l'administració local. És dins aquest context on cal incloure les regidories de joventut i el seu futur desenvolupament.

No obstant això, cal fer notar que la bona predisposició dels nous consistoris per promoure una política municipal de joventut no fou suficient perquè arribés a traduir-se en realitat. En la consecució d'una política de joventut hem vist intervenir altres factors, com poden ser la pressió social i la introducció d'un responsable permanent al si de la corporació local, com és el cas del regidor de joventut.

3.10.2 Per a una política integral de joventut des dels ajuntaments

La darrera dècada s'ha caracteritzat per la declaració forçada de canvi d'intencions en la forma de tractar els joves per part de l'administració. S'han posat en marxa mesures que tracten de reforçar la seva intervenció en problemes cabdals de la joventut, encara, però, trobem molt sovint una política de joventut basada en la promoció exclusiva del lleure deixant de banda aspectes més preocupants com ara el treball o l'habitatge. Això es veu agreujat amb la crisi i l'escassetat de recursos generalitzada que dificulta la realització d'una política integral juvenil a causa de comptar amb uns escassos mitjans pressupostaris.

Amb l'experiència acumulada des de l'adveniment dels ajuntaments democràtics, podem afirmar que aquest és l'espai concret on la política de joventut pot tenir una traducció més clara, ja que és l'àmbit més proper per oferir diferents ofertes cap als joves. Així mateix és el lloc més accessible per als joves a l'hora d'articular les seves demandes.

En molts casos s'ha generat un debat, encara obert, sobre a qui correspon la gestió dels diferents serveis de joventut, si a l'administració o a les entitats. Hem de possibilitar que s'arribi a la gestió dels serveis pels propis joves, implicant així una major participació d'aquests en la política municipal.

Remarquem, doncs, la importància dels consells de joventut com a marc i interlocutor de l'associacionisme juvenil amb l'administració, sempre que aquest gaudeixi de la independència que li és necessària. Les regidories de joventut han anat creant els seus propis serveis, oblidant-se moltes vegades que ja n'existien i, amb voluntat de fer coses, s'han duplicat esforços.

La creació d'una societat més respectuosa amb el medi ambient passa irremissiblement per la joventut. Cal comprometre els joves en l'ecologia i el medi ambient, cal aplicar una política mediambiental integral que tingui en

compte cada acció o projecte que es derivi de la dinàmica municipal.

Hem de tenir present que ser jove comporta unes dificultats addicionals, i les actuacions públiques han de respondre a aquesta especificitat: no hi ha política de joventut vàlida si no recull tots els aspectes que poden influir el jove.

En conseqüència els joves necessiten una política integral de joventut que sigui el fruit de la coordinació efectiva entre els diferents departaments de l'administració local, consolidar una actuació integrada que tingui en compte les nombroses dimensions de la realitat juvenil, una política integral amb la resta d'àrees: cultura, ensenyament, sanitat, ocupació, etc. En certa manera, tots els departaments del govern municipal han de fer política de joventut i la coordinació li pertoca a la regidoria de joventut.

S'ha de tenir present també a l'hora d'aplicar polítiques de joventut la realitat plural dels joves de cada municipi, ja que trobem grups de joves amb diferents pautes culturals. És per això que hem d'apropar-nos a la realitat juvenil amb una actitud molt prudent. Recordem que la joventut té unes característiques pròpies com a grup generacional, però també té una realitat heterogènia com a grup social.

Per tant reclamem la figura del regidor de joventut a tots els municipis de Catalunya, i en els municipis on hagi de dependre d'una altra regidoria per una manca de recursos cal que s'inclogui amb les regidories de serveis socials, ja que el fet joventut en molts casos esdevé una veritable problemàtica social (atur, habitatge, etc.) i no pas un simple fet cultural. No hem d'oblidar, però, que l'àrea de joventut ha de gaudir de la màxima independència i ha de poder realitzar sense entrebancs una autèntica política integral de joventut.

3.10.3 Associacionisme

La situació de l'associacionisme juvenil és ben diversa als diferents municipis de Catalunya. Podem considerar que l'associacionisme ha sofert un conjunt de transformacions, s'ha sectorialitzat ha deixat de representar un conjunt determinat de joves residents en un mateix municipi per representar àmbits d'actuació sectorial d'una determinada franja de joventut.

A les grans ciutats és on sorgeix amb més intensitat l'associacionisme de tipus alternatiu. Un exemple és el sorgiment d'associacions de joves contra l'atur o amb reivindicacions semblants. Aquest fet es produeix per les característiques d'aquests municipis: un elevat índex d'atur i una manca de recursos. Problemes diferents afecten, doncs, municipis més petits i cal donar-hi diferents respostes.

Hi ha dues línies d'actuació a l'hora de promoure l'associacionisme, l'una dóna ajut a l'associacionisme establert, mentre que l'altra intenta fomentar-lo entre els joves que no pertanyen a cap grup o entitat.

La primera línia d'actuació pretén fomentar indirectament l'associacionisme tot ajudant les entitats que ja exis-

teixen (mitjançant subvencions, convenis, cursets, etc.). Després d'uns anys d'aquesta política de promoció, els resultats, pel que fa al creixement d'entitats juvenils noves o a l'enfortiment de les ja existents, no han estat, en general, satisfactoris.

La segona línia d'actuació ha arribat amb cert retard. Ha calgut adonar-se que les iniciatives municipals a favor de l'associacionisme no es poden limitar als joves associats, sinó que cal preocupar-se també dels que no ho estan, que són els que s'estructuren al voltant de grups d'amics, companys de feina o d'estudis.

Davant aquesta manca de perspectives, tots els esforços publicitaris institucionals adreçats als joves se centren ara en un camí aparentment desinteressat, solidari i fins i tot compromès: "el voluntariat". S'està fent servir el treball i l'empenta desinteressada de milers de joves com a verins de la política de joventut impulsada per les diferents administracions; així doncs cal denunciar aquesta política des de tots els àmbits i en concret des de l'administració local.

Davant de tot això, les administracions locals tenen el deure de respondre a les necessitats reals de la joventut i el repte d'arribar cada cop a un major nombre dels joves del seu municipi o comarca.

En aquesta línia cal:

- Promoure l'associacionisme i donar-li un major reconeixement social i polític. La participació, la col·laboració i el reconeixement de la iniciativa social juvenil han d'esdevenir criteris bàsics de tota política dirigida a la joventut. Amb tot això pretenem que tots els joves participin de l'administració local. És la participació un element cabdal de tota política de joventut que persegueix la plena inserció social i el desenvolupament del jove, dins del seu propi marc local.
- Prioritzar la gestió com la fórmula més eficient d'oferir serveis als joves de les associacions. Les administracions locals han d'assignar els recursos que permetin una professionalització mínima per tal de dur a terme la gestió. La coordinació institucional és, doncs, important i cada administració ha de subvencionar el nivell d'activitat que li correspongui.
- Cal que l'administració local racionalitzi terminis i requisits a l'hora d'atorgar subvencions a les entitats juvenils.
- A part del règim actual de convenis i subvencions, és necessari establir altres mesures de suport financer. Cal un marc legislatiu per a les associacions que hauria de preveure mesures de suport financer, avales a les entitats per tal que puguin accedir a crèdits a baix interès i l'exempció de part dels impostos per a les entitats sense afany de lucre.
- Política clara i transparent quant als convenis i subvencions que destinen els governs locals a les activitats juvenils. Cal incrementar anualment les partides en percentatges superiors a l'índex de preus al consum (IPC) per tal d'anar corregint a l'alça la tendència actual de marginació pressupostària de les àrees de joventut de la majoria de municipis.

- Cal l'elaboració d'un cens comarcal d'entitats. Aquesta informació ha de servir per coordinar les iniciatives juvenils a nivell comarcal. Als governs municipals els ha de servir per elaborar un mapa de prioritats de les infraestructures necessàries a nivell local.

3.10.4 Casals de joves

L'any 1979 es comencen a cedir locals per a joves, alguns recuperats pel govern municipal, altres creats de nova planta. També hi ha casos d'adquisició o expropiació d'edificis motivada per reivindicacions populars. Aquest conjunt de béns immobles rep el nom de casal de joves.

La falta d'un model clar de casal ha produït dificultats en alguns casos: manca de potenciació de l'associacionisme, protagonisme excessiu de determinats grups o no integració a la vida social del barri.

La manca d'idees precises sobre com ha de funcionar un casal de joves porta a fer que la vida dels casals esdevingui llaunuda. El progressiu descens dels joves usuaris, el perill de tancament o abandonament d'alguns casals no es fa esperar.

No hem d'oblidar les deficiències infraestructurals que pateixen molts casals. Per superar aquesta situació, és necessari que els casals de joves no es converteixin en uns locals tancats, sinó que han de restar oberts a totes les iniciatives, dedicant especial atenció a totes aquelles activitats que donen una vitalitat pròpia al municipi.

En aquesta línia cal:

- L'animador de casal, a més d'una bona formació, ha de ser una persona que conegui molt bé el teixit social del seu municipi i que estigui connectat contínuament amb tot el seguit d'entitats.
- Cal un model clar de casal que desenvolupi un projecte social i comunitari, i obert a totes les iniciatives dels joves del municipi. L'objectiu principal del casal de joves ha de ser incidir positivament en la dinàmica del municipi, participant de les activitats tradicionals d'aquest i promoció de noves iniciatives que complementin la pròpia vida local.
- El casal ha de ser alhora el centre neuràlgic de tota activitat juvenil del municipi i ser referent de tot allò que pugui interessar al jove (Centre d'Informació Juvenil, CIJ).
- Així doncs, cal potenciar la creació dels casals de joves als municipis on no existeixen i potenciar els ja existents. Casals gestionats pels mateixos joves del municipi o per associacions segons el cas.

3.10.5 Els consells de joventut

Des d'un bon començament, la majoria dels governs municipals van veure convenient l'existència del consell de joventut com el millor interlocutor de les entitats de joves. Alguns d'aquests consells es van constituir per iniciativa de les entitats ja existents en el municipi; d'altres, en can-

vi, s'han constituït per iniciativa del mateix ajuntament i, en conseqüència, han resultat uns consells molt poc autònoms del poder municipal. Aquesta falta d'autonomia no és beneficiosa ni per al consell ni per als ajuntaments.

La realitat local és heterogènia arreu de Catalunya, i és en aquest nivell on els joves es poden expressar i participar millor. Cal el diàleg continuat amb l'administració per afavorir la crítica constructiva i la col·laboració social. Els consells de joventut en són un instrument i una aposta de cooperació i obertura social del moviment juvenil a Catalunya.

Són diverses les causes d'aquest relatiu poc èxit dels consells de joventut: el poc teixit associatiu interessat en la constitució del consell l'actual crisi polític-social que afecta tota la societat i que s'ha sentit especialment en la joventut. Això ha fet disminuir molt l'actitud participativa dels joves i ha tret dinamisme a les associacions.

També les entitats representades als consells de joventut, en general, reben una major atenció per part del govern local que d'altres col·lectius joves menys estructurats. Cal dedicar, doncs, una major atenció a aquests col·lectius tant per part del govern local com per part del propi consell per tendir a la seva progressiva implicació dins la dinàmica del consell.

- Cal revitalitzar els consells, tot intentant ampliar-ne la base i fer, si cal, una reforma estructural per donar-hi cabuda a l'anomalia de grups o entitats de joves menys estructurats.
- Cal un reconeixement dels governs locals cap als consells de joventut locals i el seu paper com a interlocutors més vàlids a nivell juvenil i en el seu àmbit d'actuació, tot garantint la seva independència i funcionament.
- S'ha de millorar, en general, el nivell de relació entre els consells de joventut i els respectius governs municipals sobre la base del diàleg, i calen uns protocols de relació o convenis que garanteixin uns recursos estables per desenvolupar la seva activitat.
- Consolidació de les coordinadores o consells locals de joventut, sempre garantint-ne la independència de la gestió per part de les administracions. Cal fomentar la col·laboració dels consells sobretot a nivell comarcal, fomentant també la creació del consell de joventut comarcal per aprofundir en la coordinació de les polítiques juvenils.

3.10.6 Informació i documentació. Centres d'informació juvenil

Tots els joves de Catalunya tenen dret a rebre personalment informació i assessorament sobre qualsevol tema que afecti el seu desenvolupament com a individus. Per això són necessaris els centres d'informació juvenil (CIJ).

Podem dir que aquests centres, per ser veritablement útils als joves que hi van, han de complir una

sèrie de condicions. Perquè informar bé no és donar una resposta puntual, no només importa quina informació es dona sinó també com es dona. Per tot això, cal que els centres d'informació juvenil siguin veritables centres d'acollida i gaudeixin dels fons documentals necessaris.

Hi ha experiències de centres de les més variades característiques: llocs exclusivament d'informació, d'altres es dediquen també a l'assessorament. Cal remarcar que en ocasions l'àmbit del centre és estrictament municipal i en d'altres és mancomunitat entre diferents governs locals; altres depenen de les pròpies associacions o dels consells de joventut. La diversitat provoca en ocasions una certa descoordinació i moltes vegades una duplicació d'esforços. Una limitació important d'alguns centres respon al fet que formen part d'un servei d'informació més ampli que parcialitza la informació juvenil.

En aquesta línia cal:

- Una xarxa de serveis d'informació juvenil que abasti tot el territori català, informatitzada, descentralitzada i coordinada pels governs autonòmics, els governs locals i comarcals i les associacions juvenils de la zona. Això ha de permetre la comunicació horitzontal entre grups de joves i fomentar que la informació s'arregli al medi i arribi amb facilitat als ciutadans.
- Caldria ampliar l'oferta dels CIJ cobrint àmbits com el dret laboral, sindicació juvenil, drets del jove consumidor, informació de la borsa d'habitatge juvenil, informació sobre l'objecció i la insubmissió, com també assessorament de projectes d'autoocupació. Cal assegurar que els CIJ ofereixen veritables serveis a part de la pròpia informació; cal, doncs, que arribin on són els joves, especialment als centres d'estudi, i que aquests centres estiguin a càrrec de tècnics especialitzats.

3.10.7 Mitjans de comunicació per a la joventut

Un dels elements que de bon començament va semblar que tindria molta importància en les polítiques de joventut municipals van ser les revistes per a joves. L'experiència en general ens ha ensenyat que aquesta idea no engresca gaire els joves. On les revistes mantenen una bona vitalitat és en alguns municipis petits on aquestes no són pròpiament revistes juvenils, sinó d'opinió i d'informació general d'àmbit local.

La ràdio és actualment un dels mitjans més desenvolupats a Catalunya; la proliferació de les emissores municipals permet veure la ràdio com un bon mitjà de dinamització cultural. També les emissores de televisió local poden jugar un gran paper per arribar als joves i establir canals de comunicació entre ells.

Cal en aquest sentit:

- Ajudar la creació de revistes juvenils donant suport polític i financer a les iniciatives de les associacions o joves del municipi.
- Potenciar que d'altres equipaments no estrictament juve-

nils (ràdios i televisions locals) organitzin activitats per a joves, que fomentin la seva participació i comunicació. Seria bo comptar amb un programa d'informació juvenil, gestionat pels joves i obert a tot el teixit social del municipi.

- c) Els CIJ de cada municipi han d'editar periòdicament guies d'entitats i de serveis per als joves. Les publicacions han de ser el màxim d'obertes possible, mitjançant una participació activa dels joves al consell de redacció i oberta als grups i associacions.

3.10.8 Estudis de joventut

Són diversos els governs municipals que s'han plantejat la conveniència de fer un estudi socio-cultural de la joventut del seu municipi per tal de poder basar-hi la política juvenil corresponent amb major coneixement de causa. A la pràctica, en ocasions aquesta documentació es retoca i es fa servir per justificar les línies d'actuació dels governs locals.

En aquest sentit cal:

- a) Fomentar doncs que tots els governs locals realitzin estudis de joventut per conèixer amb més precisió la realitat juvenil del seu municipi. Garantir la transparència d'aquests estudis, que han de ser accessibles a tots els joves del municipi i d'aquesta manera poden servir com a eina de treball del món associatiu.

3.10.9 Ocupació

L'actual situació laboral dels joves catalans es caracteritza per un alt índex d'atur juvenil, per una precarització laboral constant, per una sobreexplotació i per un distanciament cada cop més gran entre els plans d'estudis i el mercat laboral. Aquesta situació consolida els joves com un dels sectors més desfavorits de la societat.

A causa d'aquest alt índex d'atur els joves són la gran inversió de l'economia submergida, normalment amb feines esporàdiques que serien difícilment realitzades per una persona adulta, feines que acostumen a ser mal pagades i evidentment sense cap tipus de garantia ni cobertura social.

Els joves, directament i indirectament, són el sector de la societat que resulta més desfavorit de la reforma del mercat laboral. Directament, amb els contractes de pràctiques i aprenentatge, i indirectament amb tota la resta que no ens afecta com a joves, però sí com a part de la societat; globalment la reforma del mercat laboral pel que fa als joves i als models de contractació que s'hi adrecen generalitzen que els joves no són uns treballadors qualificats ni amb experiència professional, sinó que són l'etern aprenent.

Per tot això:

- a) Els governs locals endegaran campanyes dirigides cap als empresaris per contractar joves en la seva primera feina, sense que això representi una mà d'obra barata i no incre-

menti la precarietat del mercat de treball.

- b) Els governs locals es posicionaran públicament en contra dels contractes d'aprenentatge ja que suposen una major precarització del mercat laboral juvenil; així doncs, els governs locals no utilitzaran aquestes modalitats de contractació.
- c) Els governs locals establiran quotes mínimes de plantilla per a la gent jove. Tindran doncs en compte, en els diferents concursos públics, els barems següents: ser la primera feina, jove aturat i ser jove.
- d) Cal potenciar els convenis entre l'administració local i les entitats juvenils per tal d'oferir serveis de suport (informació jurídica, laboral, econòmica, etc.) als joves del municipi, així com avançar en els convenis de subvencions en matèria laboral.
- e) Cal avançar cap a la gratuïtat dels serveis públics per als joves aturats.

3.10.10 Formació ocupacional

En un primer període, per manca de competències en la matèria per part de l'administració local, els programes de les regidories de joventut no consideraren aquesta qüestió, llevat d'alguns pocs ajuntaments que ho van preveure des d'un bon principi. Fins i tot aquests pocs ajuntaments, a causa de la manca d'experiència, efectuaren algunes actuacions molt concretes i conjunturals.

No obstant això, els primers anys ens serveixen perquè, tant al si dels ajuntaments com del teixit social, ens adonem que l'atur es va plantejant com el principal problema dels joves dels 80 i dels 90, i que l'administració local ha de mirar d'actuar-hi.

Així doncs, per pal·liar l'atur juvenil, es promouen els plans locals d'ocupació. Es gestionen els recursos d'unes actuacions dissenyades prèviament, la paternitat de les quals no és dels ajuntaments. Una de les línies principals d'actuació ha estat la formació ocupacional que té com a objectiu procurar situar el jove en una posició millor davant el mercat de treball, mitjançant la seva preparació en una disciplina concreta.

En conseqüència:

- a) Cal seguir invertint en formació ocupacional en proporció a les necessitats de cada municipi o comarca, tractant que realment estigui orientada i concebuda per a l'ocupació. Així doncs, l'administració local mitjançant convenis amb les empreses haurà d'inserir professionalment tots aquells joves participants actius dels cursos de formació.
- b) Cal relançar els plans d'ocupació juvenil, gestionats a nivell municipal o comarcal, per apropar-los a la realitat econòmica i social de l'entorn, tendir a potenciar els sectors productius propis i especialitzats de la comarca.
- c) Cal que es faci efectiva la col·laboració entre les diverses administracions per tal de cercar la màxima rendibilitat als plans d'ocupació juvenils.
- d) Prioritzar la formació a tots els nivells, també la formació continuada d'aquells que ja tenen un lloc de treball,

mitjançant un pla específic de formació i reciclatge continuat, adreçat als sectors propis amb la col·laboració amb altres administracions.

3.10.11 Autoocupació

L'autoocupació, malgrat el poc ajut que ha rebut, ha demostrat ser un eficaç sistema tant d'aprenentatge com d'estímul social per als joves, a més de ser una bona via d'ocupació juvenil per la flexibilitat en adaptar-se als espais del sistema econòmic.

Caldria aprofundir en aquesta línia proporcionant els ajuts i l'assistència tècnica, i racionalitzant els terminis, els requisits i les condicions en què aquestes ajudes s'atorguen, tot assumint riscos superiors a la concessió de sis mesos de salari mínim que no permet capitalitzar cap iniciativa ni dotar-la de viabilitat.

En aquesta línia cal:

- Facilitar l'autoocupació amb una major coordinació administrativa així com potenciar els convenis entre els centres d'ensenyament i les empreses per a la formació i la inserció laboral dels joves.
- La posada en marxa de noves mesures que potencin i promoguin iniciatives d'economia social juvenil (cooperatives, tallers ocupacionals, etc.) tals com l'establiment de convenis per a l'obtenció de crèdits preferencials, fons d'aval, assessoraments i d'altres.
- Donar suport econòmic, organitzatiu i estructural, en forma de vivers d'empreses, per a les iniciatives de creació d'empreses per part dels joves.
- Racionalitzar els terminis i requisits d'assignació dels projectes d'autoocupació juvenil.
- Estudiar fórmules d'ajut als projectes d'autoocupació que donin resposta al problema de la manca de capital inicial d'aquests.

3.10.12 Qualitat de vida. Habitatge

L'habitatge constitueix un bé de caràcter primari imprescindible per a la vida íntima i social de la persona i, molt especialment, dels joves. L'habitatge ha de ser objecte d'una protecció especial per part de l'administració local, a fi de poder satisfer els sectors més necessitats. L'habitatge és un servei públic de primera necessitat, un habitatge no és un luxe, és un dret. Malauradament, però, a Catalunya hi ha grans mancances, dèficits que en gran mesura afecten els joves.

Entès l'habitatge com un bé social, tots hauríem de tenir els recursos necessaris per assolir-lo, però en l'actualitat només un sector reduït disposa dels ingressos per satisfer aquesta necessitat. La manca d'habitatges i el seu elevat preu els fa inaccessible per a les persones i col·lectius sense uns recursos suficients, com és el cas de la majoria dels joves de Catalunya. Situació que els obliga a desplaçar-se del

seu nucli tradicional i d'origen cap a d'altres indrets quan volen formar un nou nucli familiar i per tant deixar de dependre dels pares.

Entenem que ha de ser l'administració qui ha de solucionar el problema de l'habitatge, no deixar-ho en mans de l'economia especulativa. Cal, doncs, que l'administració intervingui per garantir el dret a l'habitatge de tots els ciutadans.

En aquest sentit:

- Els governs locals iniciaran un pla urgent de rehabilitació d'habitatges de lloguer baix als barris més deficitaris del seu municipi, mitjançant l'entramat de cases buides del municipi i ajuts fiscals als propietaris que ofereixin lloguers als joves.
- Cal reservar sòl edificable per a la construcció de vivendes públiques, cal instaurar la "vila jove" a cada municipi, afavorint la construcció d'habitatge social de lloguer.
- Es fa necessària una millor coordinació amb les entitats de crèdit en referència a la política d'ajuts i subvencions; en aquest sentit cal flexibilitzar i racionalitzar els terminis i requisits.
- És per tot això que es fa indispensable la rehabilitació dels municipis mancats d'habitatge o de poca qualitat mitjançant plans consensuats amb les entitats veïnals.
- Per evitar desastres com el de l'aluminosi, cal exercir un control rigorós en matèria de seguretat i qualitat. Els governs locals introduiran una normativa en aquest sentit que eviti l'abaratiment de la construcció en detriment de la seva qualitat.
- Els governs locals que siguin seu d'alguna universitat tindran en compte la problemàtica específica dels sectors de joves desplaçats al seu municipi amb problemes d'habitatge.

3.10.13 Ensenyament

Entenem que l'ensenyament és un aspecte de primordial importància per al conjunt dels joves catalans; es tracta de millorar la seva qualitat i per això es fa necessari millorar la gestió, augmentar els pressupostos cap a l'ensenyament públic i evitar la massificació.

És vital, per a una formació integral, una bona adaptació dels alumnes a la seva escola però també de l'escola al seu barri, preparar els joves per a l'ús de la seva condició de ciutadans per mitjà de la descoberta específica de les diverses dimensions de la vida a la ciutat i dels drets i deures de cadascú i, alhora, desenvolupar i afavorir les actituds cíviques i el sentit de responsabilitat i solidaritat.

En aquest sentit cal:

- Que el govern municipal promogui, en col·laboració amb els centres d'ensenyament, tot tipus d'activitats per als joves.
- Cal la participació de representants municipals als consells escolars. Els centres d'ensenyament es relacionaran amb l'entorn social del qual formen part i es fomentarà

la participació dels joves en les diverses ofertes socials tot estimulant l'extensió del teixit associatiu juvenil.

- c) Cal promoure la relació entre els diversos centres docents i, alhora, fomentar l'intercanvi d'experiències per conèixer la realitat de l'entorn. S'ampliaran i es facilitaran, doncs, les possibilitats participatives i associatives dels joves.
- d) Creació d'oficines d'orientació estudiantil en col·laboració amb els consells escolars.
- e) Adquisició de sòl per cobrir les mancances d'escoles bressol, col·legis i instituts públics fins que no quedi cap barri sense.
- f) Buscar acords amb la Generalitat i les entitats juvenils i veïnals per a la potenciació i realització de campanyes en favor de la integració lingüística, social i nacional, especialment en districtes com el de Nou Barris, a través de cursos i activitats lúdico-festives al carrer.

3.10.14 Dinamització cultural

En aquest àmbit s'inclou tot allò que genèricament s'acostuma a denominar activitats culturals, tant les que tenen un caràcter marcadament lúdic com les que tenen un caire més aviat artístic, científic, literari, musical, etc.

Cal evitar, en la mesura del possible, l'organització directa i exclusiva per part dels departaments de joventut de les activitats culturals per a joves. Perquè tot allò que ve de dalt és molt difícil que sintonitzi amb el que succeeix a baix, és a dir, que respongui realment a les necessitats i demandes juvenils. Per tant, tota acció en aquest àmbit ha de facilitar la iniciativa juvenil i donar suport a la pròpia producció cultural dels joves i de les associacions per la via de donar suport als projectes i per la de crear una infraestructura que permeti donar a conèixer la feina feta.

És cert que d'uns anys ençà les administracions locals més conscients han procurat cedir als joves, mitjançant el món associatiu, part de la iniciativa en la confecció i elaboració de les activitats culturals. Però encara hi ha la necessitat de bastir des dels ens locals un projecte, definir i contrastar amb els implicats, de dinamització cultural, a mitjà i llarg termini, que respongui a unes veritables necessitats juvenils.

En aquesta línia cal:

- a) Suport dels governs locals a iniciatives culturals de tot tipus, elaborades per entitats o pels joves del municipi, com una forma de garantir una major implicació d'aquests en la vida local.
- b) Els governs locals han de potenciar la llengua catalana, cal donar suport als processos de normalització aprofundint en l'ús social del català.
- c) Garantir l'oferta mínima de serveis culturals per al municipi: biblioteques, arxius, casals, ateneus o centres cívics.
- d) Fomentar la interrelació entre tots els joves de Catalunya de Fraga a Maó i de Salses a Guardamar. Una bona iniciativa és fomentar intercanvis mitjançant les entitats juve-

nils i dels joves dels respectius municipis, afavorint així l'intercanvi arreu del territori.

- e) Una de les activitats culturals més importants d'un municipi és sens dubte la festa major; el govern local reservarà i donarà tot el suport als joves i entitats juvenils a l'hora d'organitzar la festa major, la seva participació i iniciativa tot organitzant concursos, concerts i actes que rebran el suport econòmic del govern local.

3.10.15 Lleure i equipaments esportius

Durant els darrers 15 anys hem assistit a la nostra societat a una vertiginosa mutació de valors i models; la família, el sexe, l'educació, la religió, el treball han canviat el seu significat i un dels conceptes que més s'ha transformat és el lleure.

En la societat actual, el ciutadà disposa, cada cop més, de més temps lliure. Això resulta significatiu per al sector jove de la població i especialment preocupant entre els joves aturats. El repte dels governs municipals és aconseguir que aquest temps lliure sigui emprat de forma creativa i propiciar així l'enriquiment de l'individu a partir d'una oferta en el camp del lleure àmplia i diversa que ajudi a fer d'aquest temps un temps de diversió però també de formació i culturalització.

Quant als equipaments esportius, cal que cada municipi gaudeixi de les infraestructures esportives que li pertocuen segons la seva població; això afavorirà la participació dels joves en l'àmbit esportiu ja que de vegades és difícil traslladar-se a un altre municipi per moltes raons. S'ha de tendir, doncs, en la mesura del possible cap a la gratuïtat de les instal·lacions esportives municipals.

En aquesta línia cal:

- a) Potenciació del servei de vacances organitzat per l'administració local. Cal arribar a un alt grau de coordinació amb les entitats juvenils que també n'organitzin, de manera que no es produeixin duplicitats entre les diferents ofertes.
- b) Coordinació dels governs municipals amb les direccions generals de joventut dels governs autonòmics per ampliar, millorar i gestionar la xarxa d'albergs de joventut així com les activitats de lleure.
- c) Reconeixement de la figura de l'animador sòcio-cultural com a impulsor de projectes de participació juvenil.
- d) Cal tenir cura també del lleure infantil, sobretot cal arribar als infants dels municipis de zones més marginades per ajudar la difícil integració d'aquest sector social.
- e) Formació de monitors i directores d'esplai, afavorint cursos de formació i la creació d'escoles de formació en el lleure.
- f) Suport als esplais ja consolidats i recolzament de noves iniciatives en aquest sentit.
- g) Realització d'activitats puntuals, sobretot durant les vacances, com són les colònies, els casals d'estiu, campaments, etc., i facilitar-ne un accés no discriminatori per raons

- econòmiques, discapacitats físiques, etc.
- h) Promoció de l'esport escolar i de base. El consistori promoció activitats esportives de caràcter popular com curses populars, gimcanes, etc.
 - i) El govern local millorarà les instal·lacions esportives municipals, intentant cobrir al màxim les necessitats i evitant la realització de la gran infraestructura si no és del tot necessària.

3.10.16 Objecció de consciència i servei militar obligatori

Actualment els joves catalans, amb l'única excepció dels andorrans, hem de sofrir entre nou i tretze mesos de segrest legal per fer el servei militar obligatori (SMO) o una prestació social substitutòria (PSS) a l'Estat espanyol, i entre deu i vint mesos per fer el servei militar (SM) o el servei civil (SC) a l'Estat francès.

Cal constatar les conseqüències negatives que comporta per als joves un trencament bruscat contra la seva voluntat de lligams familiars, acadèmics, socials, sentimentals o laborals. Al natural refús dels joves a servir dins d'un exèrcit a finals del segle XX, cal afegir la incoherència que suposa per a un català col·laborar amb una força d'ocupació. Tot això motiva els joves catalans a dir NO al servei militar obligatori, per militar i per espanyol.

L'allau d'objectors ha sorprès el govern de l'Estat espanyol, que vol arreglar el tema i no sap com. Pretén en el nou projecte de codi penal endurir les sancions cap al col·lectiu d'insubmisos amb mesures que ratllen la inconstitucionalitat. Cal tenir clar que la prestació social substitutòria és un càstig per als joves catalans per no ser jutjats, i no pas la solució.

En aquest sentit:

- a) Els governs municipals es manifestaran contraris a la creació de places d'objectors, ja que entenem que això representa una col·laboració directa amb els estats espanyol i francès i, a més, aquestes places prenen llocs de treball.
- b) El govern local ha de donar suport públic als insubmisos del seu municipi adoptant, si cal, una resolució en el ple, i ha de posar al servei dels insubmisos catalans un grup d'advocats que els garanteixi la millor defensa possible sense que això els representi cap despesa.
- c) Els governs locals haurien de suprimir o reconvertir la secció municipal de llesves i crear una oficina d'informació sobre objecció de consciència i alternatives al SMO que no tinguin cap activitat que tingui relació amb les institucions militars.

3.10.17 Transports

Els joves entenen el transport públic com una de les necessitats col·lectives de la societat actual. És un dels serveis més directes que rep el ciutadà i, més encara, els joves

que, per la seva capacitat econòmica i per les zones on viatgen (universitat, instituts, etc.) els utilitzem molt sovint.

En aquest sentit cal:

- a) Un reforçament del servei extraordinari que sol aplicar-se quan es produeixen actes festius, esportius multitudinaris i d'interès per als joves, així com també les nits de divendres i dissabte, mesura que pot fer disminuir els accidents.
- b) Estudiar la instauració del bitllet jove per utilitzar els transports locals i reduir el preu del bitllet tot beneficiant els estudiants o joves aturats.

3.10.18 Salut i sexualitat

La salut és un dels béns més preuats de la persona i l'administració ha de vetllar per la salut dels seus ciutadans, dotant el municipi de la infraestructura mínima, equipaments sanitaris i proporcionant tota la informació possible en matèria de salut per afavorir la prevenció i un millor nivell de vida. Les drogodependències són un problema important entre els joves, és el resultat de la resposta d'un sector de joves que troba en la societat una gran oferta de productes que creen dependència, ja siguin legals o il·legals. Les drogues són una agressió a la llibertat personal i troben en la joventut unes condicions idònies per al seu desenvolupament.

Cal, doncs:

- a) Ampliar la xarxa de centres d'informació sexual i planificació familiar dependents dels governs municipals. Aquests centres responen a les necessitats que tenen els joves.
- b) Aprofundir en l'educació sexual que s'imparteix als centres d'ensenyament i muntar campanyes públiques de sensibilització sexual adreçades als joves.
- c) Crear centres per a la rehabilitació de drogodependents en aquells municipis on la incidència social arriba a quotes importants.

3.10.19 Normativa en matèria de joventut (Principat de Catalunya)

Distribució competencial

1. EAC, art. 9. 26.
2. Decret 179/92, de nomenament del secretariat gral. de la Joventut.
3. Decret x/92, de nomenament del secretari gral.
4. Llei 8/87, municipal i de règim local de Catalunya, art. 68. b.
5. Llei 11/93, transferències de competències de les diputacions provincials a la Generalitat.

Instal·lacions infantils i juvenils

1. Llei 38/91, d'instal·lacions per a infants i joves.
2. Decret 187/93, delegació de competències de la

- Generalitat a les comarques.
3. Decret 295/93, regulació campaments juvenils, etc., amb menors.

Informació juvenil

1. Decret 297/87, regula els serveis d'informació juvenil.
2. Ordre 7. 10. 87, es concreta el Decret 297/87.

Subvencions

1. Decret 56/94, aprovació de normes per a sol·licitud i concessió.
2. Ordre 22. 3. 94, presentació de sol·licituds de subvencions 94.

Habitatge juvenil

1. Decret 54/92, compatibilitats i límits d'ajuts directes a càrrec de la Generalitat en habitatge amb el Reial Decret 1932/91.
2. Conveni marc entre Catalunya i el MOPT sobre actuacions d'habitatge i sòl. Pla 1992-95.
3. Decret 289/92, procediment de sol·licituds d'ajuts per a l'adquisició d'habitatges d'acord amb el Decret 54/92.

Consell Nacional de la Joventut de Catalunya

1. Llei 14/85, per la qual es regula el CNJC.
- Ens instrumental:
1. Llei 10/81, creació Institut Català de Serveis a la Joventut.
 2. Ordre 6. 4. 93, s'adapten els negocis de les representacions territorials de l'ICSJ al Decret 4/92.
 3. Acord del Govern de la Generalitat de constitució de Turisme Juvenil de Catalunya S.A.

3.10.20 Normativa en matèria de joventut (País Valencià, Illes Balears i Pitiüses)

Consells de joventut i associacions juvenils

1. Decret I 4/83 de 31 de gener, del consell de la Generalitat Valenciana. Creació del Consell de la Joventut del País Valencià.
2. Llei 2/85 de 28 de març, del Parlament insular. Consell de Joventut de les Illes.
3. Llei 29/85 de 18 d'abril, del Parlament insular. Constitució i funcionament d'associacions juvenils.
4. Decret I 91/85 de 9 de desembre, del consell de la Generalitat Valenciana. Creació de la Comissió de Joventut de la Generalitat Valenciana.

Instal·lacions i lleure

1. Decret 61/84 de 18 de juny, del consell de la Generalitat Valenciana. Gestió i regulació d'ins-

tal·lacions juvenils.

2. Llei 29/90 de 5 d'abril del Parlament insular. Regulació d'activitats de temps lliure i d'instal·lacions juvenils.

Informació juvenil

1. Decret 45/86 de 8 d'abril, del consell de la Generalitat Valenciana. Regulació de convenis amb els ajuntaments en matèria d'informació juvenil.

3.11 Promoció econòmica

3.11.1 Introducció

La política de promoció econòmica local constitueix una peça fonamental de la política municipal pel que fa a l'acció transformadora de l'entorn i creadora d'un determinat model de municipi i, fins i tot, de societat. Per aquesta raó, la promoció econòmica cal situar-la en un marc més ampli, el del desenvolupament local, en el qual s'integren també aspectes territorials, urbanístics i de vertebració social de cada municipi.

La política de promoció econòmica local està formada per un conjunt de mesures microeconòmiques que les corporacions locals apliquen amb l'objectiu d'afavorir la plena ocupació dels recursos humans i productius del municipi. En el marc legal actual, els municipis poden exercir, en l'àmbit de la promoció econòmica local, activitats complementàries de les pròpies d'altres administracions públiques (art. 68 de la Llei municipal i de règim local de Catalunya). Aquest fet —que és fruit, com tants d'altres, d'una concepció de l'articulació política de la nació profundament antimunicipalista i contra la qual ERC lluita en la seva acció política a tots els nivells— condiona i limita l'actuació municipal i, sobretot, els recursos financers que pot dedicar als programes (integrats, en la seva major part, per subvencions finalistes). Per tant, un dels requisits previs d'una política de promoció econòmica local eficient serà assolir el ple aprofitament de subvencions públiques en els diferents nivells de l'administració (Estat, Generalitat, Unió Europea, etc.) en aquestes actuacions d'interès municipal.

Cal, però, no menystenir les possibilitats d'una política de promoció econòmica local fortament integrada amb la resta de polítiques municipals amb incidència socio-econòmica (urbanisme, serveis socials, medi ambient i activitats, etc.) i executada des de criteris progressistes de reequilibri territorial i social, i amb la voluntat de potenciar un desenvolupament endogen i sostenible. En aquest sentit, els eixos bàsics que —en coherència amb el principis polítics nacionals i d'esquerres que promou ERC— han de definir l'acció municipal global en el camp de la promoció econòmica són:

1. Garantir un desenvolupament eficient del teixit productiu local, afavorint la reconversió i modernització dels sectors tradicionals i la diversificació sectorial de l'activitat econòmica, així com dinamitzar l'aparició d'iniciatives empresarials que aprofitin recursos ociosos i noves oportunitats de negoci.
2. Afavorir la plena ocupació dels recursos humans del municipi mitjançant accions que incideixin positivament en l'adequació de la qualificació de la població activa (ocupada o aturada) a les necessitats de l'estructura econòmica de l'entorn.
3. Millorar les possibilitats d'integració laboral de determinats col·lectius amb especials dificultats o en situació de marginació laboral, mitjançant accions que afavoreixin canvis en la cultura empresarial i programes d'adequació de la competència professional dels individus a les necessitats de l'entorn.

La concertació social en la política de promoció econòmica local és un element clau. Els agents socio-econòmics locals (els sindicats, les organitzacions empresarials i les entitats corporatives) han de tenir un paper clar i actiu en la formulació de les línies generals i cal crear i/o consolidar les formes orgàniques que articulin aquesta participació (consells econòmics i socials, incorporació als òrgans de govern dels organismes encarregats de l'execució de les polítiques, etc.). També és una necessitat bàsica la coordinació intermunicipal per als programes de promoció econòmica en un doble aspecte:

- Territorial: els espais d'influència econòmica directa en el municipi (principalment els mercats de treball naturals) rarament s'ajusten a les delimitacions geogràfiques, per la qual cosa una política municipal de foment de promoció econòmica amb voluntat d'eficàcia i d'aprofitament racional dels recursos, haurà de coordinar-se amb la resta de municipis que integren aquest entorn econòmic.
- Funcional: la necessitat de compartir experiències i d'establir estructures conjuntes per desenvolupar programes, juntament amb la voluntat de la Comissió Europea de potenciar l'execució dels seus programes i iniciatives a través d'estructures locals coordinades, afavoreixen la integració de xarxes intermunicipals de promoció econòmica entre ajuntaments amb polítiques coincidents en aquest àmbit.

3.11.2 Mesures de política nacional amb incidència sobre les competències municipals en matèria de promoció econòmica. Política de promoció empresarial

1. Descentralització del model de política de desenvolupament

industrial que en l'actualitat realitza la Generalitat: suprimir les delegacions provincials del Departament d'Indústria i el seus serveis (CIDEM, etc.) i crear delegacions comarcals, facultades i dotades econòmicament per actuar —a més de com a delegacions administratives— com a agències de desenvolupament local, en la promoció de plans de suport a PIMES, transferència de tecnologia, promoció de la innovació, captació d'inversions, establiment d'acords de cooperació interregional amb altres països de la UE, etc. Aquestes agències haurien de ser l'eix d'una política de reequilibri econòmic territorial i de diversificació sectorial de les activitats de les diferents comarques.

2. Articulació i dotació d'un Pla Nacional de viviers d'empreses, de titularitat municipal, cofinançats per les Corporacions Locals i els Fons Estructurals (FEDER), dedicats a la promoció de noves iniciatives empresarials.
3. Política activa d'ocupació:
 - Traspàs a la Generalitat de les competències del servei públic d'ocupació (en l'actualitat, l'INEM).
 - Creació d'un servei català d'ocupació de base municipal amb les següents característiques:
 - a) Segregació de la gestió de les prestacions per desocupació del servei d'ocupació, integrant-les a la Seguretat Social.
 - b) Constitució dels Serveis Locals d'Ocupació (SLO), organismes autònoms municipals, cofinançats pels ajuntaments i la Generalitat mitjançant contractes-programa plurianuals, i amb un consell consultiu en el qual hauran de ser representades la corporació local, les organitzacions empresarials i els sindicats amb implantació local. Les funcions del SLO seran les següents:
 - Intermediació al mercat de treball, canalitzant les ofertes d'ocupació cap als demandants inscrits, amb una gestió més eficaç que les actuals oficines de l'INEM.
 - Desenvolupament de programes de formació ocupacional i de reciclatge de treballadors, essent facultats, també, per sol·licitar plans agrupats de formació (per a empreses de menys de 250 treballadors) amb càrrec als fons de l'Acord de Formació Contínua.
 - Realitzar els Plans d'Ocupació i altres accions adreçades a aturats de llarga durada.
 - Realitzar altres programes de formació-ocupació per a col·lectius específics, promoguts per la Generalitat o pel Fons Social Europeu (FSE).

3.11.3 Objectius de la política de promoció econòmica local

Els tres eixos generals abans exposats de la política de promoció econòmica local estan clarament interrelacionats, encara que separats per l'objecte immediat de l'actua-

ció –les empreses, del sector que siguin, en el primer cas; la població activa, en el segon, i determinats col·lectius en situació de marginació laboral o en perill de ser-hi, en el tercer–, per la qual cosa els objectius específics de cada un d'ells articularan propostes en els altres dos; així mateix, la realitat econòmica de cada municipi, juntament amb les polítiques que s'hagin dut a terme en les legislatures precedents, primarà les actuacions en alguns dels eixos i donarà continguts diferents als objectius que tot seguit s'enumeren:

Eix 1: Desenvolupament eficient del teixit productiu local

- Modernització tecnològica dels sectors econòmics amb més possibilitats de futur, en especial mitjançant les accions que millorin la posició competitiva internacional dels sectors i les que afavoreixin la cooperació interempresarial en el context de la Unió Europea.
- Suport a la creació de noves iniciatives empresarials generades en el municipi que, sota la forma de PIMES, proposin activitats innovadores, organitzacions socials de l'activitat empresarial (cooperatives i societats anònimes laborals) o bé dinamitzin recursos ociosos del municipi.
- Diversificació del teixit productiu local, mitjançant accions que afavoreixin la reconversió dels sectors tradicionals en recessió.
- Potenciar l'adopció de tecnologies no agressives amb el medi ambient per part de les empreses, principalment les del sector industrial.

Eix 2: Plena ocupació dels recursos humans

- Qualificació dels joves en activitats i sectors amb potencial de futur en el context local, mitjançant programes de formació ocupacional i de formació-ocupació (Escoles Taller, Plans d'ocupació, etc.).
- Millorar la captació d'ofertes de treball per part dels serveis públics d'ocupació (en l'actualitat l'INEM només canalitza un 10 % de les ofertes totals).
- Portar a terme una política activa de reciclatge de la població activa, mitjançant una tasca prospectiva permanent de les necessitats empresarials i potenciant la utilització local dels fons públics que es destinen a aquest objectiu.
- Requalificació dels aturats de llarga durada, principalment els provinents de sectors o activitats en recessió.

Eix 3: Millorar les possibilitats de col·lectius amb especials dificultats

- Promoure un canvi en la cultura empresarial cap a l'eliminació de prejudicis, actituds insolidàries i discriminacions.
- Incentivar l'accés de les dones al mercat de treball, mitjançant accions de motivació, orientació i qualificació.
- Millorar la integració laboral dels immigrants, especialment dels provinents de països no membres de la Unió Europea.
- Incidir en les possibilitats ocupacionals dels discapacitats, dels ex-drogoaddictes i drogoaddictes en procés de rehabilitació i dels excarcerats.

3.11.4 Mesures concretes

a) Mesures marc: programació, prospecció de necessitats i organització de la gestió:

- Elaboració d'un estudi sòcio-econòmic global de l'estructura econòmica municipal o actualització de l'existent.
- Elaboració d'un estudi de necessitats formatives i de qualificació dels treballadors en el sectors econòmics amb més potencial de desenvolupament en el territori.
- Establiment d'una bateria d'indicadors econòmics amb actualització permanent per tal de preveure les oscil·lacions conjunturals i establir mesures correctores en el termini més breu possible.
- Creació d'un organisme autònom municipal encarregat de la gestió directa d'aquestes polítiques (reconversió de les societats anònimes municipals en ens d'aquest tipus), que tingui un òrgan de gestió que garanteixi la presència dels grups municipals de la corporació i un òrgan de participació dels agents econòmics de la localitat (sindicats, organitzacions empresarials, cambres i agrupacions de comerciants) en l'elaboració de la política de promoció econòmica.

b) Mesures de formació dels recursos humans del municipi:

- Elaboració d'un catàleg integral d'especialitats de la formació ocupacional en funció de les necessitats del municipi.
- Promoció de les actuacions d'autoformació i formació ocupacional a distància en nuclis poblacionals dispersos, mitjançant l'elaboració de material didàctic necessari i garantint la infraestructura telemàtica adient.
- Promoció municipal de plans agrupats de reciclatge de treballadors, per tal que les PIMES es puguin beneficiar dels fons dedicats a la formació contínua (l'ajuntament pot fer d'ens coordinador de diverses empreses).
- Implementació d'accions formatives d'adaptació dels treballadors a les transformacions tecnològiques (cofinançades per la Unió Europea mitjançant la iniciativa ADAPT).
- Creació de serveis d'inserció en els centres de formació ocupacional de titularitat municipal que ultrapassin el caràcter de "borses de treball" i esdevinguin centres actius de la intermediació amb empreses per a la captació d'ofertes genèriques de treball.
- Creació d'una escola-taller i/o casa d'oficis (si existeix una important franja d'atur juvenil) que faciliti un aprenentatge ocupacional en alternança de col·lectius de joves sense qualificar, alhora que es recupera un espai urbà o mediambiental d'interès local.

c) Mesures adreçades a col·lectius amb especials dificultats d'inserció:

- Potenciació dels plans d'ocupació en col·laboració amb

les corporacions locals, promoguts per la Generalitat i l'INEM, per a la contractació d'aturats i aturades de llarga durada per a la realització d'obres i serveis d'interès municipal.

- Realització d'accions de formació-ocupació amb col·lectius d'immigrants no europeus, exdrogoaddictes i discapacitats, per afavorir les seves possibilitats d'inserció laboral (acollides a la iniciativa comunitària HORIZON).
 - Difondre entre les empreses els avantatges de la contractació de majors de 45 anys i promoure accions de reciclatge específiques per a aquest col·lectiu.
 - Realització d'accions de motivació-orientació, amb el suport de la iniciativa comunitària NOW, per incentivar la incorporació de les dones al mercat de treball. Promoure accions entre les empreses locals per tal de garantir l'accés de les dones a l'ocupació en igualtat de condicions.
- d) Mesures adreçades a empreses:
- Creació d'un espai de suport a les noves iniciatives empresarials (viviers d'empreses, centres de negoci, etc.), principalment les promogudes per aturats i les d'economia social, dotat amb la infraestructura i el personal adient.
 - Creació d'un equip d'agents qualificats per donar suport a les PIMES en àrees com el foment de l'activitat exportadora, les inversions tecnològiques, la transferència de tecnologia, la cooperació empresarial i la captació de subvencions i programes públics per fomentar la qualitat, el disseny industrial, etc.
 - Implementar un servei d'assessorament i informació per a les empreses per tal de potenciar l'adopció de tecnologies no agressives cap al medi ambient i facilitar la captació d'ajuts públics en aquest sentit.
 - Recerca, en l'àmbit de la Unió Europea, d'ajuts a les zones dependents o amb forta presència de sectors en recessió (tèxtil, confecció, etc.), per a la modernització del sector i la diversificació productiva del territori.
 - Elaboració d'un estudi en l'àmbit local de detecció d'oportunitats de negoci.
 - Reciclatge de directius i comandaments intermedis de PIMES en tecnologies i tècniques de gestió innovadores.

3.11.5 Evolució de les polítiques econòmiques

El desenvolupament d'activitats de promoció econòmica des d'un ajuntament o qualsevol altra administració local és un fet relativament recent i novedós (apareix a Catalunya durant la segona meitat dels 80). La seva aparició va lligada, d'una banda, a l'intent de donar una res-

posta ràpida i electiva a la problemàtica del decliu econòmic i l'atur, generades per l'impacte de les greus crisis econòmiques que s'han succeït a partir de la primera crisi del petroli (1973).

D'altra banda, va lligada a l'aparició, al mateix temps, en l'àmbit de la política econòmica, de la teoria del desenvolupament local (teòrics del districte industrial, programa ILE de l'OCDE, teories de la DGXVI de la CEE, teories de la competitivitat, etc.).

3.12 Via pública

El concepte de via pública, igual com passa en totes les diferents disciplines municipals, té evidentment unes connotacions importants per a la gent que concebem la ciutat com aquell indret per viure-hi, amb tota la plenitud del concepte. És a dir, hi ha també, per a la via pública, un esforç i una manera d'entendre la cosa per a la gent d'esquerres.

En l'ordenació del territori municipal, el conjunt de carrers, places, parcs i boscos urbans, a poc a poc van recuperant el temps perdut i cada dia se'ls dona la importància que requereixen. La cultura del cotxe, sobretot a partir de la segona meitat de segle, és prepotent i s'ha imposat a una gran majoria de ciutadans que prefereixen o opten per altres formes de mobilitat. L'urbanisme ha tractat massa sovint la via pública com la germaneta pobre i ha acabat cedint a aquesta prepotència fins al punt de dissenyar pobles i ciutats pensats més per al cotxe que no per als vianants. No hem de reclamar un romàntic retorn als dissenys anteriors, sinó que hem de ser capaços de saber planificar el creixement de les nostres ciutats amb criteris d'equilibri territorial que, sense defugir la realitat que ens encamina cap al nou mil·lenni que estem a punt de començar, no oblidem l'important paper que ha de tenir l'espai públic urbà pel que fa a la millora de la qualitat de vida en el sentit més generós de l'expressió.

Però la culpa no només ha estat del vehicle sinó també de l'especulació que s'ha fet del sòl, fet coincident amb les dècades dels seixanta i setanta quan el franquisme va decidir posar "ordre" al barraquisme que s'havia instal·lat a casa nostra, arran de l'allau d'immigració que havien rebut les grans ciutats de Catalunya. Es tractava de fer el major nombre d'habitatges possible en el menor espai. Això volia dir no només més densitat d'habitatges sinó també menys places públiques, menys equipaments i carrers més estrets, mal urbanitzats, etc.

Amb l'arribada de la transició democràtica hom havia tingut esperances que, a través de noves normes urbanístiques o dels nous planejaments d'ordenació urbana, els governs municipals anirien configurant altres models de ciutats i es produirien canvis substancials en el seu paisatge. Dissortadament els canvis s'han fet notar menys del que s'esperava i en nom d'una mala entesa recuperació econòmica dels vuitanta, s'ha continuat permetent l'espe-

culació a molts indrets del nostre país seguint antics perfils que fa molt temps s'haurien d'haver superat.

La via pública és, per al conjunt urbà, tan important com l'habitatge i l'arquitectura. Tots ells són elements que, degudament interrelacionats, multipliquen els seus efectes i milloren consideradament les condicions de vida dels seus habitants. És per això que els regidors i regidores d'ERC, en el govern o en l'oposició, han de saber valorar la importància que té un futur desenvolupament de l'entorn dels pobles, viles i ciutats.

3.12.1 Objectius

Han de respondre a uns principis bàsics:

- Que superin el concepte de via pública com a espai preferencial de vehicles i transport.
- Que siguin una eina de predomini del bé comú i l'interès col·lectiu.
- De reequilibri i ordenació social de la ciutat i d'interrelació amb la comarca o el seu entorn més immediat.
És per això, que:
- El vianant, l'element de la via pública, té preferència. Cal definir uns estàndards mínims d'espai per al vianant i garantir-li la protecció i seguretat com a tal.
- Potenciar i incrementar altres formes de mobilitat. Sobretot aquelles que responguin a paràmetres de millora de la qualitat de vida. En aquest sentit parlem de transport públic, carrils bicicleta, aparcaments dissuasoris, vies de preferència per a vianants, etc.
- La via pública també ha de ser respectuosa amb el medi ambient. Pel que fa a la creació de nova xarxa viària bàsica s'han de valorar totes les alternatives possibles i evitar traçats impactants o d'agressió al medi natural.
- Procurar que l'espai viari sigui proporcional per a cadascú en funció de quin en sigui el seu ús. Hi ha xifres que ens indiquen que en ciutats mitjanes catalanes (Sabadell, Girona, Sta. Coloma de Gramenet, Andorra la Vella, les Escaldes) l'ús de l'espai viari és el següent:
desplaçaments totalment a peu: 50%.
desplaçaments en transports públics: 25%.
desplaçament en cotxe privat: 25%.

En l'àrea metropolitana de Barcelona, pel que fa a desplaçaments de vianants, el percentatge augmenta fins un 60%.

3.12.2 Propostes programàtiques

Del sistema general de la via pública

- Creació de vies o eixos viaris de vianants i de carrils bicicleta, o preferencialment per a vianants amb restricció del trànsit rodat, sobretot en zones administratives o comercials i culturals.
- Definir una sèrie d'itineraris, amb preferències per a via-

nants, evitant les illes de vianants.

- Establir xarxes per a vianants de connexió entre els espais verds dins els diferents barris o sectors del nucli urbà.
- Relligar els barris en l'espai urbà articulant l'estructura viària i de serveis.
- Assegurar un mínim d'espais verds degudament reparats i equilibrats en el conjunt del teixit urbà.

De la circulació i els aparcaments

- Preferència de pàrquings dissuasoris perimetral als cèntrics.
- Potenciació del transport públic de passatgers.
- Potenciació de vehicles no contaminants.
- Potenciació de la mobilitat en bicicleta o a peu.
- Creació d'aparcaments per a bicicletes i vehicles de dues rodes en general repartits estratègicament.
- Evitar que els espais destinats a aparcament i de circulació restin superfície a les zones verdes i enjardinades.

Dels serveis

- Definir la xarxa de serveis a la via pública (gas, llum, clauvergeram, etc.) i preveure la xarxa per a televisió per cable.
- Separar el que ha de ser la xarxa de recollida d'aigües pluvials de les d'aigües residuals.
- Soterrament de les línies elèctriques de mitja i alta tensió així com de les línies telefòniques.
- Establir franges de protecció en els traçats de vies de ferrocarrils, carreteres i autopistes i en conduccions d'alta tensió elèctrica.
- Disposar de serveis sanitaris i telèfons públics en llocs com terminals de bus, tren i en zones de gran afluència turística.
- Retolació viària coherent, tant pública com privada.
- Delimitació i protecció dels parcs infantils a fi i efecte que no es comparteixi el mateix espai amb animals de companyia (gossos, gats, etc.).
- Preveure llocs adients per tal que els animals de companyia puguin fer les seves necessitats.

Disseny de via pública

- Adequació de la xarxa viària al concepte de passeig, canviant la relació que existeix a molts indrets entre el trànsit rodat i el de vianants.
- Estudiar la possibilitat que en carrers de 6 metres d'amplada o inferior se suprimeixi totalment la circulació de vehicles a motor o siguin de preferència per als vianants. En tots els casos cal garantir que almenys un terç de l'espai sigui irrenunciable.
- Amplades de voreres proporcionals a l'amplada dels carrers, en tot cas no inferiors a 1,5 per a cada costat.
- Racionalització en el mobiliari urbà. Establir criteris d'ordenació d'aquest tot pensant que sigui respectuós amb les persones amb discapacitats o amb dificultats de mobilitat.
- Preveure espai suficient per a càrrega i descàrrega de mercaderies i contenidors per a la recollida selectiva d'escombraries.

- Disposar d'espai suficient d'aparcament i parada per a discapacitats, transport escolar i de passatgers en general, taxis, veïns amb infants, malalts i gent gran.
- Supressió de les barreres arquitectòniques, tant pel que fa a noves urbanitzacions com pel que ja és fet i fer esment de la llei catalana, Llei 20/1991.
- Prohibir la circulació motoritzada en zones pròximes a rius i rieres o d'indrets d'alt valor ecològic.

3.13 Ensenyament

3.13.1 Introducció

Tradicionalment, en matèria d'ensenyament els ajuntaments han hagut d'afrontar una part important de les despeses que aquest servei comporta, sense, per contra, poder incidir en els continguts del sistema educatiu. Ens trobem, doncs, davant d'una situació que caldria modificar a fi i efecte d'assolir un major protagonisme per part de l'ajuntament que, sens dubte, comportaria un major arrelament de l'escola en el municipi. Cal assenyalar que en els darrers anys la participació municipal a les escoles ha augmentat fruit de l'aplicació de diverses normatives. Això es fa palès en els consells escolars, en la gestió i difusió de processos de matriculació i prestació de serveis complementaris. En definitiva, cal cercar fórmules perquè l'ajuntament s'impliqui més en el que és la vida i problemes del món escolar, i que, alhora, reivindiqui davant les administracions superiors allò que les escoles reclamen, i que a més ofereixi i doni suport a iniciatives que enriqueixin l'educació dels alumnes aportant aspectes i elements locals que, de ben segur, complementaran la seva formació.

Pel que fa a l'aspecte legal, la situació del municipi davant el tema de les escoles públiques i d'educació infantil i primària és força peculiar i no gaire satisfactori a nivell de competències, ja que el municipi està obligat a aportar els solars per a la construcció de centres de primària i secundària obligatòria, la seva vigilància, manteniment i cura en general, sense tenir, per contra, cap mena de competència a nivell docent.

Cal afegir que, a banda d'això, l'ajuntament ha de dotar-los d'instal·lacions complementàries per poder desenvolupar l'educació física i l'esport. Pel que fa a l'ensenyament secundari postobligatori, tot i no estar-hi obligat, és gairebé ineludible que l'ajuntament cedeixi terrenys per a la construcció d'aquests centres, si pretén que el Departament d'Ensenyament construeixi un centre al municipi.

3.13.2 Legislació

Diversa legislació tracta aquests aspectes, des de la Llei del sòl (art. 12) fins a la Llei municipal i de règim local.

Aquesta última en l'apartat de competències municipals (art. 64) diu literalment: "La participació en la programació de l'ensenyament i la cooperació amb l'administració educativa en la creació, la construcció i manteniment de centres docents públics; la intervenció en els òrgans de gestió LODE dels centres docents i en la vigilància del compliment de l'escolaritat obligatòria".

Pel que fa als consells escolars, l'art. 36 de la LODE disposa que els centres públics (i privats mantinguts amb fons públics) han de constituir els consells escolars; pel que fa a la seva composició l'art. 41 de la mateixa llei contempla que l'ajuntament hi sigui representat amb un membre. Val a dir que aquest representant serà escollit pel ple, i no necessàriament cal que sigui un regidor, en aquest sentit, pot ser més positiu que el representant sigui una persona inserida en la comunitat educativa que tingui la plena confiança de l'equip de govern municipal.

3.13.3 Propostes

D'una forma genèrica caldria parlar de l'ampliació de competències dels municipis i dels consells comarcals per tal de gestionar de manera més directa tots els aspectes relacionats amb l'ensenyament no universitari (el públic i el concertat, incloent-hi l'ensenyament de persones adultes i escoles d'educació especial). Pel que fa a propostes de la regidoria d'ensenyament, entre altres destacaríem les següents:

- Control del mapa escolar de la localitat per tal de garantir l'escolaritat de l'alumnat d'educació infantil (0 a 6 anys), educació primària (6 a 12 anys) i secundària obligatòria (12 a 16 anys).
- Assegurar, prèvia negociació amb el Departament d'Ensenyament (que és qui té les competències) l'oferta suficient pel que fa als crèdits variables (matèries optatives) en la secundària obligatòria a fi i efecte que l'alumnat pugui exercir l'optativitat que recull la LOGSE.
- Pel que fa a l'oferta de places de secundària postobligatòria dels diferents batxillerats i mòduls professionals, coordinar-lo si és necessari amb altres municipis propers, per tal que cap de les opcions possibles sigui discriminada als alumnes.
- Garantir l'oferta pública suficient de places en el tram 0-3 anys (escoles-bressol) per tal de donar sortida a les necessitats laborals dels ciutadans i ciutadanes del municipi i que això es faci de la manera menys onerosa possible per al municipi, establint convenis d'ajut amb altres administracions, fins que l'administració de la Generalitat n'assumeixi plenament l'execució, prevista per a l'any 2000.
- Establir actuacions per garantir l'escolaritat de nens i nenes amb discapacitats físiques o psíquiques.
- Crear i dinamitzar la comissió de matriculació municipal amb participació de tots els estaments educatius per tal de coordinar el procés anual de matriculació al municipi i les possibles actuacions que se'n derivin: disseny

de la campanya de matriculació, control dels ràtios de diferents centres públics i concertats, noves necessitats escolars, etc.

- Coordinar i dinamitzar l'actuació dels representants municipals als consells escolars dels centres i fomentar-ne els intercanvis.
- Vetllar, coordinar i dotar de continguts els consells escolars municipals a fi i efecte d'obtenir una gestió realment efectiva i pràctica i poder establir-hi la real política escolar del municipi, en un treball comú amb tota la comunitat educativa.
- Establir plans d'ajut pel que fa a beques de material escolar, transport i menjadors, i vetllar perquè tots els centres que els necessitin disposin d'aquests serveis.
- Garantir l'oferta de places de menjador escolar als centres infantils, de primària i de secundària.
- Establir plans d'actuació pel que fa al manteniment de centres docents públics així com coordinar el personal auxiliar i de serveis que té dependència municipal.
- Establir plans d'ús dels centres públics fora de l'horari escolar per tal de donar sortida a les necessitats d'esbarjo dels escolars.
- Fer una previsió i seguiment dels projectes sobre nous centres per tal de poder-ne garantir el manteniment posterior i l'adequació a les necessitats escolars municipals.
- Vetllar per un compliment rigorós de l'escolarització obligatòria fent un seguiment acurat d'aquells alumnes o col·lectius que evidencin problemes, absentisme, etc.
- Fer les oportunes reserves de sòl en les zones de nova urbanització per, en un futur, ubicar els centres d'ensenyament infantil i primari a prop del domicili dels alumnes.
- Procurar una coordinació dels recursos educatius (tant municipals com comarcals) en benefici dels alumnes (itineraris d'interès històric, natural, museus, etc.).
- Cal que en determinades zones del país, on el fenomen de la immigració és més accentuat, l'ajuntament i els seus representants al consell escolar posin una cura especial en el seguiment de l'escolarització d'aquests col·lectius a fi i efecte d'evitar qualsevol tipus de marginació i poder garantir un procés d'integració òptim i, si convé, organitzar o coordinar activitats extraescolars específiques.
- És convenient que els centres mantinguin connexió i diàleg periòdicament amb els diferents serveis municipals (polícia local, serveis socials, etc.) per desenvolupar programes de prevenció i informació tals com: drogoaddicció, alcoholisme, seguretat vial, etc.
- Tant l'ajuntament com els representants municipals dels consells escolars vetllaran i tindran com a objectiu prioritari l'impuls de la llengua catalana com a llengua de relació i aprenentatge a l'escola.
- En els centres de secundària és convenient crear-hi serveis d'orientació per als alumnes així com establir o millorar les relacions amb sectors o col·lectius industrials o empresarials per abordar temes com el de l'ocupació juvenil

3.14 Esports

3.14.1 Introducció

Parlar de Catalunya és parlar d'esports. Una llarga tradició esportiva ha fet que el nostre país fos conegut arreu. Gràcies a l'entesa al llarg dels anys de les diferents associacions, clubs i institucions amb les diferents administracions i especialment els ajuntaments, s'ha donat com a resultat un nombre elevat d'èxits esportius i una vasta xarxa d'instal·lacions esportives.

Ara bé, el fet d'estar més o menys dotats d'aquestes infraestructures esportives (en determinats llocs fruit dels darrers Jocs Olímpics) i de tenir un ampli moviment associatiu entorn de l'esport, no ha fet que l'administració, i especialment alguns ajuntaments, hagi aconseguit ni garantir que l'esport arribi a totes les capes de la població; sovint els ciutadans de Catalunya, un cop ultrapassada certa barreira d'edat (a vegades coincidint amb un allunyament del que es pot qualificar d'esport de competició) troben dificultats materials i econòmiques per poder mantenir-se en forma amb la pràctica de l'esport.

Caldrà, doncs, estudiar a cada municipi quines són les necessitats i les demandes esportives reals dels diferents sectors de la població i quina és la forma de treure el màxim profit de les instal·lacions actuals o futures, sempre tenint en compte tots els nivells de la pràctica esportiva.

3.14.2 Marc legislatiu

La Constitució espanyola estableix en l'art. 148.1.19 que les autonomies podran tenir competències en matèria esportiva i de lleure. De fet els governs autonòmics catalans s'han reservat en els seus estatuts la competència exclusiva.

L'Estat es reserva, d'acord amb les prescripcions de la Llei 10/90 de l'esport, les autoritzacions per poder participar en competicions internacionals, la regulació de les societats anònimes esportives, de federacions esportives "espanyoles" i lligues professionals.

Els governs autonòmics poden legislar en foment, divulgació, planificació, coordinació i implantació de la pràctica esportiva.

La legislació municipal obliga els municipis de més de vint mil habitants a dotar-se d'infraestructures esportives. La llei del Principat de 1988 diu que correspon als municipis promoure de manera general l'activitat esportiva, la construcció i millora d'instal·lacions (a més concreta que les poblacions de més de cinc mil habitants n'han de garantir l'existència d'ús públic), la utilització d'aquestes instal·lacions, fer-ne uns cens i vetllar per al compliment de les previsions urbanístiques sobre reserves d'espais.

3.14.3 Propostes i objectius

Els objectius bàsics d'actuació de la regidoria d'esport són segons ERC aquests:

- Promoure l'esport com a mitjà per aconseguir una qualitat de vida millor.
- Potenciar la pràctica de l'esport federatiu promovent la tasca d'entesa amb els clubs esportius.
- Facilitar i potenciar la pràctica de l'esport de lleure a totes les capes de la ciutadania i fer arribar els mitjans tècnics actualment disponibles al ciutadà que vulgui utilitzar-los.
- Portar a terme una política d'optimització dels recursos dedicats a l'esport, tant econòmics com humans i materials. En especial, realitzar un manteniment adequat de les instal·lacions esportives actualment existents.

Per tal d'aconseguir aquests objectius des d'ERC proposem:

Política quant a recursos tècnics i humans

- **Reconversió dels tècnics existents en el servei d'esports**
Aquells ajuntaments que disposin de tècnics cal que els facin desenvolupar programes d'esports i salut, esport per a discapacitats, esport per a gent adulta i activitats físiques per a la gent gran.

- **Oficina d'assessorament a l'esportista**

En els gran nuclis de població o capitals de comarca fóra convenient la creació d'aquesta oficina que contempli els vessants d'informació, suport tècnic, promoció i seguiment de l'esport no federat.

Aquest ha de ser un centre d'acollida on tots els ciutadans que vulguin puguin rebre un assessorament tècnic pel que fa a la pràctica d'esport de lleure des de la programació de la preparació física fins a llocs on practicar l'esport o rebre consell mèdic.

Política d'equipaments

Sovint, les instal·lacions esportives i especialment les construïdes amb motiu dels Jocs manifesten una desproporció palesa entre la seva inversió i el seu aprofitament.

Cal estudiar la conveniència de convertir grans instal·lacions esportives en la seu de clubs, entitats i centre de la vida esportiva de la ciutat.

- **Manteniment de les instal·lacions**

Cal procurar rendibilitzar socialment al màxim les instal·lacions esportives, obrint-les al públic a preus realment populars.

Ampliació de l'oferta d'horaris per a la utilització de les instal·lacions esportives i abaratiment dels costos, per poder fugir així de l'actual marginalitat d'horaris que resten per a la gent entusiasta de l'esport però que no està federada.

Així mateix, s'ha d'augmentar la rigorositat en el manteniment i la neteja de les instal·lacions esportives municipals.

- **Supressió de barreres arquitectòniques**

Aconseguir la plena supressió de barreres arquitectòniques

que dificulten l'accés de les persones amb discapacitats físiques, en totes les instal·lacions.

- **Recuperació d'espais naturals com a espais lúdics**

Aprofitar els espais naturals per a l'home, creant zones per a l'esbarjo, el passeig i l'esport on es pugui tranquil·lament córrer, anar en bicicleta o simplement caminar amb una relativa tranquil·litat.

- **Circuits per a l'esport**

Crear circuits urbans per a la pràctica de l'esport.

- **Equilibri entre zones**

Cal estudiar les mancances a nivell d'instal·lacions i de desequilibris que es puguin donar dins d'una mateixa ciutat o comarca i procurar compensar-los amb instal·lacions bàsiques.

- **Previsions urbanístiques**

Vetllar per a la reserva d'espais i qualificacions de zones per a la pràctica de l'esport i l'emplaçament d'equipaments esportius.

Política de promoció esportiva

- **Rellançament de l'esport de participació**

Organització de torneigs (municipals, comarcals) d'esports bàsicament populars i promocionar-los a nivell d'empreses, col·lectius, associacions, etc.

- **Nous esports**

Ampliar l'oferta esportiva tradicional promocionant altres pràctiques esportives no massificades, canalitzant les iniciatives de nous col·lectius de practicants i de noves "modes" esportives (patinatge, monopati).

- **Foment de la bicicleta**

Íntimament lligat amb els serveis d'urbanisme, cal que els municipis adaptin la nova estructura urbana per crear carrils bici. En l'estructura antiga s'hauran d'estudiar les possibilitats.

- **Esport i salut**

Realitzar campanyes d'informació dirigides a tota la població per tal de donar a conèixer els beneficis que per a la salut comporta la pràctica esportiva. Cal divulgar les diferents alternatives que pot oferir el municipi.

- **Esport per a la gent gran**

Creació de programes d'exercici físic per a la gent gran, dotant-los de mitjans i promocionant-los a tots els barris, casals d'avis, AAVV, etc.

- **Esports per a discapacitats físics i psíquics**

Promocionar l'esport dins d'aquests col·lectius d'una manera rigorosa, oferint-los les diverses possibilitats, tant a nivell de lleure com de competició, mantenint contactes amb associacions especialitzades en aquests temes.

- **Potenciar l'associacionisme esportiu**

Els clubs i les associacions esportives són els principals centres impulsors de l'esport a la ciutat. Cal aconseguir augmentar el nombre de persones que participen en les associacions i clubs. Al mateix temps, cal que els mateixos clubs portin a terme tasques de promoció esportiva entre els seus associats, convidant-los a que passin, en la majoria,

ria de casos, de mers espectadors a practicants de l'esport al qual són aficionats.

Per a això, cal realitzar programes de participació de la gent adulta, utilitzar si convé les instal·lacions municipals i el suport tècnic de l'ajuntament.

• **Manifestacions esportives**

Cal que en totes les manifestacions esportives que es realitzin en el municipi es promoció el caràcter nacional de Catalunya. Els ajuntaments han de vetllar pel compliment del compromís d'utilitzar el català com a llengua oficial de tot esdeveniment esportiu.

• **Consells municipals d'esports**

Cal constituir els CME on participin tots els representants de les diferents entitats i associacions esportives de la ciutat per a l'assessorament i seguiment de la vida esportiva municipal.

• **Esport escolar**

L'escola és el lloc més adient per fomentar la pràctica de l'esport, per tant, tot i les escasses competències dels ajuntaments pel que fa a jocs escolars, l'aportació pràctica d'aquesta és vital.

En la mesura que els déficits esportius dels centres quedin coberts, convé plantejar-se la possibilitat de la creació d'escoles d'iniciació esportiva.

3.15 Sector agrari i pesquer

La legislació local no preveu la participació dels ajuntaments en temes directament relacionats amb l'activitat agrària o pesquera. No obstant això, ja sigui per la condició d'administració residual, ja sigui perquè en el vessant econòmic o urbanístic el sector primari continua tenint un pes important en molts municipis de Catalunya, un gran nombre de corporacions han creat la regidoria que s'encarrega d'aquesta temàtica.

ERC és de l'opinió que malgrat la reducció del nombre de pagesos, l'activitat agrària, entesa genèricament, compleix unes funcions que transcendeixen de l'estricta marc econòmic. Reconeixem també la seva funció en l'equilibri del territori i la preservació del medi.

És per això que creiem positiva la intervenció directa dels ajuntaments en el sector agrari. I per tant, atesa la seva problemàtica, és necessari que es constitueixi una regidoria específica, tot i recordant que aquesta tractarà molts aspectes interdisciplinaris. Des d'ERC seguim amb molt interès i força preocupació l'evolució del sector agrari, del pesquer i també la situació del món rural. Entenem que s'imposa una actuació global i coordinada de totes les administracions implicades que cobreixi des del seguiment i intervenció en les decisions de Brussel·les fins a la manca de telèfon d'una masia aïllada. És per això que els regidors d'agricultura han de col·laborar amb sindicats, cooperatives agràries i altres col·lectius representatius, per

aconseguir una política municipal d'aquest sector realment efectiva. L'objectiu prioritari ha de ser l'interès perquè les condicions de vida dels pagesos i dels pescadors i les seves famílies no es deteriorin. Caldrà, doncs, vetllar, fins allà on sigui possible, pel manteniment dels llocs de treball i per la millora dels serveis mínims (correus, telèfon, llum, transport escolar, servei mèdic, pèrdua de terres conreables, etc.).

Atenent a aquests plantejaments, ERC proposa les següents línies d'actuació:

- Donar suport a totes les iniciatives que puguin suposar una millora del sector agrícola i pesquer.
- Seguiment de totes les revisions i modificacions del cadastre rústic. Interessa disposar de les dades actualitzades en tot moment.
- Vigilància permanent dels plans d'ordenació i la construcció de noves infraestructures pel seu impacte i influència sobre el medi rural.
- Intervenció dels regidors en les polítiques parcials o integrals per al desenvolupament de comarques agràries deprimides. La reivindicació d'aquestes polítiques s'hauria de coordinar amb la resta de càrrecs institucionals del partit implicats en aquest tema.
- Programació de plans d'impuls per a la millora i la conservació dels camins rurals. A més, s'hauria d'aconseguir senyalitzar totes les masies i explotacions ramaderes del terme municipal.
- Priorització en el condicionament de les xarxes de comunicació entre els diversos municipis rurals i les seves capitals de comarca o subcomarca. Així aconseguirem apropar els ciutadans del medi rural als centres d'atenció bàsics.
- S'han d'impulsar els projectes d'electrificació i telefonia de les diverses explotacions i habitatges rurals.
- S'ha de col·laborar amb fundacions i patronats dedicats a la formació agrícola per a les noves generacions de pagesos.
- Conjuntament amb els consells comarcals, s'han d'endegar plans de millora i conservació dels habitatges rurals.
- Creació d'iniciatives perquè els productes agrícoles autòctons s'acullin a les diverses denominacions d'origen comarcal o a les denominacions de productes de qualitat. Al mateix temps, s'ha de donar suport a la promoció i comercialització de productes agrícoles artesans.
- Compromís en la defensa de pagesos de les zones pre-urbanes o urbanes, contribuint a evitar o disminuir l'excessiva pressió urbana sobre l'espai agrícola.
- Estreta col·laboració en la promoció d'activitats alternatives com l'agro-turisme o turisme verd.
- Implicació de la corporació en tota la problemàtica de la pesca. Els municipis costaners amb flota pròpia han de recollir les inquietuds dels pescadors per tal de fer més força en les seves reivindicacions. S'ha de col·laborar amb les respectives confraries en tots aquells aspectes d'interès local.

1a edició: febrer de 1995

Edita: Esquerra Republicana de Catalunya
Villarroel 45, 08011 BARCELONA

Tel. (93) 453 60 05

Fax (93) 323 71 22

Projecte gràfic: ABandA Comunicació. REUS

Impressió: Gràfiques Rabassa, SA. REUS

Impress en paper reciclat

DLT-311-95

Esquerra Republicana de Catalunya

Endavant! Cap a la Independència

